

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)

सदस्यांचा शपथविधी

सचिव

:

संविधानाच्या अनुच्छेद १७१(३)(घ) नुसार लोकप्रतिनिधीत्व अधिनियम, १९५१ च्या कलम ७४ अन्वये महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा विधानपरिषदेवर निवडून आलेले श्री.विनायकराव तुकाराम मेटे हे विधानपरिषद सदस्य म्हणून निवडून आल्याची अधिसूचना दिनांक ८ जुलै, २०१६ रोजी राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

आता संविधानाच्या अनुच्छेद १८८ अन्वये माननीय सभापती महोदय, नवनिर्वाचित सदस्य श्री.विनायकराव तुकाराम मेटे यांना शपथ देतील.

(श्री.विनायक मेटे, वि.प.स. यांनी सदस्यत्वाची शपथ घेतली.)

तांडी उत्तरे

पडघा (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) येथील विद्युत प्रकल्पासाठी जमिनी संपादित केलेल्या प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीत सामावून घेण्याबाबत

- * 21309 श्री. आनंद ठाकूर ,श्री. हेमंत टकले,श्री. ख्वाजा बेग,श्री. किरण पावसकर : (१) पडघा (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) येथील विद्युत प्रकल्पासाठी जमिनी संपादित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांनी नोकरी मिळण्यासाठी माहे मे, 2016 मध्ये वा त्यादरम्यान आंदोलन केले होते, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, प्रकल्पग्रस्तांना जाचक अटी व नियम दाखवत नोकरीत सामावून घेण्यास कंपनी व्यवस्थापन टाळाटाळ करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तद्दुसार प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीत सामावून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री.मदन येरावार, श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्याकरिता : (१) होय, हे खरे आहे.
(२) हे खरे नाही.
(३) शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार व कंपनीच्या प्रकल्पग्रस्तांकरीता असलेल्या धोरणानुसार प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीत सामावून घेण्याबाबतची कार्यवाही महापारेषण कंपनीकडून करण्यात येत आहे.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.आनंद ठाकूर : सभापती महोदय, या प्रश्नाला मोघम स्वरूपाचे लेखी उत्तर दिलेले आहे. या प्रश्नाच्या लेखी उत्तरात कोणती कार्यवाही केली हे नमूद केलेले नाही. काल भिवंडी तालुक्यातील मौजे भादाणे, पडघा, चिंभीपाडा, शेंकरपाडा व वांदरे येथील स्थानिक नागरिकांकडून १९७७-७८, १९८३-८४, १९९२-९३ या वर्षात २९३.३५ एकर जमीन संपादित करण्यात आली. त्यावेळी असे सांगितले होते की, प्रकल्पग्रस्तांना नोकऱ्या देण्यात येतील. त्यानुसार २० प्रकल्पग्रस्तांना नोकऱ्या देण्यात आल्या. परंतु त्यानंतर अनेक वेळा स्थानिक पातळीवरील संघर्ष समितीने आंदोलने केली धरणे

धरली. स्थानिक आमदारांनी आंदोलन केल्यानंतर सुध्दा अद्यापपर्यंत प्रकल्पग्रस्तांचे प्रश्न मार्गी लागलेले नाहीत. २५ एप्रिल रोजी आंदोलनकर्त्यांना महावितरण व महापारेषण कंपनीने स्थानिक आमदार, ठाण्याचे पालकमंत्री यांच्यासमोर सांगितले होते की, ५७ प्रकल्पग्रस्तांना सेवेत सामावून घेण्यात येईल. बहुतेक प्रकल्पग्रस्त शैक्षणिकदृष्ट्या निकषात बसत नाहीत, म्हणून कंपनीने सांगितल्यानुसार त्यांनी आयटीआयचे प्रशिक्षण घेतले. पण महापारेषण, महावितरण कंपनीने आश्वासन देऊन सुध्दा ते पाळलेले नाही. माझा प्रश्न असा आहे की, प्रकल्पग्रस्तांना दिलेल्या आश्वासनाची पूर्तता किती दिवसांत केली जाईल, ५७ प्रकल्पग्रस्तांना कधी कामावर घेतले जाईल ?

श्री.मदन येरावार : सभापती महोदय, ही गोष्ट खरी आहे की, १९७७ ते १९९१ या दरम्यान विविध प्रकल्पग्रस्तांची जमीन वेळोवेळी संपादित केलेली होती. २००० पर्यंत २६ प्रकल्पग्रस्तांना नोकरी देण्यात आलेली आहे. २००० ते २००८ मध्ये एमईआरसीने भरतीवर बंदी घातली होती. त्यानंतर आदरणीय उच्च न्यायालयाच्या आदेशाच्या माध्यमातून सरळ सेवेने भरती प्रक्रिया राबविण्यास नकार दिला होता. त्यामुळे भरती प्रक्रिया राबविता आली नाही. २०११ मध्ये तत्कालीन उप मुख्यमंत्री आदरणीय श्री.अजित पवार यांनी सर्वांची बैठक घेतली आणि प्रकल्पग्रस्तांना सेवेत सामावून घेण्याच्या दृष्टीने काही धोरणात्मक निर्णय घ्यावा म्हणून त्यांचे कशा पध्दतीने अपग्रेडेशन करता येईल या दृष्टीने अनेक प्रकारच्या उपाययोजना केल्या. त्यानुसार प्रकल्पग्रस्तांना दरमहा २ हजार रुपये अदा करून आयटीआयचे प्रशिक्षण दिले. या सर्व गोष्टींच्या अनुषंगाने वारंवार होणारे आंदोलन बघता महामंडळाने केलेल्या नवीन धोरणाची माहिती घेण्यासाठी माननीय ऊर्जा मंत्री श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी त्यांच्या दालनात बैठक घेतली. सन्माननीय सदस्यांनी बोलताना या बाबतचा उल्लेख केला. जे प्रकल्पग्रस्त अर्हताप्राप्त नाहीत आणि ज्यांना प्रकल्पग्रस्तांच्या दाखल्याच्या आधारे अद्याप शासकीय/निमशासकीय सेवेत सामावून घेता येत नाही, अशा प्रकल्पग्रस्तांना ५ लाख रुपये एकरकमी अनुदान देणे, दोन वर्षांचे औद्योगिक प्रशिक्षण पूर्ण करतील अशा प्रकल्पग्रस्तांसाठी प्रगल्भ कुशल प्रशिक्षण योजना राबविणे, प्रगल्भ कुशल प्रशिक्षितांना सरळ सेवा भरती प्रक्रियेत ऑनलाईन परीक्षेव्यतिरिक्त २५ गुण अतिरिक्त देणे अशा प्रकारचे अनेक निर्णय आदरणीय मंत्री महोदयांनी घेतले आहेत. सभापती महोदय, येणाऱ्या बोर्डाच्या मिटींगमध्ये हा प्रस्ताव येईल. मी सन्माननीय सदस्यांना निश्चित खात्री देतो की, एका महिन्याच्या काळात संपूर्ण प्रकल्पग्रस्तांचा प्रश्न निकाली काढण्यासाठी सरकारकडून संपूर्ण प्रयत्न करण्यात येईल.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, मी विचारू इच्छितो की, या प्रकल्पग्रस्तांना

त्यांच्या जमिनीचा मोबदला दिला आहे काय, काही शेतकऱ्यांनी जमिनीचा मोबदला घेतला नाही म्हणून त्यांना नवीन धोरणानुसार जमिनीचा मोबदला देण्याची कार्यवाही राज्य सरकारकडून करण्यात येईल काय, तसेच या प्रकल्पांमध्ये किती शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादित करण्यात आल्या होत्या ?

श्री.मदन येरावार : सभापती महोदय, जवळपास ५५ आणि २६ अशा प्रकारे जवळजवळ ८१ प्रकल्पग्रस्तांच्या जमिनी संपादित करण्यात आलेल्या होत्या. या प्रकल्पांमध्ये किती परिवारांच्या किती जमिनी गेल्या ही व्यापक स्वरूपाची माहिती आहे. सध्या या बाबतची अद्ययावत माहिती माझ्याकडे उपलब्ध नाही. ती माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येईल. मी पुन्हा सांगतो की, या प्रकल्पग्रस्तांना सेवेत सामावून घेण्याचा धोरणात्मक निर्णय निश्चितपणे घेण्यात येईल.

**संग्रामपूर (जि.बुलडाणा) व तेलहारा (जि.अकोला) तालुक्यातील शेतकरी
सिंचनाच्या लाभापासून वंचित असल्याबाबत**

- * 20591 श्री. अशोक उर्फ भाई जगताप ,श्री. संजय दत्त,श्री. शरद
रणपिसे,श्रीमती हुस्नबानू खलिफे,श्री. रामहरी रुपनवर : (1) संग्रामपूर
(जि.बुलडाणा) व तेलहारा (जि.अकोला) तालुक्यातील लाभधारक शेतकऱ्यांसाठी 119
कूपनलिकेवर रूपये ४ कोटी खर्च होऊनही शेतकऱ्यांना कोणताच लाभ प्राप्त झाला नसून
शेतकरी सिंचनाच्या लाभापासून वंचित राहिले असल्याचे माहे एप्रिल, 2016 मध्ये वा
त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(2) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय
आढळून आले, तद्दुसार शेतकऱ्यांना सिंचनाचा लाभ मिळण्याबाबत शासनाने कोणती
कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(3) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सदाभाऊ खोत, श्री. पांडुरंग फुंडकर यांच्याकरिता : (१) नाही.
(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, हा प्रश्न गंभीर असताना सुध्दा या प्रश्नाची दखल
शासनाने घेतलेली नाही. माननीय कृषी राज्यमंत्री हे चळवळीतील आहेत. हा
शेतकऱ्यांशी संबंधित प्रश्न आहे, हा कृषी विभागाशी संबंधित प्रश्न आहे. शेतकऱ्यांना
ज्या विहिरी आणि कूपनलिका दिल्या आहेत, त्या संदर्भातील हा प्रश्न आहे. संग्रामपूर
आणि तेलहारा तालुक्यांतील ११९ कूपनलिकांवर ४ कोटी रूपये खर्च केल्याचे नमूद केले
आहे.

सभापती : सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, त्यांनी स्पेसिफिक प्रश्न
विचारावा.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, आपण या प्रश्नाला देण्यात आलेले लेखी उत्तर
पहावे.

सभापती : होय, एक प्रश्नाला 'नाही' आणि दुसऱ्या प्रश्नाला 'प्रश्न उद्भवत नाही' असे लेखी उत्तर दिलेले आहे.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, कूपनलिकांवर ४ कोटी रुपये खर्च झालेले आहेत. जर ११९ कूपनलिकांवर ४ कोटी रुपये खर्च झाला असेल तर त्या माध्यमातून किती सिंचन वाढले आणि शेतकऱ्यांना त्याचा काय फायदा झाला, हे आम्ही विचारावयाचे नाही काय ? जर शासन सकारात्मक असेल तर शासनाने लेखी उत्तरात नमूद करावयास हवे होते की, अमुक खर्च केल्यामुळे अमुक इतके सिंचन किंवा उत्पन्न वाढले आहे. 'नाम' सारखी संस्था ८ कोटी रुपयांमध्ये या राज्यात मोठे काम करीत आहे. परंतु राज्य सरकार ४ कोटी रुपये खर्च करीत असताना सुध्दा, या प्रश्नाच्या बाबतीत थातूरमातूर उत्तर देण्यात आलेले आहे. माननीय राज्यमंत्री, आपल्यावर माझा वैयक्तिक आक्षेप नाही. आपण चळवळीतील आहात.

या नंतर श्री. कांबळे

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे
प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)

पृ. शी./ मु. शी. :

तोंडी उत्तरे

श्री. भाई जगताप

माझी विनंती आहे की, हा प्रश्न राखून ठेवावा. कारण हा प्रश्न वाटतो तितका सोपा नाही. आपण याचे उत्तर द्यावे, त्यास माझी काही हरकत नाही. मात्र उत्तर देताना माहीत नाही, अजिबात माहीत नाही, अशा उत्तराला माझी हरकत आहे.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, प्रश्न राखून ठेवण्याचे कारण नाही. त्या विभागातील वाण प्रकल्पांतर्गत या कुपनलिका घेण्यात आल्या होत्या, त्या जलसंपदा विभागाने केल्या होत्या. त्या कृषी विभागाने केलेल्या नाहीत. कृषी विभागाचा त्यांच्याशी संबंध नाही तरी सुध्दा त्यांच्यावर विद्युत आणि इतर बाबी मिळून जवळपास १२ कोटी रूपये खर्च झाला आहे. ११९ कुपनलिकांवर १२ कोटी रूपयांचा खर्च झाला आहे. ४ कोटी रूपये कुपनलिकांसाठी व ५.६२ कोटी रूपये विद्युतसाठी खर्च झाला आहे, त्यामधून २५२६ हेक्टर सिंचन क्षेत्र विकसित करण्यात आले होते. या कुपनलिका पाणी वाटप संस्थांना हॅण्डओव्हर करण्यात आल्या. त्यांनी यावर विद्युत बसवावी म्हणून विद्युत मंडळाला दिल्या. २० कुपनलिकांवरील रोहित्रे चोरीला गेली. ११९ कुपनलिकांवरील रोहित्रे महावितरण कंपनीत दिनांक १८.०६.२०१२ ला हस्तांतरित केली. सन २०१३ ते सन २०१५ या कालावधीत ११९ पैकी ७९ कुपनलिकांवरील रोहित्रे चोरीला गेल्याचे आढळले. महाराष्ट्र विद्युत मंडळाने हिवरखेड पोलीस स्टेसनमध्ये तक्रार दाखल केली. उर्वरित ४० कुपनलिकांवर ८५२ हेक्टरपैकी आजमितीला ४०० हेक्टर ओलित होते. कृषी विभागाचा याशी कोणताही संबंध नाही. जलसंपदा विभागाने या कुपनलिता केल्या. जलसंपदा विभागाने वाण प्रकल्पांतर्गत त्यावर विद्युत बसविले आणि त्यानंतर रोहित्रे चोरीला गेली, त्यानंतर त्या संदर्भात हिवरखेड पोलीस स्टेसनमध्ये विद्युत मंडळाने तक्रार केली. आता तेथे ओलित ४०० हेक्टरपर्यंत होत आहे.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, माझा हाच आक्षेप होता. मी सुरुवातीला म्हणालो की, माननीय मंत्र्यांनी आता दिलेले उत्तर या उत्तराला अपेक्षित नाही का ? कोणत्या विभागाचा प्रश्न आहे हा माझा विषय नाही. माझा

विषय त्या शेतकऱ्यांच्या सिंचनासाठी झालेला सरकारचा खर्च हा आहे. कितीही कालावधी होऊ द्या. सन २०१२ असो वा सन २०१६ असो, आता हे उत्तर दिले, ते छापील उत्तरामध्ये अपेक्षित होते. सदस्य म्हणून आम्ही प्रश्न दोन ते अडीच महिन्यांपूर्वी देतो, त्याचे थातुरमातूर उत्तर येत असेल तर ते योग्य नाही. माझा हाच आक्षेप सत्ताधारी पक्षात होतो तेव्हाही होता आणि विरोधी पक्षात आहोत तेव्हाही आहे. हा प्रमुख प्रश्न तुमच्या विभागाचा नसेल, सिंचन विभाग, जलसंपदा विभाग यांचा असेल तरी अशा प्रकारचे उत्तर आम्हाला अभिप्रेत होते, अपेक्षित होते. त्या उत्तरातून अनेक प्रश्न तयार झाले आहेत. त्यामुळे मी सांगितले होते की, हा प्रश्न वरकरणी छोटा दिसला तरी हा छोटा नाही. जलसंपदा विभागाच्या माननीय मंत्र्यांनी याबाबत पूर्णतः उत्तर देऊन खुलासा करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे माझी विनंती आहे की, हा प्रश्न राखून ठेवण्यात यावा.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, मी सविस्तर उत्तर दिलेले आहे. आजमितीला तेथे ४०० हेक्टरवर सिंचन होत आहे.

सभापती : आपण उत्तर दिले असेल, मात्र सन्माननीय सदस्यांचे म्हणणे असे आहे की, दिलेल्या छापील उत्तरामध्ये हे आले पाहिजे होते.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, अकोट मतदारसंघाच्या आमदारांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक झाली. रोहित्रे चोरीला गेली, ती पुनश्च उभारण्यासाठी, ११९ कूपनलिका सुरू करण्यासाठी त्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आला. रोहित्रे बसविल्यानंतर २५२६ हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ मिळणार आहे.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, मूलभूत मुद्दा हाच आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप यांनी प्रश्न विचारला आहे. आता जलसंपदा विभाग की कृषी विभाग याशी हा प्रश्न निगडीत आहे हा सन्माननीय सदस्यांचा भाग नाही. तो कामकाजाचा भाग आहे. आपण उप प्रश्नांना उत्तर देताना नाही, नाही असे उत्तर दिले आहे. माननीय मंत्र्यांनी तोंडी उत्तरात सर्व माहिती दिली आहे. आक्षेप हाच आहे की, लेखी उत्तरात ही माहिती येणे अभिप्रेत आहे. संयुक्त जबाबदारी आहे, नाही तरी आपण सविस्तर माहिती सभागृहात दिली, ती मूळ प्रश्नाला उत्तर देताना लेखी स्वरूपात दिली असती तर त्या माध्यमातून वेगळे प्रश्न उपस्थित करता आले असते. माहिती दिली, त्या आधारे प्रश्न उपस्थित करता आले असते. एवढाच मुद्दा आहे की, आम्हाला उप प्रश्न विचारण्याची संधी लाभावी म्हणून हा प्रश्न राखून

ठेवावा. जलसंपदा विभागाकडे किंवा आपल्याकडे हा प्रश्न ठेवावा आणि लेखी उत्तर द्यावे. उप प्रश्न विचारण्याचा आमचा वैधानिक अधिकार आहे, तो आम्हाला मिळू द्यावा, एवढीच त्यामध्ये माफक अपेक्षा आहे.

सभापती : आपल्या प्रश्नाला त्यांचा आक्षेप नाही.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, मी सविस्तर उत्तर दिलेले आहे. सविस्तर वस्तुस्थिती सभागृहासमोर आणली आहे. आम्हाला म्हणता आले असते की, आमच्या विभागाचा प्रश्न नाही. प्रश्न विचारला आहे, त्या पध्दतीने उत्तर दिले होते. तुम्ही मंत्र्यांना या पध्दतीने सांगितले, तुम्ही दिशाभूल करता, अमूक करता, असे म्हणाला म्हणून मी उभा राहिलो.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, मी कधीच तसे म्हणालो नाही.

सभापती : मला निर्णयाला येऊ द्यावे, आपण वेळ घालवू नये. मी निर्णयाप्रत आला आहे. सन्माननीय सदस्यांचे अधिकार अबाधित ठेवणे हे माझे कर्तव्य आहे. आपल्या सविस्तर उत्तराला कोणी आक्षेप घेत आहे असे नाही. मूळ उत्तराला आक्षेप आहे, त्यामुळे दादा आपण शासन म्हणून ठरवावे की, उत्तर कोणी द्यायचे आहे. मी प्रश्न राखून ठेवत आहे.

पृ. शी./ मु. शी. : तोंडी उत्तरे

राज्यातील नवीन जिल्हे व तालुके निर्मितीबाबत

* 19595 श्री. अब्दुल्लाखान दुर्राणी ,श्री. सुनिल तटकरे,श्री.
अमरसिंह पंडित :

- (1) राज्यातील नवीन जिल्हे व तालुक्यांच्या निर्मितीबाबत निकष निश्चित करण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या अप्पर मुख्य सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीस दिनांक 31 मे, 2016 पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, अखेरची मुदतवाढ संपुष्टात आलेली असल्याने या समितीने आपला अहवाल शासनाकडे सादर केलेला आहे काय,
- (3) असल्यास, नाशिक जिल्ह्याचे विभाजन करून मालेगांव जिल्हा निर्मितीबाबत तसेच, राज्यातील अन्य जिल्हे व तालुक्यांच्या निर्मितीबाबत निकष निश्चित करण्याबाबत विभागीय आयुक्त (कोकण) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत समितीने सादर केलेल्या अहवालावर सर्व विभागीय आयुक्तांचे अभिप्राय शासनास प्राप्त झाले आहे काय,
- (4) असल्यास, उक्त अभिप्राय-शिफारशींचे स्वरूप काय आहे व तालुका विभाजनाचे निकष निश्चित करून नविन तालुका निर्मितीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (5) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संजय राठोड, श्री. चंद्रकांत पाटील यांच्याकरिता : (१),(२),(३) व (४) शासन निर्णय दिनांक २४.०६.२०१४ अन्वये जिल्हा विभाजनाबाबत निकष निश्चित करण्याकरीता अप्पर मुख्य सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या समितीस दिनांक ०७ जुलै, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये अहवाल सादर करण्याकरीता दि.३१ जुलै, २०१६ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे. सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर शासनस्तरावर मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेने निश्चित केल्या जाणाऱ्या निकषानुसार नाशिक जिल्ह्याचे तसेच अन्य जिल्ह्यांचे विभाजन / पुनर्रचनेबाबत प्रकरणपरत्वे उचित निर्णय घेण्याचे योजिले आहे.

तालुका विभाजनाचे निकष निश्चित करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, कोकण यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला असून सदर अहवालावर सर्व विभागीय आयुक्त यांचेकडून मागविण्यात आलेले अभिप्राय शासनास प्राप्त झाले

आहेत. त्यानुसार तपासणी करून तालुका विभाजनाचे निकष निश्चित करण्याकामी धोरणात्मक निर्णय घेण्याच्या दृष्टीने प्रस्ताव मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्याचे संकल्पित आहे.

(5) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. अब्दुल्ला खान दुराणी : सभापती महोदय, राज्यात नवीन जिल्हे, तालुके यांची निर्मिती करण्यासाठी शासनाने जिल्हा निर्मितीच्या संदर्भात निकष ठरविण्यासाठी अपर मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती गठीत केली आहे. समिती मुदतवाढ घेऊन सुध्दा शासनास अहवाल सादर करित नाही. नवीन किती जिल्हे निर्माण होणार आहेत, नवीन किती तालुके निर्माण होणार आहेत, त्या संदर्भात निकष काय आहेत, कोणकोणत्या विभागांमध्ये कशाप्रकारे तालुके होणार आहेत याची सविस्तर माहिती माननीय मंत्र्यांनी आम्हाला सभागृहात द्यावी.

श्री. संजय राठोड : सभापती महोदय, राज्यात अस्तित्वात असलेल्या जिल्ह्यांचे विभाजन, पुनर्रचना करण्यासंदर्भात राज्य स्तरावर कोणते निकष विचारात घ्यावेत याचा अभ्यास करण्यासाठी अतिरिक्त मुख्य सचिव, महसूल यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती नेमली होती, प्रधान सचिव, नियोजन, प्रधान सचिव, वित्त, प्रधान सचिव, ग्रामविकास असे त्या समितीचे स्वरूप होते. विभागीय आयुक्तांचा सुध्दा यामध्ये प्रामुख्याने समावेश होता. या समितीची स्थापना दिनांक २४ जून, २०१४ रोजी झाली. २ महिन्यांचा कालावधी या समितीला दिला होता. परंतु २४ जूननंतर लगेच राज्यात निवडणुका आल्या आणि वेगवेगळ्या कारणामुळे या समितीचे निकष ठरविण्याचे कामकाज होऊ शकले नाही. त्यामुळे शासनाने दिनांक ३१.०७.२०१६ पर्यंत या समितीला मुदतवाढ दिली आहे. राज्यात कशा पध्दतीने जिल्ह्यांच्या निर्मितीचे निकष असले पाहिजेत या संदर्भातील अहवाल समिती शासनाला देणार आहे.

श्री. अमरनाथ राजूरकर : सभापती महोदय, हा जिल्हा निर्मितीचा प्रश्न आहे. माननीय मंत्र्यांकडून आम्हाला माहिती पाहिजे. सन २००९-१० मध्ये कॅबिनेटमध्ये नांदेडला विभागीय आयुक्तालय होण्यासाठीचा विषय मंजूर झाला होता. आता सन २०१६ आहे. आपले सरकार आल्यानंतर माननीय मुख्यमंत्र्यांनी या संदर्भात विभागीय आयुक्तांची दांगट समिती नेमली आहे. समितीचा अहवाल येऊन एक वर्ष झाले. निर्णय झालेला नाही. निर्णय कधी होणार आहे याबाबत थोडक्यात सांगावे.

श्री. संजय राठोड : सभापती महोदय, या संदर्भात लवकरात लवकर निर्णय घेऊ.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, प्रशासनाच्या दृष्टीने अत्यंत आवश्यक असलेला हा विषय आहे. आपण २ वर्षांचा कालावधी देऊन सुध्दा या समितीला पुन्हा पुन्हा मुदतवाढ देऊन दिनांक ३१ जुलै ही अखेरची तारीख दिलेली आहे. सदर बाबतीत जे काही निकष ठरवायचे असतील ते समितीकडून आपल्याकडे येतील. मात्र यानंतर या संदर्भातील शासनाचे वेळापत्रक काय असणार आहे, अहवाल आल्यानंतर मंत्रिमंडळासमोर कोणत्या महिन्यात ठेवण्यात येईल, त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यासाठी निश्चित कालावधी किती लागेल हे माननीय मंत्र्यांनी सभागृहाला सांगावे.

:

या नंतर श्री. रोझेकर

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, दिनांक ३१/०७/२०१६ पर्यंत या समितीला मुदतवाढ दिलेली आहे. राज्यातील जिल्ह्यांचे विभाजन आणि पुनर्रचना या संदर्भातील अनेक मागण्या शासनाकडे आलेल्या आहेत. या बाबतचा अभ्यास करून ही समिती शासनाला अहवाल देणार आहे.

सभापती : अहवाल देण्यासाठी या समितीला निश्चित करून देण्यात आलेली कालमर्यादा आणि त्यानंतर त्या संदर्भातील प्रस्ताव मंत्रिमंडळासमोर येऊन होणारा निर्णय, ही कार्यवाही कधीपर्यंत पूर्ण होणार आहे, असा प्रश्न सन्माननीय सदस्यांनी विचारला आहे.

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, या विषयाचे स्वरूप आणि विलंबाची कारणे आपण पाहिली तर राज्यामधून जवळपास २८ नवीन जिल्ह्यांची निर्मिती करावी, अशा प्रकारच्या मागण्या आलेल्या आहेत. या सर्व गोष्टींचा अभ्यास ही समिती करणार आहे. समितीने निकष ठरविल्यानंतर तातडीने शासन या संदर्भातील निर्णय घेणार आहे.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, नवीन जिल्हे आणि तालुके निर्मितीसंदर्भातील माहिती मंत्री महोदय सभागृहाला देत आहेत. सन १९९९ मध्ये सन्माननीय श्री.नारायण राणे हे मुख्यमंत्री असताना त्यांनी काही नवीन जिल्हे आणि तालुके निर्माण करण्याचा निर्णय घेतला होता. नवीन जिल्हे आणि तालुक्यांची निर्मिती करणे आवश्यक आहे, याबद्दल दुमत नाही. परंतु, नवीन जिल्ह्यांची किंवा तालुक्यांची निर्मिती केल्यानंतर त्या ठिकाणी आवश्यक असणाऱ्या प्रशासकीय इमारती, रुग्णालये, पंचायत समिती कार्यालये आणि अन्य पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याचे काम साचेबद्ध पध्दतीने झालेले नाही, ही देखील वस्तुस्थिती आहे. ज्या ठिकाणी पाठपुरावा झाला त्या ठिकाणी पायाभूत सुविधा निर्माण केल्या गेल्या. त्यामुळे नव्याने निर्माण करण्यात आलेले जिल्हे आणि तालुके यांना त्यांच्या दर्जाप्रमाणे आवश्यक असणाऱ्या पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबतचा निर्णय शासन विहित कालावधीत घेणार आहे का ?

श्री.संजय राठोड : सन्माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे यांनी सन्माननीय श्री.नारायण राणे यांच्या मुख्यमंत्री पदाच्या काळात निर्माण झालेल्या नवीन जिल्ह्यांचा उल्लेख केला आहे. जिल्हा निर्मितीसाठी तेथील लोकसंख्या किती असली पाहिजे.....

सभापती : नवीन जिल्ह्यांची किंवा तालुक्यांची निर्मिती करण्याबाबतचा प्रश्न या सभागृहात अनेक वेळा चर्चेला आल्याचे माझ्या स्मरणात आहे. या सभागृहातील ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्यांच्याही ते स्मरणात असेल. मी या संदर्भात आपल्याला वाशिम या नवीन जिल्ह्याचे उदाहरण देऊ इच्छितो. नवीन जिल्ह्यांची निर्मिती झाल्यानंतर त्या ठिकाणी जिल्हाधिकारी कार्यालय किंवा अन्य सोयी-सुविधा उपलब्ध नव्हत्या आणि तोच खरा प्रश्न आहे. त्यामुळे यापूर्वी नव्याने निर्माण झालेल्या आणि भविष्यात नव्याने निर्माण होणाऱ्या जिल्ह्यांमध्ये किंवा तालुक्यांमध्ये आवश्यक शासकीय सोयी-सुविधा निर्माण करण्याबाबत शासन नेमके काय करणार आहे ?

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, मागील काळात वाशिम आणि पालघर या तालुक्यांची निर्मिती झाली. नव्याने निर्माण झालेल्या जिल्ह्यात आवश्यक पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याच्या संदर्भात मुख्यमंत्री महोदयांनी मागील काळात एक बैठक घेतली होती. नवीन जिल्ह्यात अधिकारी वर्ग आणि अन्य सर्व सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या संदर्भात शासन लवकरात लवकर निर्णय घेईल.

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, राज्यात नवीन जिल्हे किंवा तालुके निर्माण करण्याबाबत शासनाचा दृष्टीकोन स्पष्ट आहे. जिल्ह्याचा भौगोलिक व लोकसंख्येचा आकार मोठा

असेल तर विकास करणे अडचणीचे होते आणि त्या मानाने लहान जिल्हे असतील तर विकास जलदरितीने होता. हा दृष्टीकोन लक्षात घेऊन नवीन जिल्ह्यांची निर्मिती करण्याचा प्रयत्न झाला पाहिजे, अशा प्रकारचे वातावरण संपूर्ण राज्यात निर्माण झाले आहे. परंतु, नवीन जिल्ह्याची निर्मिती करीत असताना त्या जिल्ह्यात समाविष्ट होण्यास काही भागाचा विरोधही असतो. पुसद जिल्ह्याच्या निर्मितीसंदर्भातील चर्चा सुरु आहे. या संदर्भात सर्वांचाच होकार आहे, विरोध असण्याचे काही कारण नाही. दिग्रज मतदारसंघ हा यवतमाळच्या जवळ आहे आणि असा भाग जर नवीन जिल्ह्यात घेण्याचा प्रयत्न झाला तर तेथील लोकांचा विरोध होण्याचा संभव आहे. त्यामुळे नवीन जिल्ह्याचे निकष ठरविण्यासाठी शासनाने समितीला काही मार्गदर्शक सूचना दिलेल्या असतील. अशा प्रकारचे निकष ठरवीत असताना त्या भागातील जनतेच्या भावना देखील लक्षात घेतल्या गेल्या पाहिजेत व हा देखील निकषाचा एक भाग असला पाहिजे. अन्यथा, समितीने निकष ठरविलेले आहेत, जनतेचे म्हणणे ऐकून घेण्याची गरज नाही, असे होता कामा नये. त्यामुळे जनतेच्या भावना जाणून घेण्याचा प्रयत्न होईल, याचाही समावेश निकषात असला पाहिजे. तशा प्रकारच्या सूचना शासन समितीला देणार आहे का ?

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, मी सुरुवातीलाच सांगितले की, निकष ठरविण्यासाठी समितीची निर्मिती झालेली आहे. सन्माननीय ज्येष्ठ सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे यांनी केलेल्या सूचनेचाही समिती विचार करील, असे मी सभागृहाला आश्चस्त करतो.

श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील : सभापती महोदय, मोठे जिल्हे किंवा तालुके यांचे विभाजन करून नवीन जिल्हे आणि तालुक्यांची निर्मिती करणे क्रमप्राप्त आहे. कारण, आज एका तालुक्यात २५० पेक्षा जास्त गावे आहेत. शासकीय योजना किंवा विकासात्मक कामांसाठी मतदारसंघ हा निकष आहे. आज एका तालुक्यात विधानसभेचे चार-चार मतदारसंघ आहेत. त्यामुळे मतदारसंघनिहाय तालुक्यांच्या निर्मितीबाबतचा निकष निश्चित करण्यात येईल का ?

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, हा विषय आर्थिक भाराशी निगडित आहे व या सर्व गोष्टींचा विचार करूनच समिती निकष निश्चित करणार आहे. या समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर शासन या संदर्भातील निर्णय घेईल. समितीने आपला अहवाल लवकरात लवकर सादर करावा, अशा प्रकारच्या सूचना समितीला देण्यात येतील.

श्री.भाई गिरकर : सभापती महोदय, सन्माननीय श्री.नारायण राणे यांच्या मुख्यमंत्री पदाच्या कार्यकाळात काही जिल्ह्यांची व तालुक्यांची निर्मिती झाली आहे. गेल्या १५ वर्षात निर्माण झालेल्या जिल्ह्यांमध्ये आणि तालुक्यांमध्ये आवश्यक सोयी-सुविधा निर्माण झाल्या आहेत का, या सुविधा का निर्माण केल्या गेल्या नाहीत, या संदर्भातील अभ्यास देखील ही समिती करणार आहे का ? तसेच, यापूर्वी निर्माण झालेल्या जिल्ह्यांमध्ये किंवा तालुक्यांमध्ये सोयी-सुविधा निर्माण करण्यास प्राधान्य देऊन भविष्यात नव्याने निर्माण करावयाच्या जिल्ह्यांबाबत आणि तालुक्यांबाबत समिती अभ्यास करणार आहे का ?

सभापती : अशा प्रकारचे प्रश्न त्याही काळात तयार झाले होते आणि त्या अनुषंगाने निकषही ठरविले गेले होते. जिल्हा किंवा तालुक्यांचे निकष ठरविताना मतदारसंघनिहाय तालुक्यांची निर्मिती करावी, अशा प्रकारचा विषय सन्माननीय सदस्य श्री.सतेज पाटील यांनी मांडला आहे. समितीने निकष ठरविल्यानंतर संपूर्ण राज्यातील सन्माननीय सदस्यांची जिल्हावार बैठक घेऊन त्यांचे या संदर्भातील काय म्हणणे आहे, हे ऐकून शासनाने पुढील निर्णय घ्यावा.

19/07/2016
SRR/AKN/MMP

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. कांबळे

C-15
12:20

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे
प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)

राहुरी (जि.अहमदनगर) येथील महात्मा फुले कृषी विद्यापीठात शिक्षण घेत
असलेल्या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क माफ करण्याबाबत

- * 21898 श्रीमती विद्या चव्हाण ,श्री. किरण पावसकर : (1) राहुरी
(जि.अहमदनगर) येथील महात्मा फुले कृषी विद्यापीठात शिक्षण घेत असलेल्या
विद्यार्थ्यांनी दुष्काळाच्या पार्श्वभूमीवर पदवीचे शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे संपूर्ण
शैक्षणिक शुल्क माफ करावे तसेच अन्य मागण्यांबाबत राहुरी येथील कृषी विद्यापीठासमोर
दिनांक 5 मे, 2016 रोजी वा त्यासुमारास आंदोलन केले, हे खरे आहे काय,
(2) असल्यास, आंदोलनकर्त्यांच्या मागण्या कोणकोणत्या आहेत, सदर मागण्यांपैकी
कोणकोणत्या मागण्या मान्य करण्यात आल्या आहेत व उर्वरित मागण्यांबाबत शासनाने
कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(3) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (1) श्री.युवराज पवार, तालुका अध्यक्ष राष्ट्रवादी विद्यार्थी
काँग्रेस (राहुरी ता.) यांनी महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ प्रशासनास दि.29/04/2016 च्या
पत्रान्वये राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या वतीने दि.3/05/2016 रोजी मोर्चाचे आयोजन करत
असल्याचे निवेदन दिले होते. त्यानुसार दि.3/05/2016 रोजी महात्मा फुले कृषी
विद्यापीठासमोर आंदोलन केले होते.

(2) आंदोलनकर्त्यांच्या मागण्या पुढीलप्रमाणे आहेत.

कृषी पदवीकेसाठी असलेला लेखी व प्रॅक्टिकल अभ्यासक्रमासाठी असलेला स्वतंत्र
उत्तीर्ण नियम रद्द करणे, कृषी महाविद्यालयाच्या इ.बी.सी. स्कॉलरशिप विद्यार्थ्यांना अदा
करावी, दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक व वसतीगृह शुल्क माफ करावे या
मागण्या आहेत.

मागण्यांवर करण्यात आलेली कार्यवाही / वस्तुस्थिती-

महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषदेच्या 90 व्या बैठकीत महात्मा फुले कृषी
विद्यापीठ, राहुरी अंतर्गत निम्नस्तर कृषी शिक्षणांतर्गतच्या कृषी शिक्षण अभ्यासक्रम
नियमावलीस मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदरच्या नियमावलीनुसार 35 टक्के गुणांसह
स्वतंत्र उत्तीर्ण होण्याची अट लागू आहे. त्यात बदल करण्यात आलेला नाही.

सन 2015- 2016 या आर्थिक वर्षात महात्मा फुले कृषी विद्यापीठाला आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्काच्या 50 टक्के प्रतिपूर्तीसाठी रु. 17,79,75,217/- वितरीत करण्यात आली आहे. सन 2016-17 या आर्थिक वर्षात रु. 9.60 कोटी इतकी तरतूद उपलब्ध असून त्यापैकी रु 7.68 कोटी वितरीत करण्यात आले आहेत.

50 टक्के पेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांचे परीक्षाशुल्क माफ करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतलेला आहे.

(3) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, महाराष्ट्रात गेल्या तीन-चार वर्षात सततचा दुष्काळ आहे आणि त्या पार्श्वभूमीवर महात्मा फुले कृषी विद्यापीठात शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांचे संपूर्ण शैक्षणिक शुल्क माफ करण्यासंदर्भातील हा प्रश्न आहे. या प्रश्नाला दिलेल्या लेखी उत्तरात असे नमूद केले आहे की, “श्री.युवराज पवार, तालुका अध्यक्ष, राष्ट्रवादी विद्यार्थी काँग्रेस (राहुरी तालुका) यांनी महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ प्रशासनास दिनांक २९/०४/२०१६ च्या पत्रान्वये राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या वतीने दिनांक ३/०५/२०१६ रोजी मोर्चाचे आयोजन करत असल्याचे निवेदन दिले होते.”

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी कृपया प्रश्न विचारावा.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, उत्तरामध्ये असे दिले आहे की, “रुपये १७,७९,७५,२१७/- एवढी रक्कम वितरित करण्यात आली आहे व सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात रुपये ९.६० कोटी इतकी तरतूद उपलब्ध असून त्यापैकी रुपये ७.६८ कोटी रुपये वितरित करण्यात आले आहेत.” म्हणजे सहज शक्य असताना सुध्दा विद्यार्थ्यांची मागणी सरकारने पूर्ण केलेली नाही. हे लोक अनेक वर्षे हलाखीच्या परिस्थितीमध्ये आहेत. परंतु, निधी असताना सुध्दा त्यांना दिलासा देण्यात आलेला नाही. ५० टक्क्यांपेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असताना त्या निर्णयाची अंमलबजावणी का करण्यात आली नाही ?

या नंतर श्री. बोरले

श्री.सदाशीव खोत : सभापती महोदय, सन २०११-१२ पासून ते सन २०१४ पर्यंतची १३,२२,५५,८१०/- रुपये ही रक्कम अदा करण्यात आलेली आहे आणि मार्च, २०१६ अखेर ५,२८,५५,५९३/- रुपये अनुदान प्रलंबित आहे. सन २०१३-१४ चे ६ कोटी ४७ लाख रुपये हे पूर्वीचे अनुदान प्रलंबित होते. जे राहिलेले अनुदान आहे ते लवकरात लवकर देण्यात येईल.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क माफ करण्याबाबतचा हा प्रश्न आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या विद्यार्थी आघाडीने संपूर्ण दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क पूर्णपणे माफ व्हावे यासाठी अनेक आंदोलने केलेली आहेत. आम्ही स्वतः मुख्यमंत्री महोदयांना निवेदन दिले की, दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांचे संपूर्ण शुल्क माफ व्हावयास पाहिजे. शासनाने याबाबत आज पर्यंत कोणतीही कार्यवाही केलेली आहे ? दुसरे म्हणजे, दुष्काळाच्या पार्श्वभूमिवर राज्यातील दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क शासन खर्च माफ करणार आहे काय ? आज पर्यंत फक्त घोषणा केल्या जातात. एकदा दुष्काळ जाहीर झाल्यानंतर प्रचलित नियमानुसार फक्त परीक्षा फी माफ केली जाते. परंतु, शैक्षणिक शुल्क दिले जात नाही. आपण आता सन १९७२ च्या दुष्काळापेक्षा भयंकर दुष्काळ बघितला आहे. दुष्काळी भागातील शेतकऱ्यांच्या मुलांच्या संपूर्ण शैक्षणिक शुल्क माफीबाबत शासन निर्णय घेणार आहे काय आणि निर्णय घेतल्यास तो किती दिवसात घेणार आहे ?

श्री.सदाशीव खोत : ५० टक्क्यापेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतलेला आहे. परंतु, राष्ट्रवादी काँग्रेस आणि काँग्रेस पक्षाने न दिलेले १३ कोटी रुपये सुद्धा आमच्या सरकारने दिलेले आहेत.

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य आपल्या जागेवर उभे राहून एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, आज माननीय श्री.सदाशीव खोत हे राज्यमंत्री म्हणून उत्तर देत आहेत याची त्यांना जाणीव होत आहे. आम्ही कोणता प्रश्न विचारलेला आहे ? ५० टक्क्यापेक्षा कमी आणेवारी म्हटल्यानंतर तो दुष्काळी भाग होतो. आपण राज्यातील २४ ते २८ हजार गावे दुष्काळी म्हणून जाहीर केलेली आहेत. आपण दुष्काळी भागातील शेतकऱ्यांच्या मुलांची शैक्षणिक फी, शैक्षणिक शुल्क माफ करणार आहात काय, असा आम्ही प्रश्न विचारलेला आहे. परंतु, राज्यमंत्री महोदय या प्रश्नाचे उत्तर ऐण्याऐवजी सभागृहाची दिशाभूल करीत आहेत, हे बरोबर नाही. आम्ही सदस्य म्हणून दुष्काळी भागातील सामान्य शेतकऱ्यांचे प्रश्न विचारणार असू तर त्या प्रश्नाचे उत्तर देण्याऐवजी सभागृहाची दिशाभूल करणे योग्य नाही. आमचा स्पेसिफिक प्रश्न असा आहे की, दुष्काळी भागातील शेतकऱ्यांच्या मुलांची संपूर्ण वर्षभराची शैक्षणिक फी तुम्ही माफ करणार आहात

काय आणि केल्यास ती किती दिवसात करणार आहात ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, या ठिकाणी.....

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी मंत्री महोदयांना प्रश्न विचारल्यानंतर मंत्री महोदयांनी उत्तर दिले. परंतु, मी सांगू इच्छितो की, ज्यावेळी दुष्काळी परिस्थितीवर सभागृहात चर्चा झाली त्यावेळी मुख्यमंत्री महोदयांनी मागील अधिवेशनात दुष्काळावर झालेल्या खर्चाची आकडेवारी सांगितलेली आहे. माननीय श्री.फुंडकर साहेब, आपणही ती आकडेवारी ऐकलेली आहे की, आम्ही विद्यार्थ्यांचे एवढे शुल्क भरले आहे. दुष्काळी भागात आणि दुष्काळावर केलेला जो खर्च दाखविण्यात आलेला आहे त्यामध्ये परीक्षा शुल्क आणि शैक्षणिक फी माफीच्या आकडेवारीची नोंद आहे. ती आकडेवारी सभागृहाच्या पटलावर आहे. मग तुम्ही असे कसे उत्तर देत आहात ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, शासनाने दुष्काळात सापडलेल्या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क शासन निर्णय निर्गमित करून माफ केलेले आहे. सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात शैक्षणिक शुल्काच्या ५० टक्के प्रतिपूर्तीसाठी ९.६० कोटी रुपयांची तरतूद उपलब्ध आहे. त्यापैकी, दिनांक ३०.०५.२०१६ च्या आदेशान्वये ८० टक्क्यांच्या मर्यादेप्रमाणे त्यापैकी ७.६८ कोटी रुपये वितरीत करण्यात आले आहेत.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, माझ्या प्रश्नाचे उत्तर आलेले नाही. मी स्पेसिफिक प्रश्न विचारला होता की, दुष्काळी भागातील शेतकऱ्यांच्या मुलांची संपूर्ण शैक्षणिक फी शासन माफ करणार आहे काय ? ५० टक्के फी नाही. ५० टक्क्यांच्या आत आणेवारी आली आणि ते गाव दुष्काळग्रस्त म्हणून जाहीर झाल्यानंतर प्रचलित नियमानुसार तुम्ही जे माफ करणार आहात त्याचा लाभ त्यांना मिळणारच आहे ? माझा स्पेसिफिक प्रश्न असा आहे की, आपण जी २८ हजार गावे दुष्काळी म्हणून जाहीर केलेली आहेत त्या गावातील शेतकऱ्यांच्या मुलांची संपूर्ण शैक्षणिक फी शासन माफ करणार आहे काय ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, महात्मा फुले कृषी विद्यापीठाच्या संदर्भात लेखी प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी संपूर्ण राज्यातील प्रश्न उपस्थित केलेला आहे. हा स्पेसिफिक प्रश्न असल्यामुळे आम्ही स्पेसिफिक उत्तर दिलेले आहे. आम्ही ही अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्याचा प्रयत्न करू.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, माननीय ज्येष्ठ नेते या ठिकाणी उत्तर देत आहेत. ते ज्येष्ठ नाहीत. कारण, ते उशिरा मंत्री झालेले आहेत. आपण सांगितले की, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी जो प्रश्न विचारला तो संपूर्ण राज्यातील प्रश्न आहे आणि लेखी प्रश्नामध्ये फक्त महात्मा फुले कृषी विद्यापीठाच्या संदर्भात प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. माननीय श्री.सदाभाऊ खोत हे स्वाभिमानांनी संघटनेचे नेते आहेत. परंतु, आता ते भारतीय जनता पक्षाचे मंत्री आहेत. त्यामुळे आता त्यांच्या उत्तरात थोडा फरक आलेला आहे. त्यामुळे शेतकऱ्यांच्या भुमिकेपासून ते थोडे दुरावले गेले आहेत. ते आता भारतीय जनता पक्षाचे सदस्य आहेत. तारांकित प्रश्नाला दिलेल्या लेखी उत्तरात असे नमूद केले आहे

की, “सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात महात्मा फुले कृषी विद्यापीठाला आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्काच्या ५० टक्के प्रतिपूर्तीसाठी रु.१७,७९,७५,२१७/- वितरीत करण्यात आली आहे. सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात रु.९.६० कोटी इतकी तरतूद उपलब्ध असून त्यापैकी रु.७.६८ कोटी वितरीत करण्यात आले आहेत.” म्हणजे सुरुवातीला १७ कोटी रुपये वितरीत केले. त्यानंतर उपलब्ध तरतूद ९ कोटी रुपये आहे आणि त्यापैकी ७ कोटी रुपये वितरीत झालेले आहेत. लेखी उत्तरात पुढे असे नमूद केले आहे की, “५० टक्के पेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतलेला आहे.” माझा प्रश्न असा आहे की, या विद्यापीठात ५० टक्क्यापेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांची संख्या किती आहे, त्याची रक्कम किती आहे आणि त्या रकमेची किती दिवसात प्रतिपूर्ती होणार आहे ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, याबाबतची माहिती सध्या माझ्याकडे उपलब्ध नाही. ती माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येईल.

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य आपापल्या जागेवर उभे राहून एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी कृपया माझे म्हणणे ऐकून घ्यावे. मंत्री महोदय ७.६८ कोटी रुपये केव्हा वितरीत करण्यात येणार आहेत, एवढाच विषय आहे. आपण त्याचे उत्तर द्यावे. (...अडथळा....) ९ कोटी रुपये राहिलेले आहे.

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, मी सुरुवातीलाच सांगितले की, ७.६८ कोटी रुपये वितरीत करण्यात आले आहेत.

सभापती : १७ कोटी रुपये आहेत.

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, १७ कोटी रुपये सन २०१०-११ व २०११-१२ या वर्षातील आहेत. (...अडथळा...) सन्माननीय सदस्यांनी कृपया माझे उत्तर ऐकून घ्यावे. सन २०१५-१६ चे एकूण ५,२८,५५,५९३/- रुपये आहेत.

या नंतर श्री. खर्चे

श्री.पांडुरंग फुंडकर.....

सभापती महोदय, हा निधी प्रलंबित आहे, यासंदर्भातील माहिती गोळा करून तो निधी तातडीने विद्यार्थ्यांना देण्यात येईल.

सभापती : मंत्री महोदयांचा थोडा आकड्यांचा गोंधळ झालेला, त्यामुळे हा प्रश्न मी राखून ठेवत असून यासंदर्भातील माहिती घेऊन ती पटलावर ठेवण्यात यावी.

**राज्यात शेतकऱ्यांना पुरविण्यात येणाऱ्या सौर कृषीपंप खरेदीत गैरव्यवहार
झाल्याबाबत**

- * 19577 प्रा. जोगेन्द्र कवाडे : (1) शासनाने गुजरात, आंध्रप्रदेशच्या तुलनेत प्रत्येकी एक ते दीड लाख रुपये अधिक देऊन महागड्या दराने सौरपंप खरेदी केल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(2) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,
(3) असल्यास, महागड्या दराने शेकडो सौरपंप खरेदीमध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार झाला असल्याने हा खरेदी व्यवहार रद्द करून नव्याने निविदा काढून अन्य कंपनीला काम देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(4) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे, यांच्याकरिता श्री.मदन येरावार: (१) होय, हे अंशतः खरे आहे. महाराष्ट्रामध्ये पारदर्शक निविदा प्रक्रियेद्वारे कमीत कमी दर लावणाऱ्या पुरवठादाराकडून सौर कृषीपंप खरेदी केलेले आहेत.

(२) गुजरात व महाराष्ट्र राज्यातील सौर कृषीपंप योजनेचा अभ्यास करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना महावितरण कंपनीस देण्यात आल्या होत्या. सदर अहवालातील निष्कर्षानुसार महाराष्ट्रात महावितरण कंपनीने काढलेल्या सौर कृषी पंपाच्या निविदेमध्ये, काटेकोर गुणवत्ता व कार्यक्षमता तपासणी, देयकाच्या रक्कमेसंदर्भीय अटी म्हणजेच सौर कृषीपंप आस्थापित झाल्यानंतर ६०% रक्कम देणे, १०% रिटेन्शन रक्कम ठेवणे, उर्वरित ३०% रक्कम समान हप्त्यांमध्ये ५ वर्षात देणे, रिमोट मॉनिटरिंग यंत्रणा आणि सौर पॅनल वॉरंटीसाठी घेण्यात येणारी परफॉर्मन्स बँक गॅरंटी ५ वर्षासाठी कंत्राट रकमेच्या ५% रक्कम व पुढील ५ वर्षासाठी २% रक्कमेची बँक गॅरंटी असणे या गोष्टींचा प्रामुख्याने अंतर्भाव असल्याने सौर कृषीपंपाची गुणवत्ता, कार्यक्षमता व कार्याचा कालावधी यामध्ये वाढीची शाश्वती दिसून येते. गुजरात राज्यात सौर कृषी पंप कार्यान्वित होताच 100% रक्कम मिळण्याची तरतूद आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रातील सौर कृषीपंपांच्या निविदा दरांमध्ये व्याजदराचा समावेश असल्याने सौर कृषीपंपांचे दर गुजरात राज्याच्या तुलनेत जास्त आहेत.

(३) हे खरे नाही. महावितरण कंपनीने संपूर्ण निविदा प्रक्रिया पारदर्शकपणे पूर्ण केली असून त्यामध्ये कोणताही गैरव्यवहार झालेला नाही. सबब, अन्य कंपनीला काम

देण्याविषयी कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.जोगेंद्र कवाडे : सभापती महोदय, सौरऊर्जा पंप खरेदी संदर्भातील हा प्रश्न आहे, राज्यातील दुष्काळग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांसाठी ५३० कोटी रुपये खर्च करून १० हजार कृषी पंप खरेदी करण्याची निविदा प्रक्रिया करण्यात आली आहे. ही निविदा प्रक्रिया करताना अनेक अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याची तक्रार आहे. गुजरात राज्यात तीन हॉर्सपॉवर व पाच हॉर्सपॉवर कृषी पंपाची खरेदी करण्यात आली. त्यापेक्षा एक लाख रुपये अधिक देऊन महाराष्ट्रात कृषी पंपाची खरेदी करण्यात येत आहे. असा आरोप आहे, आंध्रप्रदेश राज्याच्या तुलनेत देखील हे दर जास्त आहेत. या खरेदीचे समर्थन ऊर्जा मंत्र्यांनी माननीय सभापती व माननीय अध्यक्ष यांच्या उपस्थितीत केले आहेत तसेच दोन्ही सभागृहाचे माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांच्या उपस्थितीत या वाढीचे समर्थन केले आहे. या सौरपंप खरेदीमध्ये झालेली अनियमितता, गैरव्यवहार व भ्रष्टाचाराची चौकशी शासन करणार आहे काय ?

श्री.मदन येरावार : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य प्रा.जोगेंद्र कवाडे यांनी हा प्रश्न उपस्थित केला आहे, ही गोष्ट खरी आहे, अशंत: हे आम्ही मान्य केले आहे, गुजरात आणि महाराष्ट्र राज्यातील खरेदीत तफावत आहे, विदर्भातील अति संवेदनशील अशा पाच जिल्ह्यात ८ ते १० हजार सौरपंप लावण्यात येत आहेत. हा विषय मागील काळात उपस्थित झाला होता. तेव्हा गुजरात व महाराष्ट्र राज्यातील सौर ऊर्जा पंप खरेदीच्या संदर्भातील अभ्यास करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना महावितरण कंपनीला देण्यात आल्या होत्या. मी मघाशी सांगितल्याप्रमाणे विदर्भातील पाच जिल्ह्यात ८ हजार कृषीपंप बसविण्यात येत आहे. खऱ्या अर्थाने विदर्भातील यवतमाळ, अकोला, बुलढाणा, वर्धा व वाशिम येथील शेतकऱ्याला क्लॉलिटी प्रॉडक्ट मिळावे. गुजरात व महाराष्ट्र राज्यातील खरेदीच्या संदर्भात समितीने अहवाल सादर केला त्यावेळी त्यात अनेक गोष्टींचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे. गुजरात व महाराष्ट्र राज्यात सौरपंप खरेदी करीत असताना गुजरात राज्यात १०० टक्के पेमेंट देण्यात येते. सौरपंप खरेदी केल्यावर ५० टक्के व कार्यान्वित केल्यानंतर ५० टक्के पेमेंट करण्यात येते. अशा पध्दतीची सिस्टीम आहे. महाराष्ट्र राज्यातील सौरपंपाच्या टेंडरमध्ये अनेक गोष्टींचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. त्यामुळे अनेक दुर्गम भागात हे पंप बसविण्यात येत आहे. त्या ठिकाणी जीएसएम यंत्रणा कार्यान्वित करण्यात येत आहे. तीन महिन्यातून पैसे देतांना तो पंप चालू आहे किंवा नाही हे पाहिले जाणार आहे, त्यासाठी त्या कंपनीला मॅनपॉवर लागणार आहे, आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यांत आठ हजार सौर पंप बसविण्यात येणार आहेत. त्या शेतकऱ्यांना क्वॉलिटी प्रॉडक्ट मिळावे या मागील प्रामाणिक उद्देश आहे. यामध्ये सौरपॅनल वॉरंटी १० वर्षांपर्यंतची घेतली आहे. त्यातील दोन टक्के रक्कम ही राखून ठेवण्यात येणार आहे. लाभार्थ्यांनी तक्रार केली

तर ४८ तासात तक्रारीचे निवारण झाले पाहिजे. तक्रार निवारण झाले नाही तर ५०० रुपये प्रतिदिन व त्यानंतर १००० रुपये प्रतिदिन असा दंड आकारण्यात येत आहे. ५०० सौरपंपामागे एक सर्व्हिस सेंटर, त्याला कॉल सेंटर अटॅच अशा या सर्व बाबींचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. हे सर्व करीत असताना असा उद्देश आहे की, त्या भागात हे सौरपंप लावले गेले पाहिजेत व तेथील १०० टक्के शेतकऱ्यांना न्याय मिळाला पाहिजे. या सर्व योजना करताना लागणाऱ्या मॅनपॉवरचा विचार करावा लागणार आहे. दुसरी बाब अशी आहे की, महाराष्ट्रात आपण ६० टक्के पैसे देत आहोत, तर गुजरात राज्यात १०० टक्के पैसे दिले जात आहेत.

सभापती : गुजरात आणि महाराष्ट्रातील सौरपंप खरेदीत फरक आहे. एवढेच आपणाला सांगावयाचे आहे.

श्री.मदन येरावार : नेट प्रेझेंट व्हॅल्यूचे कॅल्क्युलेशन करीत असताना हा फरक अंशतः आहे असे मला म्हणावयाचे आहे.

श्री.सतेज ऊर्फ बंटी डी.पाटील : सभापती महोदय, असा प्रश्न विचारण्यात आला आहे की, दीड लाख रुपये भावाने सौरऊर्जा पंप खरेदी केलेला आहे काय ? तर याबाबत अंशतः खरे आहे असे मंत्री महोदयांनी सांगितले आहे. यामध्ये माझा स्पेसिफिक प्रश्न असा आहे की, महाराष्ट्रात सौरऊर्जा पंप किती रुपयांना घेतला आहे व गुजरात राज्यातील सौरऊर्जा पंप किती रुपयांचा आहे. केंद्र शासनाची सोलर सबसिडी यामध्ये अंतर्भूत आहे काय या प्रश्नांची उत्तरे मंत्री महोदय देतील काय ?

श्री.मदत येरावार : सभापती महोदय, गुजरात मधील तीन अश्वशक्तीचा पंप २,६७,०००/- रुपयांचा असून महाराष्ट्रातील सौरपंप रुपये ३,२४,०००/- आहे. यामधील तफावर ५७ हजार रुपयांची आहे. पाच अश्वशक्तीचा पंप गुजरात राज्यात ३,७९,२००/- रुपयांचा असून महाराष्ट्रातील सौरपंप ५,०१,२००/- रुपयांचा आहे. यामध्ये १,२२,०००/- रुपयांचा फरक आहे. मी मघाशी असा उल्लेख केला की नेट प्रेझेंट व्हॅल्यूचा विचार करता ही तफावत अंशतः आहे.

भोसरी (ता.जि.पुणे) येथील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या वसाहतीतील गट/सर्व्हे नं.५२ अथवा तत्सम भूमापन क्रमांकाचे भूखंड बेकायदेशीर खरेदी केल्याबाबत

*** 20601 श्री. संजय दत्त ,श्री. शरद रणपिसे,श्री. रामहरी रुपनवर,श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जयवंतराव जाधव, वि.प.स. सन्माननीय उद्योगमंत्री पुढील गोष्टिंचा खुलासा करतील काय :-**

- (१) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या भोसरी (ता.जि.पुणे) येथील औद्योगिक वसाहतीतील गट/सर्व्हे नं.52 अथवा तत्सम भूमापन क्रमांकाचे भूखंड श्रीमती मंदाकिनी एकनाथराव खडसे व श्री.गिरीष चौधरी या इसमांनी अनधिकृतरीत्या खरेदी केल्याची बाब माहे एप्रिल व मे, 2016 मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बेकायदेशीर खरेदी व्यवहाराची नोंद निबंधक कार्यालयातील अधिकाऱ्यांनी बेकायदेशीररित्या नोंदवून घेतली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी या कार्यालयातील अधिकाऱ्यांना निलंबित करून या संपूर्ण प्रकरणाची सीआयडी मार्फता चौकशी करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदुसार गैरव्यवहार करणाऱ्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) होय, निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे.
(२), (३), (४) व (५) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या भोसरी, ता.जि.पुणे येथील जमीन खरेदी गैरव्यवहारातील न्यायालयीन चौकशी करण्यासाठी शासनाने मा. उच्च न्यायालयातील निवृत्त न्यायमूर्ती डी.एस.झोटींग यांची दिनांक २३ जून, २०१६ च्या आदेशान्वये नियुक्ती केलेली आहे.

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, या विषयावार सरकारमध्ये गोंधळ उडाल्याचे चित्र

जनतेसमोर आले होते. एका बाजूला माजी महसूल मंत्री अशी भूमिका घेत होते की, जो काही व्यवहार झालेला आहे तो कायदेशीर व पारदर्शक आहे. दुसऱ्या बाजूला संबंधित खात्याचे उद्योग मंत्री माननीय श्री.सुभाष देसाई यांनी त्यावेळी कलेले स्टेटमेंट मी वाचून दाखवितो. त्यावेळी त्यांनी असे म्हटले होते की, “ही जमीन एमआयडीसीची असून त्यावर ४० वर्षापूर्वी प्लॉट पाडून कंपन्यांना देण्यात आले आहेत व त्या कंपन्या सुरु आहेत, त्या जमिनीचे भूसंपादन पूर्ण झाले होते व भरपाई देण्याबाबत मूळ मालकाचे म्हणणे कायद्याने फेटाळून लावले आहे.” अशा परिस्थितीत माझा स्पेसिफिक प्रश्न आहे की, याबाबत ती जमीन एमआयडीसीच्या मालकीची आहे की अन्य आणखी कोणाच्या मालकाची आहे, ही जमीन एमआयडीसीच्या मालकीची असताना अशा प्रकारचा व्यवहार होऊ शकतो काय ? जर असा व्यवहार होऊ शकत नसेल आणि तो व्यवहार बेकायदेशीर असेल तर संबंधितांवर कोणता गुन्हा दाखल करण्यात आला व काय कारवाई करण्यात आली ?

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, महाराष्ट्र शासनाने या सर्व प्रश्नांचा विचार करून दिनांक २३ जून, २०१६ रोजी या प्रकरणाची चौकशी करण्याचा निर्णय घेतला, त्याप्रमाणे उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायमुर्ती श्री.डी.एस.झोटींग यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या समितीला तीन महिन्यांची मुदत दिली आहे. ही मुदत सप्टेंबरमध्ये संपणार आहे, त्यानंतर यासंदर्भातील अहवाल येईल, या अहवालावर राज्य शासन योग्य ती कारवाई करणार आहे.

या नंतर श्री. सांगळे

ता.प्र.क्र.२०६०१

श्री.शरद रणपिसे : मी आज सकाळी माननीय सभापती यांना भेटलो होतो. मी नियम ७६ अन्वये माननीय सभापती यांच्याकडे पत्र दिले होते. मी त्या पत्राचा येथे उल्लेख करीत आहे. शासन या बाबतीत लपवाछपवी करीत आहे. हा महसूल खात्याचा विषय नाही. या प्रश्नाला तुम्ही छापील स्वरूपात ऐनवेळी उत्तर दिले, त्यात खाडाखोड केली. अगोदर उत्तर आले नाही असे नमूद करण्यात आले व त्यानंतर लेखी उत्तर देण्यात आले. सन्माननीय सदस्यांना अधिकार आहे. ज्या दिवशी ज्या गटाचे उत्तर असेल त्याच दिवशी त्या गटाचे उत्तर मिळाले पाहिजे. परंतु यावर अतिक्रमण झाले आहे. नियम ७६ नुसार माझा पॉईंट ऑफ प्रोसिजर असा आहे की, या प्रश्नाला न्याय देण्यासाठी आपण वेळ वाढवून द्यावी. अन्यथा हा प्रश्न प्राधान्याने उद्योग विभागाच्या गटाच्या वेळी घेण्यात यावा. सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी उच्च न्यायालयाच्या निवृत्त न्यायाधीशांच्या नियुक्तीबाबत सदनाला माहिती दिली. परंतु मंत्री महोदयांकडे कागदपत्रे व एफआयआर उपलब्ध आहे, त्यासंबंधी मंत्री महोदय सदनाला उत्तर देऊ शकतात. या संदर्भात उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश काय मत देतील हा भाग वेगळा आहे. एक हेक्टर २१ आर जमीन ४० वर्षांपासून एमआयडीसीच्या ताब्यात आहे. ७/१२ उतान्यावर एमआयडीसीची मालकी दर्शविलेली आहे. परंतु काही इंडस्ट्रीज पूर्वीपासून तेथे उभ्या आहेत. खरेदी खतात जमीन खरेदीची किंमत ३ कोटी ७५ लक्ष रुपये इतकी दर्शविलेली आहे. सन २०१३ च्या अधिग्रहण कायदानुसार सर्व मुद्दे एफआयआरमध्ये आलेले असल्यामुळे मंत्री महोदयांना यासंबंधी सदनाला उत्तर द्यावे लागेल. न्यायायलीन चौकशीनंतर उत्तर देऊन चालणार नाही. आपल्याकडे सर्व रेकॉर्ड उपलब्ध आहे. सन २०१३ च्या अधिग्रहण कायदानुसार सदर जमिनीची किंमत जवळपास ६५ कोटी रुपये इतकी आहे. या संदर्भात ज्या खडसे कुटुंबीयांचा उल्लेख झाला आहे. त्यांना जवळपास ६१ कोटी रुपयांचा नफा होत आहे. श्री.हेमंत गावंडे यांनी या प्रकरणी एफआयआर दाखल केली आहे. त्यांनी अशी मागणी केली आहे की, यात राज्य सरकारचे मुद्रांक शुल्क आणि केंद्र शासनाचे इन्कम टॅक्सचे नुकसान झाले आहे. या संदर्भात मनी लॉड्रिंगचा व्यवहार झाला असेल तर सोर्स ऑफ इन्कम दाखविलेला नाही. यामुळे या प्रकरणी ईडीची सुध्दा चौकशी होऊ शकते. या प्रकरणी तक्रारदाराने सदर चौकशी सीबीआयकडे द्यावी अशी मागणी केली होती. परंतु सदर चौकशी सीबीआयकडे वर्ग का करण्यात आली नाही ? हा केंद्र शासनाच्या इन्कम टॅक्स आणि मनी लॉड्रिंगचा प्रश्न आहे. यामुळे सदर चौकशी सीबीआयकडे देणार नसल्यास यासंबंधी जी चौकशी समिती नेमली आहे त्यात इन्कम टॅक्स आणि एन्फोर्समेंट डायरेक्टरच्या प्रतिनिधींचा समावेश करणार आहात काय ?

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, सर्व्हे क्रमांक ५२/२अ/२ चे जमीन मालक श्री.रसूलभाई उकानी यांनी पुणे येथील दिवाणी न्यायालयात दिवाणी दावा क्रमांक

२०१४/१९७४ दाखल केला. विशेष भुमी संपादन अधिकारी क्रमांक ९, पुणे यांनी कलम ३२(१) अन्वये जाहीर नोटीस दिनांक २६१०७१ ही राजपत्रात दिनांक ११/११/१९७१ रोजी प्रसिध्द झाली. त्यानुसार सर्व्हे क्रमांक ५२/२अ/२ क्षेत्र १ हेक्टर २१ आर हे शासनाकडे विहित विना बोजा म्हणजे “Vested in Government” झालेली आहे. यानुसार ७/१२ च्या इतर हक्कात फेरफार नोंद २५५७८ दिनांक १३/७/२०१० अन्वये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ संपादित क्षेत्र अशी नोंद झाली आहे. म्हणून मी असा उल्लेख केला होता की, ही जमीन एमआयडीसीची आहे अशी ही पार्श्वभूमी आहे. असे सर्व मुद्दे असल्यामुळे चौकशी समितीची कार्यकक्षा आपण लक्षात घेतली पाहिजे. चौकशी समितीची कार्यकक्षा अशी राहणार आहे की, प्रश्नाधीन जमिनीची भूसंपादन प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली होती काय, उक्त जमीन ही एमआयडीसी कायदा अथवा महसूल विषयक विहित अधिनियमान्वये हस्तांतरणीय अथवा विक्रीस पात्र होती काय ? उक्त जमिनीच्या विक्री हस्तांतरणीय प्रकरणी Conflict of Interest निदर्शनास येत आहे काय ? तसेच सदर घटनेच्या अनुषंगाने इतर महत्त्वाच्या शिफारशीची सर्व्कष चौकशी या समितीकडून करण्यात येणार असल्यामुळे सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर आपल्याला त्यासंबंधी कोणती कृती करायची हे ठरविता येईल.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, मंत्री महोदय गोल उत्तर का देत आहेत हे मला माहित नाही. कदाचित माझा हा हेतवारोप आहे असे आपण गृहीत धरावे. सदनात महसूल मंत्री उपस्थित आहेत. तुम्ही आज सकाळी दिलेले उत्तर आहे. यासंबंधी सर्व चौकशी सुरु राहिल. मी सदनाला शासनाने दिलेले उत्तर वाचून दाखवितो. तारांकित प्रश्नामधील पहिला उपप्रश्न असा होता की, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या भोसरी, ता.जि. पुणे येथील औद्योगिक वसाहतीतील गट/सर्व्हे नं.५२ अथवा तत्सम भुमापवन क्रमांकाचे भूखंड श्रीमती मंदाकिनी एकनाथराव खडसे व श्री.गिरीष चौधरी या इसमांनी अनधिकृतरीत्या खरेदी केल्याची बाब माहे एप्रिल व मे, २०१६ मध्ये निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय, यावर लेखी उत्तरात होय, निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे असे नमूद केले आहे. सभापती महोदय, माझ्या मनात सरकारच्या हेतूबद्दल शंका आहे. आज ज्या पध्दतीने खडसे यांच्यावरील आरोपांना क्लिनचीट देण्याचा जो उद्योग सुरु आहे, त्याचाच हा एक ड्रामा आहे असे मी म्हटल्यास ती अतिशयोक्ती होऊ नये. सदनात माननीय महसूल मंत्री उपस्थित आहेत. आपल्या विभागानेच हे खरे आहे, बेकायदेशीर असल्याचे सांगितले आहे. माझा स्पेसिफिक प्रश्न आहे की, हा व्यवहार रद्दबातल करणार आहात का आणि यात जे कोणी दोषी आहेत त्यात खोटे अधिकारी सुध्दा आहेत, त्यांनी खोट्या नोंदी केल्या आहेत, त्यांच्याविरुध्द गुन्हा दाखल करणार आहात का ? श्री.एकनाथ खडसे यांच्या कुटुंबीयावर गुन्हा दाखल करणार आहात का ?

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, हे सर्व प्रश्न चौकशीधीन आहेत....

(विरोधी पक्षाचे अनेक सन्माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, तारांकित प्रश्नामध्ये सदर व्यवहार अनधिकृत झाल्याचे सांगितलेले आहे व लेखी उत्तरात निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे असे नमूद केले आहे. यामुळे ज्यांनी अनधिकृत व्यवहार केला, ज्यांच्या नावाने तो झाला आणि ज्या सरकारी अधिकाऱ्यांनी हा व्यवहार करून आणला त्या सर्वांवर एफआयआर दाखल करायला नको का ? त्यात चौकशीचा कोणताही संबंध येत नाही. तारांकित प्रश्नाच्या उत्तरातून सरकारचा जाणीवपूर्वक हेतू लक्षात येत आहे. मागील दोन प्रकरणांमध्ये त्यांना जशी क्लिनचीट दिली तशीच क्लिनचीट या प्रकरणामध्ये त्यांना द्यावयाची आहे. यासाठी हे सर्व काही सुरु आहे. व्यवहार अनधिकृत झाला आहे. त्या संबंधी शासनाने सदर व्यवहार अनधिकृत झाला आहे असे सांगावे अन्यथा ज्यांनी अनधिकृत व्यवहार केला आहे त्या सर्वांवर एफआयआर दाखल करावा. त्यात ज्यांच्या नावाने व्यवहार झाला आहे आणि ज्या अधिकाऱ्यांनी सदर व्यवहार केला आहे अशा सर्वांविरुद्ध एफआयआर दाखल करावा.

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी शासनाच्या हेतुबद्दल शंका घेतली आहे, त्यांना तशी शंका घेता येईल. परंतु उच्च न्यायालयातील निवृत्त न्यायाधीश चौकशी करणार आहेत त्यांच्या हेतुबद्दल त्यांनी शंका घेऊ नये.

(विरोधी पक्षाचे अनेक सन्माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.धनंजय मुंडे : अनधिकृतरीत्या जमीन खरेदी केली बाब निदर्शनास आली असल्याचे लेखी उत्तरात मान्य केले आहे.

श्री.सुभाष देसाई : सदर चौकशीतून जो अहवाल प्राप्त होईल त्यात अधिकारी किंवा कर्मचारी असोत किंवा सदर अधिकारी कितीही उच्चपदस्थ असोत त्यांच्यावर जे दोष निर्देश केले जातील त्यांच्यावर निश्चितपणे कठोर कारवाई केली जाईल.

या नंतर श्री. भोगले

श्री.नारायण राणे : सभापती महोदय, या ठिकाणी मंत्री महोदयांनी छापील उत्तर दिलेले आहे. त्यात स्पष्ट म्हटले आहे की, ती जमीन खरेदी केली असून नावावर चढविली आहे. असे असताना तुम्ही जी चौकशी नेमली आहे त्यासाठी केलेली मागणी ही वेगळी बाब आहे. सभागृहात प्रश्न उपस्थित झाल्यानंतर जे उत्तर देण्यात आले आहे त्यात दोष दिसून येत आहे. जमीन विकताना वृत्तपत्रात जाहिरात दिली होती तेव्हा एमआयडीसीचे अधिकारी काय करीत होते? ही जमीन एमआयडीसीची आहे हा कुठेही उल्लेख केला नाही. अशी जमीन चुकीच्या मार्गाने हस्तांतर होत असताना ज्या अधिकाऱ्यांचा सहभाग होता त्यांच्यावर विभागाने किंवा सरकारने कारवाई केली पाहिजे. चौकशीचा अहवाल यायला वेळ लागेल. चुकीच्या मार्गाने जमीन खरेदी झाली असे उत्तर दिले असताना कारवाई त्वरित झाली पाहिजे, त्यासाठी विलंब लागता कामा नये. मंत्री महोदयांनी उत्तर देत असताना चौकशी सुरु असल्यामुळे प्रश्न राखून ठेवावा असे म्हटलेले नाही. चूक झालेली आहे. एका बाजूला चूक झाल्याचे कबूल करीत असताना दुसऱ्या बाजूला अधिकाऱ्यांवर कारवाई करायची नाही हे कसे चालेल? जे कोणी संबंधित आहेत त्यांच्यावर कारवाई झाली पाहिजे. अन्यथा उद्याच्या काळात एमआयडीसीची एक इंचही देखील जमीन शिल्लक राहणार नाही.

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, या व्यवहारातील गैरप्रकार निदर्शनास आला म्हणूनच ही चौकशी नेमली आहे. त्यानंतर केवळ एवढ्यावरच प्रक्रिया पूर्ण झालेली नाही. तर निबंधकांकडे खरेदी व्यवहार नोंद झालेला असला तरी ७/१२ वर शासनाने ही नावे लावलेली नाहीत. शेवटी चौकशीतून जे काही निष्पन्न होईल त्यानंतर निर्णय घेता येईल. तोपर्यंत हा विषय स्थगित ठेवला आहे.

सभापती : प्रश्नोत्तराचा तास संपला आहे. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांना मी सांगू इच्छितो की, शासनाने या प्रश्नाला उत्तर दिलेले आहे. आपल्याला या प्रकरणी वेगळ्या मार्गाने कार्यवाही करता येईल.

पृ. शी. : लेखी उत्तरे

मु. शी. : तारांकित प्रश्नोत्तराची यादी सभागृहासमोर ठेवणे

(प्रेस : येथे सोबतची यादी छापवी)

19/07/2016
SGB/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. सांगळे

G-31
13:00

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे
प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)

नियम २८९ अन्वयेच्या सूचनेसंबंधी

सभापती :

आज माझ्याकडे नियम २८९ अन्वये सभागृहाचे सर्व कामकाज स्थगित करण्याबाबत तीन सूचना प्राप्त झालेल्या आहेत. श्री.नारायण राणे, वि.प.स. यांनी “शेतकरी आत्महत्या” या अतिशय गंभीर व तातडीच्या विषयाबाबत चर्चा करण्यासाठी नियम २८९ अन्वये सभागृहाचे सर्व कामकाज स्थगित करून या अतिशय महत्वाच्या विषयावर चर्चा करण्यात यावी अशी मागणी केली आहे.

नियम स्थगित करण्यासंदर्भात मै.कौल आणि शकधर यांच्या प्रॅक्टिस अँड प्रोसिजर ऑफ पार्लिमेंट या ग्रंथात नमूद केल्याप्रमाणे सभागृहाचे सर्व कामकाज बाजूला ठेवण्यासाठी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात एखादा विशिष्ट असा प्रस्ताव सभागृहासमोर असणे आवश्यक आहे व तो विचारात घेण्यासाठी सर्व कामकाज स्थगित करण्यासंदर्भात प्रस्ताव देता येईल. श्री.नारायण राणे यांनी नियम २८९ अन्वये उपस्थित केलेला विषय शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या प्रकरणी म.वि.प.नियम ९३ अन्वये सूचना दिली असून उक्त सूचना मान्य झाल्यास त्यावर चर्चा होईल. सबब, शेतकरी आत्महत्या या विषयी आजच्या दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवर समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबीसंबंधात नसल्याने नियम २८९ च्या उपरोक्त सूचनेस मी अनुमती नाकारित आहे.

माननीय ज्येष्ठ सदस्य श्री.नारायण राणे यांनी नियम ९३ अन्वये याच विषयावर सूचना दिलेली आहे. ती नियमाप्रमाणे लवकरात लवकर घेण्यात येईल. त्याकरिता शासनाला उत्तर देण्यासाठी किमान दोन दिवसांचा अवधी द्यावा लागतो. आज सूचना वाचल्यानंतर दोन दिवसांनी म्हणजे शुक्रवार, दिनांक २२ जुलै, २०१६ रोजी चर्चेला घेण्याचा प्रयत्न करू.

दुसरी व तिसरी सूचना सर्वश्री धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, जयदेव गायकवाड, जयंत पाटील, हेमंत टकले, प्रकाश गजभिये, जे.सी.चांदूरकर, वि.प.स.यांनी “राज्यातील नागपूर येथील दिक्षाभूमी, दादर येथील चैत्यभूमी, इंदू मिलची जमीन, आंबेडकर भवन व बुध्दभूषण प्रिंटिंग प्रेस ही आंबेडकरी जनतेची श्रध्दास्थाने असणे, यापैकी दादर येथील आंबेडकर भवन व बुध्दभूषण प्रिंटिंग प्रेस दिनांक २५ जून, २०१६ रोजी पाडण्यात येणे, या वास्तू पाडण्याआधी संबंधितांना कोणत्याही प्रकारची सूचना अथवा नोटीसा देण्यात आलेली नसणे, ही वास्तू धोकादायक असल्याबाबतची कोणतीही नोटीस संबंधित महापालिका कार्यालयातून देण्यात आलेली नसताना डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर भवनाच्या अनधिकृत ट्रस्टीकडून ही वास्तू रात्रीच्या अंधारात १०० बाऊंसरची सुरक्षा घेऊन तोडण्यात आल्यामुळे राज्यातील मागासवर्गीय व जनमानसात तीव्र असंतोष पसरलेला असणे, या घटनेच्या

निषेधार्थ या वास्तू तोडणाऱ्या संबंधितांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत राज्यात ठिकठिकाणी मोर्चे व धरणे-आंदोलन जनतेमार्फत करण्यात येणे, संबंधितांविरुद्ध गुन्हे नोंदवून कारवाई करण्याबाबत मागासवर्गीय जनतेची होत असलेली मागणी, मागणी मान्य झाल्यास राज्यात आंदोलन तीव्र करण्याचा मागासवर्गीय जनतेने घेतलेला निर्णय, या वास्तू तोडणाऱ्या विरुद्ध त्वरित कारवाई करण्याची आवश्यकता” या अतिशय गंभीर व तातडीच्या विषयाबाबत चर्चा करण्यासाठी नियम २८९ अन्वये सभागृहाचे सर्व कामकाज स्थगित करून या अतिशय महत्वाच्या विषयावर चर्चा करण्यात यावी.

नियम स्थगित करण्यासंदर्भात मै.कौल आणि शकधर यांच्या प्रॉक्टिस अँड प्रोसिजर ऑफ पार्लिमेंट या ग्रंथात नमूद केल्याप्रमाणे सभागृहाचे सर्व कामकाज बाजूला ठेवण्यासाठी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात एखादा विशिष्ट असा प्रस्ताव सभागृहासमोर असणे आवश्यक आहे व तो विचारात घेण्यासाठी सर्व कामकाज स्थगित करण्यासंदर्भात प्रस्ताव देता येईल. सर्वश्री धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, जयदेव गायकवाड, जयंत पाटील, हेमंत टकले, प्रकाश गजभिये, जे.सी.चांदूरकर, वि.प.स.यांनी नियम २८९ अन्वये उपस्थित केलेला विषय दिनांक १९ जुलै, २०१६ या दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवरील बाब क्रमांक ५ मध्ये म.वि.प.नियम १०१ अन्वये लक्षवेधी चर्चेची सूचना असून त्याद्वारे उक्त विषयावर सविस्तर चर्चा सभागृहात होईल. हा विषय माननीय सदस्यांना लक्षवेधी सूचनेवरील चर्चेच्या निमित्ताने मांडता येईल. परंतु या प्रश्नाचे गांभीर्य लक्षात घेऊन मी एक दोन सदस्यांना निश्चितपणे बोलण्याची अनुमती देत आहे.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेचा संदर्भ वेगळा आहे. इम्प्रूव्हमेंट ट्रस्टचे बांधकाम तोडले गेले.

श्री.भाई गिरकर : सभापती महोदय, या मुद्यावर लक्षवेधी सूचना दिलेली आहे. तोच विषय पुन्हा या ठिकाणी कसा मांडता येईल?

सभापती : मी माननीय सदस्यांना दोन मिनिटे बोलण्याची संधी दिलेली आहे. लक्षवेधी सूचनेवर निश्चितपणे चर्चा होणार आहे. मी रुलिंग दिलेले आहे त्यावर तुम्ही हरकत घेऊ शकणार नाही.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, श्री.रत्नाकर गायकवाड हे राज्याचे माहिती आयुक्त आहेत, ते माजी मुख्य सचिव आहेत. त्यांनी आपल्या पदाचा गैरवापर करित बांधकाम तोडले आहे. त्यामुळे आंबेडकरी जनतेच्या भावनांचा स्फोट झाला आहे.

सभापती : माननीय सदस्यांनी मेरिटवर बोलू नये.

श्री.कपिल पाटील : हा मुद्दा वेगळा व अधिक गंभीर आहे. कारण या प्रकरणी ज्या व्यक्तीशी निगडित मुद्दे आहेत ती व्यक्ती या राज्याची माहिती आयुक्त आहे, माजी मुख्य सचिव आहेत. त्यांनी पदाचा गैरवापर केला आहे त्यामुळे असंतोष निर्माण झाला आहे.

सभापती : आपल्या वक्तव्यावरून मला असे दिसून येते की, आपल्या बोलण्यात लक्षवेधी सूचनेचा मजकूर बघता आपल्याला अपेक्षित असलेला मुद्दा यामध्ये नाही. मजकूर असेल किंवा नसेल आपल्याला पाहिजे तो मुद्दा असो वा नसो आपल्याला

पूर्ण संरक्षण देऊन मुद्दा मांडण्याची अनुमती देत आहे.

आजच्या कामकाज पत्रिकेवर अहमदनगर जिल्हयातील अल्पवयीन मुलीवर झालेल्या बलात्काराच्या संदर्भात नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा दाखविली आहे. त्यामुळे मी या सूचनेस अनुमती नाकारित आहे. माझी सर्व गट नेत्यांना विनंती आहे की, आपल्या पक्षातर्फे जे चर्चेमध्ये सहभागी होणार आहेत त्यांची नावे पाठवावीत.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, आज नियम २८९ अन्वये एकूण तीन सूचना दिलेल्या आहेत. त्यामध्ये एक सूचना आम्ही दादर येथील आंबेडकर भवन तोडल्याच्या संदर्भात दिलेली आहे.

या नंतर श्री. ओटवणेकर

श्री. धनंजय मुंडे :
श्री. धनंजय मुंडे.....

परमपूज्य डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे लाखो अनुयायी आज रस्त्यावर आलेले आहेत. त्यामुळे सदर विषय म.वि.प.नियम २८९ चा कसा होऊ शकतो हे मांडण्यासाठी परवानगी आपण आम्हाला द्यावी.

सभापती : यांसंबंधातील लक्षवेधी सूचना मान्य करण्यात आली आहे. ती आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये दाखविण्यात आली आहे. एका सदस्याला परवानगी दिली तर मग त्या लक्षवेधी सूचनेला काहीही अर्थ राहणार नाही.

श्री. धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेतील विषय वेगळा आहे. नियम २८९ अन्वयेच्या सूचनेवर आमचे विचार व्यक्त करणे हा आमचा अधिकार आहे. आज लक्षवेधी सूचना होईल किंवा कसे हे कोणालाही माहित नाही. त्यामुळे म.वि.प.नियम २८९ देण्यात आलेल्या सूचनेवर आम्हाला आमचे म्हणणे मांडण्यास अनुमती द्यावी. आज १ लाख लोक रस्त्यावर आलेले आहेत. त्यामुळे माननीय सदस्यांना २-२ मिनिटे बोलण्यास अनुमती द्यावी.

सभापती : एक अपवादात्मक बाब म्हणून मी सन्माननीय सदस्यांना २-२ मिनिटे बोलण्यास अनुमती देत आहे.

श्री. धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, सदर सूचनेवर आमच्या पक्षाच्या वतीने सन्माननीय सदस्य अॅड्. जयदेव गायकवाड यांना बोलण्यास अनुमती द्यावी.

सभापती : ठीक आहे.

अॅड. जयदेव गायकवाड : सभापती
महोदय, गंभीर अशा एका महत्त्वाच्या विषयावर बोलण्यासाठी आपण मला परवानगी दिल्याबद्दल धन्यवाद. दिनांक २५ जून रोजी दादर येथील आंबेडकर भवन पाडण्यात आले. ही जी कृती आहे ती अतिशय गंभीर आणि धक्कादायक आहे. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी या देशामध्ये योगदान दिले आहे. त्यांनी जी प्रॉपर्टी निर्माण केली होती ती सर्व प्रॉपर्टी ट्रस्टला दिली होती. गरीब जनतेच्या विकासासाठी सेंटर त्यांना काढावयाचे होते. त्यानुसारच आंबेडकर भवन निर्माण करण्यात आले होती. १९४० साली डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांनी स्वतःचा कारखाना विकून.....

19/07/2016
BGO/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. भोगले

H-37
13:10

सभापती : सदर विषय नियम २८९ च्या
निकषात कसा बसतो एवढ्यावरच आपण बोलावे.

अॅड. जयदेव गायकवाड : हे बांधकाम पाडण्यामध्ये श्री.रत्नाकर गायकवाड यांचा हात आहे. तेवढेच याला महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री श्री.देवेन्द्र फडणवीस हे देखील जबाबदार आहेत. महाराष्ट्र राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी श्री.रत्नाकर गायकवाड यांच्या सांगण्यावरून हे बांधकाम पांडलेले आहे. त्यांनी तेथे १७ मजली इमारत बांधण्याचा प्रस्ताव दिलेला आहे. त्याचे भूमिपूजन देखील उरकण्यात आलेले आहे. सदर भूमिपूजन हे त्या जागेवर झाले नाही. येथे जगा वेगळे भूमिपूजन करण्यात आले असून महाराष्ट्र शासन ६० कोटी रूपये देणार आहे. त्यामुळे यास महाराष्ट्र राज्याचे मुख्यमंत्री श्री.देवेन्द्र फडणवीस हे देखील जबाबदार आहेत. ही इमारत पाडण्यामध्ये मुंबई महानगरपालिका देखील जबाबदार आहे. मुंबई महानगरपालिकेने ३७४ अन्वये नोटीस दिलेली आहे. ती नोटीस देखील बेकायदेशीर आहे.

19/07/2016
BGO/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. भोगले

H-39
13:10

सभापती :
बोलावे.

सन्माननीय सदस्यांनी मेरीटवर

अॅड. जयदेव गायकवाड :

सभापती महोदय, ही इमारत पाडल्यामुळे आंबेडकरी जनतेमध्ये, सर्व पुरोगामी लोकांमध्ये प्रचंड अस्वस्थता निर्माण झाली आहे. प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये मोर्चे, आंदोलने झाली आहेत. या सर्वांची मागणी आहे की, असे का झाले, असे होता कामा नये. तेव्हा या प्रकरणाशी जे जे संबंधित आहेत त्यांच्यावर कारवाई झाली पाहिजे म्हणून नियम २८९ अन्वये हा विषय घ्यावा अशी माझी विनंती आहे.

श्री. जनार्दन चांदूरकर :

सभापती महोदय, आज मुंबईमध्ये डॉ.बाबासाहेब आंबडेकरांच्या अनुयायांमार्फत तसेच निरनिराळ्या राजकीय पक्षांमार्फत प्रचंड मोठा मोर्चा आयोजित करण्यात आला आहे. संपूर्ण राज्यात, देशात जनतेच्या भावना दुखविणारा हा प्रश्न आहे. हा प्रश्न अत्यंत गंभीर आहे. यामुळे महाराष्ट्रातील कायदा व सुव्यवस्था बिघडण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे या प्रश्नावर चर्चा करणे आवश्यक आहे. यात २-३ महत्त्वाच्या गोष्टी आहेत. मुंबईतील दादर येथील परिसर महाराष्ट्र शासनाने हेरिटेज म्हणून घोषित केला आहे. येथील ज्या ज्या हेरिटेज इमारती आहेत त्यात डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या ट्रस्टच्या इमारतीचा देखील समावेश आहे. हेरिटेज इमारतीचे कोणतेही बांधकाम माननीय मुख्यमंत्र्यांनी परवानगी दिल्या शिवाय तोडता येत नाही. अशा परिस्थितीत हे बांधकाम.....

सभापती : माझी सन्माननीय सदस्यांना विनंती आहे की, त्यांनी थोडक्यात बोलावे. त्यांनी मेरीटवर बोलू नये. या विषयासंबंधातील लक्षवेधी सूचना आपण स्वीकारली असून ती आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये दाखविण्यात आली आहे.

श्री. जनार्दन चांदूरकर :

सभापती महोदय, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचा प्रेस होता. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांची मूक नायक व प्रबुद्ध भारत ही वर्तमानपत्रे छापली जात होती. दलित, पददलित तसेच पुरोगामी लोकांची ती अत्यंत जिव्हाळ्याची जागा आहे. अशी जागा कोणा एकाच्या प्रयत्नाने तोडता येणार नाही. हे सर्व करण्यामागे कोणती तरी शक्ती उभी असली पाहिजे. ती शक्ती कोणती आहे याचा पर्दाफाश केला पाहिजे. या सर्वाला महाराष्ट्र शासन जबाबदार आहे अशी लोकांची भावना आहे. त्यामुळे यामध्ये जो काही गैरप्रकार झाला आहे, हेरिटेज वास्तू पाडण्याचा प्रकार झाला आहे तो करेक्ट करण्याची आवश्यकता आहे. यासंबंधात काही वाद असतील तर त्यासंबंधी माननीय मुख्यमंत्र्यांनी संबंधितांना एकत्रित बसूवन चर्चा करावी. तसेच ज्यांच्यावर कायदेशीर करणे आवश्यक आहे त्यांच्यावर कायदेशीर कारवाई करण्यात यावी.

19/07/2016
BGO/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. भोगले

H-44
13:10

सभापती : ठीक आहे.

19/07/2016
BGO/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. भोगले

H-45
13:10

श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सभापती
महोदय, आज लक्षवेधी सूचना असल्यामुळे मी सुरुवातीला काही बोललो नाही.

19/07/2016
BGO/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. भोगले

H-46
13:10

सभापती :
इच्छितो की, माझा निर्णय मी दिलेला आहे.

मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू

श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर :

सभापती महोदय, काही तरी गैरसमज होत आहे.

सभापती : आपण स्थगन प्रस्तावावर बोलत आहात हे लक्षात ठेवावे.

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, स्थगन प्रस्तावावर सत्ताधारी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांना बोलता येते काय ? आपल्याला नियमाप्रमाणे कामकाज करावयाचे आहे.

सभापती : माझी सन्माननीय सदस्य श्री.भाई गिरकर यांना विनंती आहे की, त्यांनी माझा हरकतीचा मुद्दा आहे असे म्हणावे.

श्री.भाई गिरकर : सभापती महोदय, माझी सभागृहाला विनंती आहे की, या विषयावर राजकारण करू नये. हा सामाजिक विषय आहे. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचा परिवार आणि समाज असा हा विषय आहे.

सभापती : आपला विषय माझ्या लक्षात आला आहे. मी या विषयाला निश्चित न्याय देईन.

प्रा. जोगेन्द्र कवाडे :

सभापती महोदय, सदर विषय नियम २८९ अन्वयेच्या निकषात कसा बसतो हे मी सांगण्याचा प्रयत्न करणार आहे. संपूर्ण महाराष्ट्रातीलच नव्हे तर देशातील आणि जगातील जनतेच्या भावनेचा हा प्रश्न आहे. दादर येथील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आंबेडकर भवन आणि प्रिंटिंग प्रेस पहाटे ३.०० वाजता चोरा सारखी पाडण्यात आली. तेथे आता १७ मजल्याचा टॉवर उभा करण्यात येणार आहे. त्या जागेचे भूमिपूजन महाराष्ट्र राज्याचे मुख्यमंत्री यांच्या हस्ते झाल्याचे देखील सांगितले जात आहे. त्यामुळे हे बांधकाम पाडण्यामध्ये राज्य सरकारचे समर्थन होते काय ? यास मुख्यमंत्र्यांचा पाठींबा होता काय ? एवढे मोठे सर्व काम माहिती आयुक्त म्हणून राहिलेले, राज्याच्या मुख्य सचिव पदी राहिलेले आहेत त्यांनी केलेले आहे. त्यांनी आपल्या अधिकार पदाचा दुरुपयोग केलेला आहे. कोणत्या तरी शक्तीच्या आशीर्वादाने जाणूनबुजून आंबेडकरी चळवळीचेच नव्हे तर शिवबा, शाहू, फुले यांच्या विचारांचे केंद्र असलेले आंबेडकर केंद्र व प्रिंटिंग प्रेस तोडण्यात आली आहे. हा विषय अत्यंत संवेदनशील आहे. त्यामुळे हा विषय नियम २८९ अन्वयेच्या निकषात बसणारा आहे. आज मोर्चा निघालेला असला तरी आमच्या पक्षाचा देखील २७ तारखेला मोर्चा आहे. तेव्हा आपण या प्रकरणात न्याय द्यावा अशी आमची विनंती आहे. हा अत्यंत संवेदनशील असा हा विषय आहे. ही गंभीर घटना आहे. त्यामुळे यासंबंधी न्याय द्यावा अशी आमची अपेक्षा आहे.

19/07/2016
BGO/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. भोगले

H-49
13:10

श्री. प्रकाश गजभिये : सभापती
महोदय, आपण डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांची १२५ वी जयंती राज्यात आणि
देशात साजरी करित आहोत. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी उल्लेखनीय कार्य केले आहे.
बुद्धभूषण प्रिंटींग प्रेस डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी स्वतः चालविली आहे.

या नंतर श्री. जुन्नेरे

प्रकाश गजभिए

आंबेडकर भवन तोडल्यामुळे संपूर्ण राज्यभर मोर्चे निघत आहेत, संपूर्ण राज्यभर माननीय मुख्यमंत्र्यांचे तसेच श्री. रत्नाकर गायकवाड यांचे पुतळे जाळण्यात येत आहेत. या घटनेमुळे जनतेमध्ये प्रक्षोभाचे वातावरण आहे. आंबेडकर भवनाच्या बाबतीत शासनाकडून कोणता निर्णय घेतला जाणार आहे याची जनता वाट पाहत आहे व त्याचे उत्तर शासनाला क्रमप्राप्त आहे. आंबेडकर भवन तोडण्यात आल्यामुळे आज दिवसभराचे संपूर्ण कामकाज बाजूला सारून नियम २८९ चर्चेचा सुरुवात करावी व आंबेडकर अनुयायींना न्याय द्यावा अशी माझी या निमित्ताने आपणास विनंती आहे.

श्री.हरिसिंग राठोड : सभापती महोदय, आंबेडकर भवन पाडल्यामुळे लाखो आंबेडकर अनुयायी आणि डॉ.बाबा साहेबांना मानणारे रस्त्यावर आलेले आहेत. योगायोगाने मी आंबेडकर भवनामध्ये १० वर्षे काम केलेले आहे. त्या ठिकाणच्या टेबलाला, खुर्च्यांना तसेच मशिन्सला मी हात लावायचो तेव्हा माझ्या अंगावर काटे यायचे. हा विषय आमच्या भावनाशी संबंधित आहे. रात्राी ३.०० वाजता आंबेडकर भवन उध्वस्त केल्यामुळे डॉ.बाबासाहेबांच्या अनुयायांच्या भावना दुखावल्या गेल्या आहेत. त्या ठिकाणी तुम्ही १७ माळ्याची इमारत बांधली तर बांधली तर आमचा त्याला विरोध राहणार नाही. परंतु या विषयाच्या संदर्भात तुमच्या मनातला हेतू चांगला नाही. तुम्हाला कोठे तरी भिती आहे. त्यामुळे या विषयाच्या संदर्भात महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम २८९ अन्वये चर्चा झाली पाहिजे. हा विषय देशातील करोडो जनतेच्या मनात धगधगत आहे. धन्यवाद

श्री.शरद रणपिसे : सभापती महोदय, आपण महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या नियम २८९ वर आम्हा सर्वांना बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल मी प्रथमतः आपले आभार मानतो. आपण या गोष्टीचे गांभीर्य ओळखून तसेच सभागृहाच्या भावना ओळखून आम्हा सर्वांना या विषयाच्या संदर्भात विचार मांडण्याची संधी मिळाली त्याबद्दल आपले पुन्हा एका आभार मानतो.

सभापती महोदय, हा विषय नियम २८९ चा कसा होतो हे सर्व सन्माननीय सदस्यांनी या ठिकाणी सांगितले आहे. आंबेडकरवादी विचाराच्या, शाहू,फुले व आंबेडकरांना मानणारे जे काही लोक आहेत त्यांना आंबेडकर भवन पाडल्यामुळे अतीव दुःख झाले आहे. त्यामुळे नियम २८९ वर अधिक न बोलता ज्यावेळी या विषयाच्या संदर्भात लक्षवेधी सूचना येईल त्यावेळेला माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी तसेच सदनाच्या नेत्यांनी पुढाकार घेऊन दोन्ही बाजूच्या प्रतिनिधींना बोलावून हा विषय सांमजस्याने मिटवण्याची गरज आहे व त्यादृष्टीने माननीय मुख्यमंत्र्यांनी तसेच सभागृहाच्या नेत्यांनी पुढाकार घेऊन हा विषय सांमजस्याने सोडवावा एवढी विनंती करतो. हा विषय नियम २८९ चा मान्य केल्यास मी आपले आणखीन एकदा आभार मानायला उभा राहील एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो. धन्यवाद.

सभापती : या विषयाच्या संदर्भातील नियम २८९ चा प्रस्ताव मी नाकारलेला आहे. सन्माननीय सदस्या डॉ. गोन्हे यांना मी आश्वासित करू इच्छितो की, या विषयाच्या संदर्भातील लक्षवेधी सूचना घेण्यात येईल एवढे मी या निमित्तने सांगू इच्छितो. या विषयाचे गांभीर्य लक्षात घेऊन माननीय मुख्यमंत्री या विषयाच्या संदर्भात सभागृहात उपस्थित कसे राहतील यासंदर्भात सभागृहाच्या नेत्यांनी काळजी घेतली तर या विषयाला जास्त गांभीर्य येईल.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. हरिसिंग राठोड यांनी मघाशी बोलतांना “अंगावर काटे येत होते” असा जो उल्लेख केला त्याऐवजी “रोमांच” येत होते असा उल्लेख करावयास पाहिजे होता.

सभापती : ठीक आहे ही बाब मी तपासून घेतो. माननीय मुख्यमंत्री लक्षवेधी सूचनेच्या वेळेस उपस्थित राहिले तर या विषयाला गांभीर्य येईल एवढेच मला या निमित्ताने म्हणावयाचे आहे.

19/07/2016
SGJ/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. ओटवणेकर

I-52
13:20

पृ. शी./ मु. शी. : औचित्याचा मुद्दा

सभापती : आता औचित्याचा

मुद्दा घेण्यात येईल.

श्री. हेमंत टकले
: सभापती महोदय, माझा
औचित्याचा मुद्दा आहे.मी औचित्याचा मुद्दा मांडत असताना माननीय शालेय शिक्षण मंत्रांी श्री. विनोद तावडे यांनी सभागृहात उपस्थित राहिले तर बरे होईल. “रिओ दि जेनिरिओ (ब्राझिल) येथे आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक स्पर्धेचे आयोजन ४ ते २२ ऑगस्ट, २०१६ मध्ये करण्यात आले आहे. ऑलिम्पिकच्या इतिहासात प्रथमच भारतीय क्रीडा पटूंचे १०० हून अधिक खेळाडूंचे पथक सहभागी होणार आहे. आपल्या सगळ्यांसाठी ही अभिमानाची गोष्ट आहे. या १०० जणांच्या चमूमध्ये महाराष्ट्रातून ६ खेळाडूंची निवड झाली आहे. यामध्ये श्री.नरसिंग पंचम यादव,ललिता शिवाजी बाबर,कविता राऊत,प्रार्थना ठोंबरे, दत्त भोकनळ आणि देवेंद्र सुनील वाल्मिकी या सहा क्रीडापटूंचा समावेश आहे. या सहा जणांमध्ये देवेंद्र सुनील वाल्मिकी सोडून इतर पाच जण महाराष्ट्राच्या ग्रामीण भागातून आलेले आहेत. हे खेळाडू सोलापूर,सातारा, नाशिकचे आहेत. कविता राऊत ही आदिवासी भागातील आहे. दत्त भोकनळ हा रोईंगच्या स्पर्धेत भाग घेत असून तो नाशिक जिल्हयातील चांदवड तालुक्यातील असून त्याच्या गावात नदी नाही, हा भाग दुष्काळी असून या ठिकाणचा हा मुलगा सैन्य दलातील अाहे. या चमू बरोबर आपल्या क्रीडापटूंचे मनोबल वाढवण्यासाठी त्यांच्या बरोबर जे प्रशिक्षक जाणार आहेत त्यामध्ये डॉ.भिष्मराज बाम यांचाही समावेश असून या सर्वांना आपण शुभेच्छा आणि सन्मान देण्याची गरज आहे. त्याच बरोबर दत्त भोकनळच्या बाबतीत मी सन्माननीय क्रीडा मंत्र्यांना सांगू इच्छितो की, ऑलिम्पिक स्पर्धेची तयारी करण्यासाठी अमेरिकेत प्रशिक्षण घेत असून कालच त्याने अमेरिकेच्या स्पर्धेमध्ये रौप्य पदक मिळविले आहे. परंतु त्याला तेथे राहण्याचा आणि जेवणाचा खर्च परवडत नसल्यामुळे तो एका गुजराथी कुटुंबामध्ये राहत आहे. त्यामुळे शासनाने यासंदर्भात ताबडतोब दखल घ्यावी एवढी विनंती आहे. दत्त भोकनळच्या बाबतीत जी काही ताकद लागणार असेल ती ताकद राज्य शासनाने उभी करावी व सभागृहाच्या भावना ऑलिम्पिक विरांपर्यंत पोहचव्यात अशी विनंती मी औचित्याच्या मुद्द्याद्वारे करीत आहे.

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. हेमंत टकले यांनी उचित औचित्य या ठिकाणी मांडले आहे. या विषयाच्या संदर्भात सर्व सन्माननीय सदस्यांच्या मनात ही भावना येणे अपेक्षित आहे. आपले खेळाडू ब्राझिल येथे गेले आहेत. ललिता बाबर ही मुलगी सातारा येथील आहे. या मुलीचे आई-वडील शेतमजूर आहेत. या मुलीला आमच्या जिल्हयातून आर्थिक मदत करण्याचा प्रयत्न करण्यात आलेला आहे. अमेरिकेत जो खेळाडू प्रशिक्षण घेत आहे त्याला पैसे कमी पडत आहेत. त्यामुळे या विषयाच्या संदर्भात सभागृहाच्या नेत्यांनी ऑलिम्पिक स्पर्धेमध्ये भाग घेणाऱ्या महाराष्ट्रातील क्रीडा पटूंना विशेष आर्थिक मदत देण्याचा शासनाने प्रयत्न करावा. आपल्या क्रीडापटूंना आपल्या सर्वांच्या शुभेच्छा

तसेच शासनातर्फेही शुभेच्या द्याव्यात.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, ऑलिम्पिक स्पर्धेसाठी महाराष्ट्रातील काही क्रीडा पटूंची निवड झाली आहे. यामध्ये ललिता बाबर ही प्रॅक्टीससाठी जे बुट वापरते ते बुट प्रॅक्टीसमध्ये एक महिन्यात खराब होत असतात व त्या प्रत्येक बुटाची किंमत ४० हजार रुपये आहे. ही बाब वर्षभरापूर्वी लक्षात घेऊन ज्या ज्या क्रीडापटूंची ऑलिम्पिक स्पर्धेसाठी निवड झाली आहे त्यांच्यासाठी आपण तेव्हापासून विशेष आर्थिक प्रावधान सुरु केले आहे. त्यामुळे ऑलिम्पिकला जे जे क्रीडा पटू जाणार आहेत त्यांच्या गरजे प्रमाणे १० लाख, १५ लाख रुपये त्यांच्या साहित्यासाठी देण्यास सुरुवात केली आहे. पहिल्यांदाच ऑलिम्पिकच्या पूर्व तयारीसाठी पैसे दिले होते, बजेटमध्ये सुध्दा यासंदर्भात नोंद घेण्यात आली होती.

या नंतर श्री. शिगम

19/07/2016
AJIT/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. जुन्ने

J-55
13:30

श्री. विनोद तावडे :

आपण पूर्णपणे ती काळजी घेत आहोत. महाराष्ट्रातील ऑलिम्पिकसाठी जाणारे खेळाडू भारतासाठी काही ना काही पदक घेऊन येतील असा मला विश्वास आहे आणि त्यासाठी आपण त्या सर्व खेळाडुंना शुभेच्छा देऊ या.

सभापती :

मला सूचित करावेसे वाटले म्हणून मी बोललो. आपण ऑलिम्पिकच्या पूर्वतयारीसाठी खेळाडुंना निधी दिला ही अत्यंत आनंदाची गोष्ट आहे. परंतु हे खेळाडू त्या ठिकाणी जातील तेथे त्यांना आहारापासून अन्य कोणत्याही गोष्टी कमी पडू नयेत याची आपण काळजी घ्यावी, अशी माझी आपणास सूचना आहे.

आता दुपारचे १ वाजून ३० मिनिटे झालेली आहेत. आपण काल ठरविल्याप्रमाणे आपणास नियम ९७ अन्वये चर्चा अडीच तासाची चर्चा करायची आहे. आता सभागृहाची बैठक मध्यंतरासाठी स्थगित होईल आणि दुपारी २.०१ वाजता पुनः भरेल.

(दुपारी १.३१ ते २.०१ मध्यंतर)

या नंतर श्री. बोर्डे

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे
प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)

(मध्यंतरानंतर)सभागृहात वायफाय आणि सभागृहाच्या कामकाजाचे थेट प्रक्षेपण
करण्याची व्यवस्था कार्यरत नसल्याबाबत पॉईंट ऑफ इन्फर्मेशन

श्री. धनंजय मुंडे : श्री.धनंजय
मुंडे : सभापती महोदय, माझा पॉईंट ऑफ इन्फर्मेशन आहे. गेल्या दोन-तीन
अधिवेशनापासून या सभागृहामध्ये वायफायची व्यवस्था करण्यात आलेली होती. परंतु या
अधिवेशनाचा हा दुसरा दिवस असताना सुध्दा अजूनही वायफायची व्यवस्था बंद
आहे. तसेच सभागृहाच्या कामकाजाचे थेट प्रक्षेपण करण्यासाठी जे आऊटपुट दिले जाते
ते सुध्दा बंद आहे. माझी या माध्यमातून विनंती आहे की, आपण ही व्यवस्था पूर्ववत
करण्याच्या दृष्टीने संबंधितांना आदेश द्यावेत.

**सभागृहात वायफाय आणि सभागृहाच्या कामकाजाचे थेट प्रक्षेपण
करण्याची व्यवस्था कार्यरत नसल्याबाबत पॉईंट ऑफ इन्फर्मेशन**

सभापती : **मी सन्माननीय**
विरोधी पक्ष नेत्यांच्या निदर्शनास आणून देतो की, मी सभापती पदाचा कार्यभार स्वीकारल्यानंतर विधिमंडळात वायफाय आणि पेपरलेसची कन्सेप्ट राबविण्याचे जाहीर केले होते. आपण पॉईंट ऑफ इन्फर्मेशनच्या माध्यमातून हा विषय उपस्थित केला आहे. सभागृहाचे कामकाज संपल्यानंतर विधिमंडळाचा सेवक वर्ग कागदपत्रे गोळ करित असताे. खरोखरच पेपरलेस कामकाज करण्याची माझी स्वतःची इच्छा आहे. तसेच दुसरी बाब अशी की, वायफाय सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या फाईलवर माझी सही झालेली आहे. त्यामुळे उद्यापासून वायफायची सुविधा सुरु होईल. त्यामुळे आता माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी नियम ९७ अन्वये दिलेल्या अल्पकालीन चर्चेला सुरुवात करावी.

पृ. शी. : कोपर्डी, जि.अहमदनगर येथे एका अल्पवयीन मुलीवर
अमानुष अत्याचार करून तिची करण्यात आलेली हत्या

मु. शी. : कोपर्डी,
जि.अहमदनगर येथे एका अल्पवयीन मुलीवर अमानुष अत्याचार करून
तिची करण्यात आलेली हत्या, या संबंधी सर्वश्री धनंजय मुंडे, नारायण
राणे, सुनील तटकरे, शरद रणपिसे, हेमंत टकले, माणिकराव ठाकरे,
श्रीमती विद्या चव्हाण, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री संदिप बाजोरिया, सतेज
ऊर्फ बंटी पाटील, अॅड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री संजय दत्त, अमरसिंह
पंडित, प्रा.जनार्दन चांदुरकर, जयवंतराव जाधव, अॅड हुस्नबानू खलिफे,
सर्वश्री अनिल भोसले, अॅड रामहरी रुपनवर, सर्वश्री सतिश चव्हाण,
रामराव वडकुते, नरेंद्र पाटील, प्रकाश गजभिये, ख्वाजा बेग, विक्रम
काळे, जगन्नाथ शिंदे, अब्दुल्ला खान दुर्गाणी, किरण पावसकर, आनंद
ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री अनिल तटकरे, प्रभाकर घार्गे, अॅड
जयदेव गायकवाड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. यांनी
उपस्थित केलेली अल्पकालीन चर्चा

सभापती : या अल्पकालीन
चर्चेसंबंधी औपचारिक प्रस्ताव मांडता येणार नाही. सूचना देणारे सन्माननीय सदस्य
श्री.धनंजय मुंडे हे आपली सूचना वाचतील आणि त्यानंतर भाषण करतील.

श्री. धनंजय मुंडे
:

सभापती महोदय, मी म.वि.प. नियम ९७ अन्वये आपल्या अनुमतीने पुढील विषयावर अल्पकालीन चर्चा उपस्थित करतो.

“राज्यातील महिला व अल्पवयीन मुलींवर वाढते अत्याचार, सामूहिक बलात्कार, विनयभंगाच्या वाढलेल्या घटना, बलात्कार करून हत्या करण्याच्या घटनांमध्ये झालेली वाढ, कर्जत (जिल्हा अहमदनगर) तालुक्यातील कोपर्डी येथील नववीत शिकणाऱ्या तेरा वर्षांच्या अल्पवयीन मुलीवर अमानुषपणे अत्याचार करून व तिच्या शरिराची विटंबना करून निर्घृणपणे हत्या करण्यात येणे, या घटनेनंतर तक्रार नोंदवून घेण्यास विलंब होणे, या अमानवीय घटनेमुळे छत्रपती शिवाजी महाराज, महात्मा फुले, शाहू महाराज आणि डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या महाराष्ट्राची इभ्रत जगाच्या वेशिंवर टांगण्यात येणे, राज्याच्या नावलौकिकाला काळिमा फासणाऱ्या या घटनेमुळे संपूर्ण राज्यात संतापाची लाट निर्माण होणे, राज्यात बंद, रास्ता रोको आंदोलनाद्वारे नागरिकांनी आपला रोष प्रकट करणे तसेच सामाजिक सलोखा व कायदा सुव्यवस्थेची परिस्थिती गंभीर होण्याची शक्यता निर्माण होणे, पीडितेच्या कुटुंबास अद्यापही मदत न मिळणे, सर्व आरोपींना अटक करण्यात झालेली पोलिसांची दिरंगाई व त्यांना येत असलेले अपयश, राज्यात अनेक भागात विशेषतः पिंपरी, मुंबई, नागपूर इत्यादी अनेक ठिकाणी महिला व अल्पवयीन मुलींवर झालेल्या अत्याचाराच्या घटना त्यामुळे संपूर्ण राज्यात निर्माण झालेला तीव्र संताप, पालकांमध्ये निर्माण झालेली दहशत व भीतीचे वातावरण, महिला व अल्पवयीन मुलींच्या सुरक्षिततेचा निर्माण झालेला प्रश्न, यावर गुन्हेगारांवर जरब बसवण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची कठोर कारवाई व शासनाची भूमिका.”

सभापती महोदय, विधानपरिषद नियम ९७ अन्वये अतिशय दुःखद, गंभीर आणि क्लेशदायक घटनेच्या संदर्भात मी ही चर्चा उपस्थित करण्यासाठी उभा आहे.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, माझा पॉईंट ऑफ ऑर्डर आहे. अत्यंत संवेदनशील आणि घृणास्पद घडलेल्या घटनेच्या संदर्भात सभागृहात चर्चा सुरु आहे. सदरहू चर्चेवर माननीय विरोधी पक्ष नेते बोलत आहेत. या सभागृहामध्ये माननीय गृह राज्यमंत्री आणि माननीय सभागृह नेते उपस्थित आहेत. परंतु या ठिकाणी मात्र अधिकाऱ्यांची वाणवा आहे. संबंधित विभागाचे अधिकारी मात्र गॅलरिमध्ये उपस्थित नाहीत. ही अनुपस्थिती सरकारच्या एकंदरीत कामकाजावर प्रकाशझोत टाकणारी दुर्दैवी बाब आहे. मला या चर्चेचे भांडवल करावयाचे नाही किंवा हा प्रश्न राजकीय करावयाचा नाही. या सभागृहातील चर्चेच्या माध्यमातून राज्यातील साडे अकरा कोटी जनतेला आश्वासक पध्दतीचा मेसेज द्यावयाचा आहे. ज्यांच्या माध्यमातून लोकशाहीच्या चौकटीत सर्व गोष्टींची अंमलबजावणी करून धोरण ठरवितो त्यांची अनास्था ही तितकीच

घृणास्पद आहे, एवढेच या निमित्ताने निदर्शनास आणून देतो.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, या अल्पकालीन चर्चेवर बोलत असताना माझ्यासमोर अतिशय क्लेशदायक प्रसंग आलेला आहे. अनादिकालापासून या पुरोगामी महाराष्ट्रात स्त्रीयांना आपण मातेचा आणि देवीचा दर्जा दिलेला आहे. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या या महाराष्ट्रात दुर्बलआया बहिणींवर जहागिरी समजत बलात्कार करणाऱ्या रांडेगावच्या पाटलांचे हातपाय तोडण्याचा निर्णय छत्रपती शिवाजी महाराजांनी घेतला होता. तो आदर्श आपल्या राज्याला आहे. लुटीमध्ये एका सुभेदाराने भेट म्हणून सून आणली तर त्या सुनेला आपली माता समजायचे अशी शिकवण छत्रपती शिवाजी महाराजांनी आपल्याला घालून दिलेली आहे.

सभापती महोदय, ज्या घटनेच्या बाबतीत आपण चर्चा करित आहोत ती अतिशय दुर्दैवी घटना आहे. यापूर्वी सुध्दा या राज्यात अशा प्रकारच्या घटना घडल्या असतील, देशात सुध्दा अशा घटना घडल्या असतील. परंतु नगर जिल्ह्याच्या कर्जत तालुक्यातील कोपडी या गावात जी घटना घडली त्या बाबतीत असे म्हणावे लागेल की, कितीही पाषाणहृदयी, निर्दयी हृदयाचा माणूस असला तरी त्याच्या हृदयाला पाझर फुटल्याशिवाय राहणार नाही, इतकी ही वाईट घटना आहे. कोपडी येथे एका अल्पवयीन मुलीवर बलात्कार करून तिचा खून करण्यात आला आहे. सभापती महोदय, या राज्याला अनेक आदर्श आहेत. महात्मा फुले यांचा स्त्री शिक्षणाचा, स्त्री चळवळीचा आदर्श आपल्या राज्यासमोर आहे. आताच्या काळात समाजकारणात आणि राजकारणात स्त्रीयांनी सुध्दा पुरुषांच्या बरोबरीने त्यांच्या खांद्याला खांदा लावून काम केले पाहिजे, त्यांना सुध्दा आरक्षण दिले पाहिजे, ही भूमिका आदरणीय श्री.पवार साहेबांनी घेतली. तो आदर्श सुध्दा या महाराष्ट्रासमोर आहे. त्याचाच भाग म्हणून आज २१ व्या शतकात आपण पाहतो की, समाजकारण असो, राजकारण असो, कला असो, क्रीडा असो, प्रत्येक क्षेत्रात पुरुषांच्या बरोबरीला नव्हे तर पुरुषांच्या एक पाऊल पुढे आज आमच्या भगिनी काम करताना आपण सर्वजण पाहतो. परंतु मागच्या काही काळात आणि परवाच्या घटनेमुळे आज आमच्या भगिनीच्या तोंडातून टाहो ऐकावयास मिळतो. त्यांचे म्हणणे आहे की, आम्हाला आरक्षण नसले तरी चालेल, पण आम्हाला संरक्षण द्या. महोदय, कोपडी येथे जी घटना घडली ती अतिशय भयंकर आहे. त्या घटनेचा आज प्रत्येक जण दुजोरा देतो. कोपडीची घटना कशी घडली ? दिल्लीमध्ये निर्भया बलात्कार व हत्या प्रकरण जसे घडले, तशाच पध्दतीने कोपडी येथे बलात्कार आणि

हत्याचे प्रकरण घडले आहे. मी तर म्हणेन की, निर्भयाच्या बलात्कार आणि हत्याकांडाच्या प्रकरणापेक्षा अतिशय भयंकर बलात्कार आणि हत्याकांडाचे प्रकरण कोपर्डी येथील घटनेच्या माध्यमातून आपल्यासमोर येत आहे.

सभापती महोदय, अहमदनगर जिल्ह्यात कोपर्डी हे १५०० लोकवस्तीचे छोटेसे गाव आहे. बुधवार, दिनांक १३ जुलै, २०१६ रोजी सायंकाळी त्या गावात जी घटना घडली ती घटना संपूर्ण राज्याला नव्हे तर संपूर्ण देशाला हादरवून सोडणारी घटना आहे. इयत्ता नववीमध्ये शिकणारी मुलगी जेमतेम १५ वर्षांची होती. शिक्षणासोबत विभागीय पातळीवर कबड्डीपटू म्हणून नावलौकिक मिळविलेली मुलगी आपल्या आजोबांच्या घरी मसाला आणि अंडी आणायला गेली होती. ती परत येत असताना चार नराधमांनी तिची सायकल अडवून तिचे हात पकडून तिला फरफटत शेतीच्या बांधाच्या चारेमध्ये नेले आणि त्या ठिकाणी तिच्यावर अमानुष बलात्कार करण्याचा प्रयत्न केला. सभापती महोदय, ती मुलगी सुध्दा तितकीच खंबीर होती. ती कबडीपटू असल्यामुळे त्या मुलीने शेवटपर्यंत त्या चार नराधमांचा बलात्कार करण्याचा प्रयत्न हाणून पाडण्याचा प्रयत्न केला. त्यातच त्या मुलीचे दोन हात मोडले, त्यातच तिचे दोन पाय मोडले. या चार नराधमांनी तिच्यावर बलात्कार कधी केला ? ज्यावेळी तिचे नरडे पकडून तिला बेशुध्द केले, ती बेशुध्द झाली होती की, मृत झाली होती हे आजही सांगता येत नाही. कदाचित पोस्टमार्टेम करणारे डॉक्टरच हे सांगू शकतील. माझे मत असे आहे की, त्या चार नराधमांनी तिचा जीव गेल्यानंतर तिच्यावर बलात्कार केला.

या नंतर श्री. कांबळे

**(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे
प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)**

**सभागृहात वायफाय आणि सभागृहाच्या कामकाजाचे थेट प्रक्षेपण करण्याची
व्यवस्था कार्यरत नसल्याबाबत पॉईंड ऑफ इन्फर्मेशन**

श्री. धनंजय मुंडे

अशी घटना कधीही घडली नाही. संबंध शरीराचे लचके तोडले. ओठापासून डोक्याचे केस उपटले. एखाद्या पिसाळलेल्या कुत्र्याने लचके तोडावेत अशा पध्दतीने या ४ नराधमांनी संबंध शरीराचे लचके तोडले. एवढेच नाही तर त्या चारीत जीव गेला म्हणून परत २०० फुटांवर जाऊन मेलेल्या या अल्पवयीन मुलीवर त्यांनी बलात्कार केला. ही घटना एवढ्यापुरतीच घडली नाही. त्या ४ नराधमांची इतकी मजल झाली की, त्या मायमाऊली, लहान मुलीच्या वेगवेगळ्या ठिकाणावर माती, दगड सभापती महोदय, हे सहन होत नाही. कदाचित त्या प्रसंगी, ती घटना घडल्यानंतर, माझ्या सारख्याला किंवा कोणत्याही संवेदनशील माणसाला असा हरामखोर नराधम समोर सापडला तर त्याच्या नरडीचा घोट घेतल्याशिवाय कमी करणार नाही, एवढी ही भयंकर घटना आहे. या ४ गुन्हेगारांच्या बाबतीतील अगोदरची पार्श्वभूमी अतिशय गंभीर आहे. सन २०१५ मध्ये याच कुटुंबातील एका धनराज नावाच्या व्यक्तीचा खून झाला. या घटनेत जे आरोपी आहेत त्या याच कुटुंबातील लोकांनी या मुलीच्या कुटुंबातील व्यक्तीचा खून केला. ते प्रकरण दडपून टाकले. आकस्मिक मृत्यू झाल्याचे दाखविले. ते प्रकरण मिटले. अगोदरच गुन्हेगारी प्रवृत्तीचे हे लोक पुन्हा गुन्हेगारी करायला सुसाट झाले. १३ तारखेला हा गुन्हा घडला आहे. मी अतिशय जबाबदारीपूर्वक बोलत आहे. मी त्या घटनेच्या ठिकाणी जाऊन आलो आहे. मी संबंध कुटुंबाशी चर्चा केली. त्या गावातीलच नाही तर इतर गावांतील लोकांशी सुध्दा चर्चा केली. मी पोलिसांच्या सोबत देखील चर्चा केली. ती घटना १३ तारखेला संध्याकाळी पावणे सात ते सातच्या दरम्यान घडली असेल. घटना घडल्यानंतर ज्यावेळी फिर्याद दिली गेली, त्यावेळी ती फिर्याद नोंदवून घेण्यास पोलिसांनी २ दिवसांचा वेळ लावला. मी यापुढे जाऊन सांगतो की, सुरुवातीला ज्यावेळी या घटनेच्या बाबतीत पोलिसांना माहिती दिली, फिर्याद देण्यासाठी कुटुंबातील लोक पुढे येत असताना, तेथील पोलीस अधिकाऱ्याने सांगितले की, फिर्याद देत आहात, विचार करून द्या, उद्या तुमच्यावर सुध्दा क्रॉस कम्प्लेंट होऊ शकते. सभापती महोदय, हे काय चालले आहे ? एका निर्भया बलात्कार व हत्या प्रकरणानंतर या देशाने सुप्रीम कोर्टाच्या मार्गदर्शनाखाली एक कायदा तयार केला, त्या कायद्याचे पालन आपलेच राज्य नाही तर संबंध देश करीत आहे. कोणत्याही मुलीचा, महिलेचा पोलीस स्टेशनला साधा अर्ज आला आणि तो विनयभंगाचा असेल तर तत्काळ नोंद घ्यावी, एफआयआर नोंदवावा आणि त्याचा तपास त्या क्षणापासून सुरू करावा असे सांगितले आहे. आज ते पीडित आणि महाराष्ट्रातील जनता तुम्हाला विचारीत आहे की, पोलिसांनी एफआयआर नोंदवून घेण्यासाठी दोन दिवसांचा उशिर का लावला आणि त्यासाठी काय कारण होते ? सभापती महोदय, खरोखर त्या कुटुंबाला जाऊन तुम्ही विचारणार आहात का ? माननीय राज्यमंत्री श्री. दीपक केसरकर साहेब तेथे गेले होते, मात्र ते कुटुंबाला विचारू शकले नाहीत. तो प्रसंग वेगळा होता. कधी तरी जाऊन एकदा विचारा नाही तर त्यांना येथे बोलावून येथे विचारा की, पोलीस त्यांना म्हणाले होते की, फिर्याद देण्याच्या अगोदर तुम्ही विचारपूर्वक फिर्याद द्या, नाही तर तुमच्यावर सुध्दा

क्रॉस कम्प्लेंट होईल. सभापती महोदय, असे झाले तर कोण हिंमत करणार आहे ? आज एकीकडे बेटी बचाओ, बेटी पढाओ असा आपण प्रचार, प्रसार करित आहोत आणि दुसरीकडे मात्र अशा पध्दतीने गुन्हे घडत आहेत. त्या गुन्हांची नोंद घेण्यासाठी पोलिसांना समोरून दबाव येतो हे गंभीर आहे. काल सभागृहात निवेदन करताना आम्ही ऐकले आहे की, राज्याच्या माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले की, ३ आरोपी लगेच पकडले. सभापती महोदय, मी जबाबदारीपूर्वक सांगतो की, तिन्हीपैकी एकही आरोपी पोलिसांनी पकडला नाही. पहिला आरोपी जितेंद्र शिंदे याला लोकांनी पोलिसांच्या ताब्यात दिले, पोलिसांनी पकडलेले नाही. मात्र येथे पोलिसांची स्तुती केली जात आहे. एफआयआर नोंदवायला २ दिवसांचा वेळ लावला नसता तर कदाचित पोलिसांची स्तुती केलेली आम्ही समजू शकलो असतो, पोलिसांनी स्वतः २४ तासांच्या आत सर्व आरोपींना अटक केले असते तर आम्ही समजू शकलो असतो. मात्र आजही ४ आरोपींपैकी एकाही आरोपीला अटक होत नाही, या संदर्भात विचारणा केली तर पोलीस सांगत आहेत की, त्यांच्या विरोधात साक्षीदार मिळत नाहीत. साक्षीदार मिळत नसल्यामुळे आम्ही त्या आरोपींना अटक करू शकत नाही. सभापती महोदय, दुर्दैवी घटना घडली आहे. आपल्या घरातील, कुटुंबातील ती मुलगी असती आणि चिंध्या फाडाव्यात असे तिच्या शरीराचे लचके तोडले असते तर तुम्ही-आम्ही काय केले असते. सभागृहात उभे राहून बोलताना सुध्दा अशा घटना झाल्यानंतर लाज वाटते. आपण कुठे आहोत आणि खरोखर पोलिसांचा धाक अशा नराधमांना राहिला आहे का ? गेली २-३ दिवस सबंध राज्यभर आंदोलन झाले. पहिल्यांदा अगोदर फक्त तालुक्यापुरते आंदोलन झाले होते, नंतर जिल्हापुरते आंदोलन झाले, पुन्हा या घटनेचा प्रचार प्रसार झाला. माध्यमे कुठे होती हे माहित नाही. या घटनेच्या बाबतीत माध्यमांना माहित असून सुध्दा माध्यमांनी बातम्या का दिल्या नाहीत, ही घटना त्यांना गंभीर वाटली नाही का ? दुसरीकडे मात्र एखादा पिकचर येण्याअगोदर सलमान खानने उठावे आणि बलात्काराच्या बाबतीत एखादे चुकीचे वाक्य म्हणावे तर माध्यमांकडून लगेच ब्रेकिंग न्यूज दिली जाते. मात्र एवढी मोठी घटना होऊन सुध्दा याची ब्रेकिंग न्यूज झाली नाही. कारण या १५ वर्षांच्या आमच्या लहान भगिनीला सलमान खान एवढे महत्त्व नव्हते. तिने काय चूक केली होती, तिचे असे काय पाप होते की, तिला एवढी मोठी शिक्षा मिळाली ? घटनेनंतर सर्व वातावरण पेटले, सुदैवाने किंवा दुर्दैवाने म्हणा, त्या भागाच्या लोकप्रतिनिधीचे गृह राज्यमंत्री पद ८ दिवस अगोदर गेले आणि माननीय मंत्री श्री. दीपक केसरकर साहेबांकडे आले. त्यांचा मतदारसंघ आहे. राज्याचे गृह खाते कर्तव्यदक्ष आणि संवेदनशील माननीय मुख्यमंत्र्यांकडे आहे. ग्रामीण गृह राज्यमंत्री पद माननीय श्री. दीपक केसरकर साहेबांकडे आहे तर शहर गृह राज्यमंत्री पद माननीय डॉ. रणजित पाटील यांच्याकडे आहे. पालकमंत्री पद माननीय जलसंधारण मंत्र्यांकडे आहे. असे असताना, एवढी मोठी घटना घडली, मात्र यापैकी कोणीही त्या बाबतीत एक अवाक्षरसुध्दा काढले नाही. माननीय मंत्र्यांचे सोडून द्या, तेथील जिल्हाधिकारी आणि पोलीस अधीक्षक सुध्दा ही घटना घडल्यानंतर २ दिवसांनी तेथे गेले. ही शेतकऱ्याची मुलगी होती, ही घटना मुंबईत झाली नाही, दिल्लीसारख्या ठिकाणी झाली नाही, एका कर्जत तालुक्यात कोपर्डीसारख्या दीड हजार लोकसंख्या असलेल्या गावात झाली म्हणून असे कले का, ती मुलगी, मुलगी नाही का, ती मुलगी गरीब कुटुंबातील आहे, त्याचे महत्त्व कोणाला नसणार म्हणून असे केले का ?

या नंतर श्री. रोझेकर

श्री. धनंजय मुंडे :

दोन-तीन दिवस मंत्र्यांचे स्टेटमेंट आले नाही. त्या ठिकाणी आणि अन्यत्र आंदोलन सुरु झाले. त्या नंतर सुध्दा मंत्र्यांना आणि मुख्यमंत्र्यांना वाटले की, ऑल इज वेल, सर्व काही ठीक आहे. ही महत्वाची घटना नाही, या घटनेचे काही गांभीर्य नाही ? परंतु, कुणीही या संदर्भात एक शब्द देखील काढला नाही. त्यानंतर पावसाळी अधिवेशन सुरु होण्याच्या पूर्वसंध्येला विरोधी पक्षाच्या नेत्यांनी एक पत्रकार परिषद घेतली आणि त्यामध्ये चुकून एका गुन्हेगाराचे नाव आणि त्याच नावाच्या एका व्यक्तीचा आणि तेथील पालकमंत्री महोदयांचा फोटो, जो सोशल मीडियावर फिरत होता, त्याचा उल्लेख करून मी आरोप केला. त्यानंतर मात्र राज्याच्या माननीय मुख्यमंत्र्यांची तत्परता बघा. या गंभीर घटनेच्या बाबतीत तुम्हाला काही वाटले नाही. अरे, शेतकऱ्यांच्या लहान, अल्पवयीन मुलीवर बलात्कार झाला आहे, आपण कमीत कमी ट्वीटरवर तरी “इनफ इज इनफ”, असे म्हणू शकला असता. मुख्यमंत्री महोदय परदेशात जात असताना त्यांचे सचिव श्री.प्रवीण परदेशी यांच्याकडे परदेशात जाण्याची कागदपत्रे नसल्यामुळे विमान खोळंबून राहिले होते, याची आपल्या सर्वांनाच आठवण असेल. त्यावेळीही आपण मुख्यमंत्री महोदयांची तत्परता बघितली होती. त्यांनी परदेशातून सांगितले की, “इनफ इज इनफ.” परंतु, या घटनेनंतर अशा गुन्हेगारांच्या बाबतीत त्यांनी किमान ट्वीटरवरून “इनफ इज इनफ”, अशी प्रतिक्रिया दिली असती तर आम्हाला आणि राज्यातील सर्वांनाच असे वाटले असते की, मुख्यमंत्री संवेदनशील आहेत. त्यावेळी त्यांची संवेदना कोठे होती ? मात्र एका मंत्री महोदयांवर मी आरोप केले, ते चुकून झाले होते आणि त्याबाबत मी खेदही व्यक्त केला होता. पण त्या मंत्री महोदयांची बाजू घेण्यासाठी एका तासाच्या आत मुख्यमंत्री महोदय पुढे सरसावले आणि फोटोत दाखविण्यात आलेला व्यक्ती आरोपी नाही, तो वेगळा व्यक्ती आहे, गुन्हेगाराचा फोटो हा आहे, सन्माननीय मंत्री श्री.राम शिंदे यांच्या समवेत फोटोत दिसत असलेली व्यक्ती वेगळी आहे, असा खुलासा त्यांनी केला. या घटनेनंतर माननीय गृह मंत्री तथा मुख्यमंत्र्यांनी त्या दुःखी आणि पीडित कुटुंबाबाबत अशाच प्रकारची तत्परता दाखविली असती तर या राज्याच्या जनतेला हे सरकार संवेदनशील आहे, राज्याचे मुख्यमंत्री संवेदनशील आहेत, हे कळले असते. काही काळानंतर राज्याचे गृह राज्यमंत्री महोदय त्या ठिकाणी असंतोषाला सामोरे गेले. त्यावेळी लोकांमधील असंतोष खूप मोठा होता. त्याचे कारण हेच होते की, आज तुम्ही येऊन संवेदना दाखवीत आहात, त्याचा काही उपयोग नाही, घटना घडल्याघडल्या संवेदना दाखविली असती तर महाराष्ट्राची जनता समजू शकली असती. ज्याप्रमाणे आपल्या मंत्रिमंडळातील एका मंत्र्यांवर आरोप झाल्यानंतर आपण तत्परतेने पुढे आला त्याप्रमाणे या घटनेनंतर आपण पुढे आला नाही.

सभापती महोदय, आपण वकील आहात, मी अर्धवट वकील आहे आणि मुख्यमंत्री महोदय पूर्ण वकील आहेत. इंडियन एव्हीडन्स ॲक्टअंतर्गत आरोपीची ओळखपरेड पूर्ण होत नाही तोपर्यंत त्या आरोपीचा फोटो प्रसिध्द करता येत नाही, दाखविता येत

नाही. मात्र, या घटनेच्या संदर्भात आपल्या मंत्र्यांची बाजू घ्यावयाची आहे, मंत्र्यांना वाचवायचे आहे म्हणून इंडियन एव्हीडन्स अॅक्टकडे दुर्लक्ष करून गुन्हेगाराचा फोटो दाखविण्यात आला. ही एवढी मोठी चूक आहे की, उद्या ज्या वेळी राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी सांगितल्याप्रमाणे फास्ट ट्रॅक कोर्टात ही केस चालेल त्यावेळी याचा फायदा आरोपीला होऊ शकतो. राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी एका मंत्र्याची बाजू घेण्यासाठी दाखविलेल्या गुन्हेगाराच्या फोटोमुळे आरोपीला फायदा होऊ शकतो, हे आमच्यासारख्या अर्धवट वकिलाला कळते आणि तुम्हाला कळत नाही ?

सभापती महोदय, संवेदनशील मुख्यमंत्री महोदय विरोधी पक्षात असताना त्यांनी केलेली भाषणे आम्ही ऐकली आहेत. त्यांची भाषणे एवढी संवेदनशील असायची की, एका क्षणी अंगावर शहारे येत असत. आम्ही त्यांच्या सोबत काम केलेले आहे आणि ते किती पोटतीडिकीने बोलतात, याची आम्हाला जाणीव आहे. कालही त्यांचे भाषण ऐकले. आपणही सर्वांनी ऐकले असेल. कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या निवडणुकीतील भाषणे देखील आपण ऐकली आहेत. “वाघाच्या जबड्यात घालूनी हात मोजितो दात जात ही आमुची, पहा चाळुनी पाने पाने अमुची इतिहासाची.” तुम्ही वाघाच्या जबड्यात हात घालून दात मोजण्याची ताकद ठेवता मग या घटनेच्या बाबतीत आरोपींचे हात पकडण्याची हिंमत दाखवायची होती, त्यावेळी आम्ही आपल्याला मानले असते. बोलणे सोपे आहे. ज्यावेळी आपण एका पदावर बसतो, तेही गृह मंत्री म्हणून कारभार करतो त्यावेळी तुमच्या पदाची संपूर्ण पोलीस खात्यात आणि समाजात एक आदरयुक्त दहशत असली पाहिजे. आपल्या मंत्र्याची बाजू घेण्यासाठी मुख्यमंत्री महोदयांनी जेवढी तत्परता दाखविली तेवढी या घटनेच्या बाबतीत दाखविली असती तर आज संपूर्ण राज्यात जे कलुषित वातावरण तयार झाले आहे ते झाले नसते आणि यास सरकारमधील मंडळी जबाबदार आहेत. खरे तर फोटो दाखविण्याची काही गरज नव्हती. राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांवर माध्यमांचा आणि संपूर्ण राज्यातील जनतेचा विश्वास आहे. त्यांनी एवढे जरी म्हटले असते की, तो फोटो गुन्हेगाराचा नाही, तो आरोपी नाही, जो आरोपी आहे,तो वेगळा आहे, त्यामुळे आरोपाचा आणि याचा काही संबंध नाही तरी राज्याच्या जनतेने आणि माध्यमांनी आपल्यावर विश्वास ठेवला असता. परंतु, आपल्या एका चुकीमुळे कदाचित उद्या कोर्टात केस सुरु झाल्यानंतर अडचण येऊ शकते.

सभापती महोदय, सुरुवातीच्या काळात ज्या ज्या वेळी सभागृहात कायदा व सुव्यवस्थेवर चर्चा झाली त्यावेळी राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी आकड्यांची तोडमोड करून कन्व्हीक्शन रेट कसा वाढला आहे याची माहिती दिली होती. पण एक गोष्ट लक्षात घ्यावी की, राज्यात कायदा व सुव्यवस्था राहिलेली नाही. माननीय सभागृह नेते श्री.चंद्रकांत दादा पाटील साहेब आपण आता या खुर्चीवर बसल्यानंतर कदाचित हे मान्य करणार नाही. मात्र, खासगीत भेटल्यानंतर म्हणाल की, हे खरे आहे. या अगोदर सुध्दा या सभागृहात अशा काही घटनांच्या संदर्भात चर्चा झालेली आहे. मंत्रालयाच्या नाकाखाली

जवळच्याच पोलीस स्टेशनमध्ये करोडो रुपयांचा एम.डी.ड्रगचा साठा सापडला होता. त्याही विषयावर चर्चा झाली. आज मी पुन्हा हा विषय काढला आहे. कारण, ड्रग सापडल्यानंतर संबंधित पोलिसांना निलंबित केले गेले आणि त्यानंतर मात्र लॅबमधून रिपोर्ट आला की, ते ड्रग नसून वेगळेच एक केमिकल आहे आणि त्याचा ड्रगशी काही संबंध नाही. असा जर पोलिसांचा कारभार असेल आणि तुम्ही त्या खात्याचे मंत्री असाल तर राज्याच्या जनतेने आपल्यावर विश्वास कसा ठेवायचा ?

सभापती महोदय, एक घटना मनाला अतिशय वेदना देणारी आहे. हा माणुसकीचा आणि तुमच्यातील एकूणच संवेदनशीलतेचा विषय आहे. तुम्ही ज्या मतदारसंघाचे लोकप्रतिनिधी आहात त्या मतदारसंघात एखादी घटना घडते आणि ती घडल्यानंतर लोकप्रतिनिधी म्हणून २८८ पैकी १ सोडले तर २८७ लोकप्रतिनिधी चोवीस तासांच्या आत त्या घटनेच्या ठिकाणी सांत्वन करण्यासाठी जातात. मात्र, या भागाचे लोकप्रतिनिधी, जे कॅबिनेट मंत्री आहेत, जे मुंबईमध्ये होते, दुसरीकडे कोठेही गेले नव्हते, पण मुंबईत बसून मुख्यमंत्री महोदयांनी दिलेले मंत्री पद आणि खाते घ्यावे की, जनतेच्या मनातील मुख्यमंत्र्यांचे ऐकावे, या द्विधा मनस्थितीत मुंबईतच बसले होते. पण पीडित कुटुंबाला भेटायला गेले नाहीत.

या नंतर श्री. बोरले

श्री. धनंजय मुंडे :

दादा याबाबत तुम्ही प्रश्न विचारणार नाही काय ? तुम्ही सिनियर मंत्री आहात. परंतु, ज्यावेळी तुम्ही म्हाळगी प्रबोधिनीमध्ये चिंतन करण्यासाठी एकत्र याल त्यावेळी तुम्ही त्या लोकप्रतिनिधीला विचारावे की, एवढी मोठी भयंकर घटना घडल्यानंतर सुद्धा तुम्ही ४८ तासात त्या कुटुंबाला भेटण्यासाठी का गेला नाहीत ? लोकांच्या मनात याचा राग आहे. या ठिकाणी सांगितले जाते की, आम्ही त्यांना एवढी मदत देऊ, अॅडनिकम साहेबांची वकील म्हणून नियुक्ती करू, ही केस फास्ट ट्रॅक कोर्टात लढविली जाईल. परंतु, मला त्या मुलीच्या आईने काय सांगितले ? ज्यावेळी मी तेथे गेला त्यावेळी तिचा माझ्यावर देखील संताप होता. कारण, तिच्या पोटाच्या मुलीचा मृत्यू झाला होता आणि तिच्या मुलीचा वेगळ्या दुर्घटनेत मृत्यू झालेला नव्हता तर ४ नराधमांनी तिचा बलात्कार करून तिच्या शरीराचे चिथडे-चिथडे करून तिचा मृत्यू केला होता. त्या मुलीची आई मला म्हणाली की, आम्हाला काही नको. परंतु, माझ्या मुलीबरोबर जे घडले, कदाचित तुम्हाला सुद्धा मुलगी असेल. तुमच्या कोणाच्या मुलीबरोबर असे काही घडू नये असे काही तरी करावे आणि असे सांगून ती रडायला लागली. दोन दिवसापासून रात्री झोपताना त्या मुलीच्या आईचे रडणे माझ्या कानावर येत आहे. मी थोडा भावनिक आहे. हे आम्हाला सहन होत नाही. मग सरकारला कसे सहन होते ? माननीय श्री.केसरकर साहेब आपण कशासाठी खुर्चीवर बसला आहात ? एवढी भयंकर घटना घडल्यानंतर देखील तुम्हाला चौथा आरोपी सापडत नसेल तर काय म्हणून तुम्ही सत्तेत बसला आहात आणि कशासाठी तुम्ही पद घेत आहात, याचा विचार सुद्धा येणाऱ्या काळात व्हावयास पाहिजे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोन्हे आता सभागृहात उपस्थित नाहीत. त्यांनी काल औचित्याचा मुद्दा मांडताना बीड येथील घटनेचा संदर्भ देऊन एक विषय उपस्थित केला. बीड तालुक्यातील अंभोरा येथे अशीच घटना घडली होती. त्या घटनेच्या बाबतीत असाच निर्णय झाला होता. ती केस फास्ट ट्रॅक कोर्टात चालवून लवकरात लवकर केसचा निकाल लागेल. ती घटना घडून आता ६ वर्षे झालेली आहेत. ती केस फास्ट ट्रॅक कोर्टात सुरु आहे. सन २०१० मध्ये ती घटना घडली होती. परंतु, अद्याप त्या केसचा निकाल लागलेला नाही. हे फास्ट ट्रॅक कोर्ट आहे काय आणि आपण त्याबाबत निर्णय घेतला म्हणजे आपली जबाबदारी संपते काय ? हे असे चालणार नाही. आपण फास्ट ट्रॅक कोर्टात ही केस लढविण्याची घोषणा केली. त्या मुलीच्या कुटुंबाला मुख्यमंत्री निधीतून ५ लाख रुपये आणि २ लाख रुपये मदत मिळेल. ती मुलगी कोणत्या जातीची आहे, तो गुन्हेगार कोणत्या जातीचा आहे हा विषय नाही. परंतु, उद्या कोणत्याही नराधमाच्या मनात असे कृत्य करण्याचा विचार आला नाही पाहिजे, असे काही तरी करणे आवश्यक आहे. नाही तर आमच्या सारखे किती आले, किती गेले, या सभागृहात किती तरी कायदे झाले, परंतु त्याची अंमलबजावणीच होत नसेल तर ते योग्य नाही. सर्वाना मुली आहेत. आपण सर्वानी याचा विचार करणे आवश्यक आहे. मी त्या गावात गेल्यानंतर जवळपास ३-४ हजार लोक एकत्र आले आणि त्यातील ३ लोकांनी मला बाजूला केले. त्यांनी मला सांगितले की, साहेब आपण आम्हाला संरक्षण देणार असाल तर या घटनेबाबत आम्हाला आणखी काही बोलावयाचे आहे. मी त्यांना विचारले की, तुम्ही या घटनेबाबत काही बोलला नाही काय, तुम्ही पोलीस अधिकाऱ्यांना काही सांगितले नाही काय ? त्यांनी सांगितले की, आमचा येथील पोलीस अधिकाऱ्यांवर विश्वास नाही. तेथील जनतेची ही भावना असेल तर उद्या या घटनेच्या तपासात ज्या गोष्टी मिळावयास पाहिजेत त्या कशा मिळणार आहेत ? आज त्या भागातील कोणतीही मुलगी शाळेत जात नाही, कोणतीही महिला शेतामध्ये कामासाठी जात नाही. कोणतीही महिला तिचा पती शेतात गेला असेल तर भाकरी घेऊन शेतात जात नाही, एवढे दहशतीचे वातावरण त्या ठिकाणी आहे.

एवढी भयंकर घटना घडल्यानंतर राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी त्या ठिकाणी भेट द्यायला जाऊ नये, फोनवरून त्या कुटुंबाचे सांत्वन देखील करू नये ? भेट घेण्यास अडचण असेल तर आम्ही ते समजू शकू, परंतु अशी कोणती अडचण आहे ? मुख्यमंत्री महोदय १४ तारखेला पंढरपुरला होते. पंढरपूर येथून ते गाव जवळ होते. २ तासात ते तेथे जाऊन येऊ शकले असते. परंतु, ते तेथे गेले नाहीत. मला असे वाटले की, ते दुसऱ्या दिवशी तेथे जातील किंवा तिसऱ्या दिवशी जातील. परंतु, ते मातोश्रीवर मेजवाणीसाठी गेले. म्हणजे सिंह वाघाच्या घरी जेवायला गेला. त्यासाठी तुमच्याकडे वेळ आहे. परंतु, त्या कुटुंबाचे सांत्वन करण्यासाठी वेळ नाही. दादा आज तुमच्याकडे आम्ही कोणत्या अपेक्षेने बघावे ? पूर्वी ज्या घटना घडल्या त्यातील काही संदर्भ मी सभागृहात देणार आहे. तुम्हाला कोणता नैतिक अधिकार आहे ? तुमच्या पक्षाच्या मुंबई युवा मोर्चाच्या अध्यक्षांने युवा मोर्चाच्या एका महिला पदाधिकाऱ्याचा विनयभंग केला. त्या महिलेने तक्रार केली. परंतु, तुम्ही फक्त त्याला पक्षातून काढण्याची हिंमत दाखविली. तुम्ही त्याच्यावर कारवाई केली नाही. अद्याप त्याला अटक करण्यात आलेली नाही. मग तुमच्याकडून कोणती अपेक्षा करावी ? जर तुमच्या पक्षातील महिला पदाधिकारी तुमच्या पक्षातील पदाधिकाऱ्याकडून सुरक्षित नसेल तर आम्ही आमच्या आई, बहिणींच्या सुरक्षेची अपेक्षा तुमच्याकडून काय करावी, असा प्रश्न आमच्या मनात आहे. हा प्रश्न फक्त माझ्या एकट्याच्या मनात नाही तर हा प्रश्न संपूर्ण राज्यातील जनतेच्या मनात आहे. आपण याचा विचार करायला पाहिजे. आपण याचा विचार करावा. आपल्या पक्षाकडे १५ वर्षांनंतर सत्ता आलेली आहे. ती सत्ता जायला वेळ लागणार नाही. शेवटी ही महाराष्ट्रातील जनता आहे.

सभापती महोदय, आपण ज्या ठिकाणी बसलो आहोत तेथून जवळच मंत्रालय आहे. माननीय आरोग्य मंत्र्यांच्या पी.ए. विरुद्ध एका महिला डॉक्टरने तक्रार केली नाही ? त्या महिलेने तक्रार केली. परंतु, त्याला निलंबित करण्यासाठी सुद्धा तुम्ही ८ दिवस लावले. तो माळी तुमचा जावई आहे काय ? अद्याप त्याला अटक झालेली नाही. त्या महिला डॉक्टरवर एवढी वाईट वेळ आलेली आहे की, त्या पी.ए.वर कोणतीही कारवाई न झाल्यामुळे त्या महिला डॉक्टरने आत्महत्या करण्याचा प्रयत्न केला, आपली जीवन यात्रा संपविण्याचा प्रयत्न केला. जनाची नाही तर मनाची तरी वाटू द्यावी. एका महिला डॉक्टरने तक्रार दिली, पत्रकार परिषद घेऊन उद्विग्न होऊन सांगितले. त्या महिला डॉक्टरने तुमच्या सर्वांच्या हातापाया पडून सांगितले की, त्या पी.ए.ने माझ्यावर अत्याचार करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. तरी तुम्ही त्या माळीचे काही वाकडे करू शकला नाही, ही तुमची कायदा आणि सुव्यवस्था आहे काय ? दादा थोडी जरी नैतिकता असेल तर या सर्व गोष्टी आपण गांभीर्याने घ्याव्यात. आपण आम्हा सर्वांना कायदा हातात घ्यायला लावू नका. तुम्हाला कायदा आणि सुव्यवस्था सांभाळता येत नसेल तर कायदा आणि सुव्यवस्था सांभाळण्याची जबाबदारी जनतेला घ्यावी लागेल. खरे तर त्या गावातील आणि आजुबाजूच्या परिसरातील जनतेचे आभार मानावयास पाहिजेत. एवढी भयंकर घटना घडल्यानंतर त्या मुलीचा अंत्यविधी झाल्यानंतर त्यांनी सामाजिक सलोखा ठेवला. त्या संपूर्ण जनतेसमोर नतमस्तक व्हावयास पाहिजे. दादा थोडी जरी ठिणगी पडली असती तर संपूर्ण महाराष्ट्र पेटला असता. परंतु, त्या लोकांनी संयम ठेवला. त्या लोकांचे आभार मानावयास पाहिजेत, पोलिसांचे नाहीत, कायदा व सुव्यवस्था नाही. त्यांच्या पोटच्या मुलीचा मृत्यू झाला तरी तेथील जनतेने ब्र शब्द काढला नाही किंवा कोणत्याही प्रकारचा उद्रेक केला नाही.

सभापती महोदय, परवा मुंबईतील सायन रेल्वे स्थानकावर एका गर्लदुल्ल्याने महिलेवर चाकू हल्ला केला. अकोला जिल्ह्यातील हिवरखेड येथे एका महिलेवर ५ लोकांनी बलात्कार केला.

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री.रामनाथ मोते)

19/07/2016
GRB/AKN/MMP

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. रोझेकर

N-70
14:30

या नंतर श्री. खर्चे

श्री. धनंजय मुंडे :

परभणी जिल्ह्यातील पाथरी शेलू रस्त्यावर एका गर्भवती महिलेवर सामुहिक बलात्काराची घटना झालेली आहे. एवढेच नाही तर माननीय मुख्यमंत्री नागपूर शहरातून येतात, त्या नागपूर शहरात महिला सुरक्षित नाहीत, नागपूर येथे डिसेंबर महिन्यात झालेल्या अधिवेशनात कायदा व सुव्यवस्था या विषयावर चर्चा झाली होती त्यावेळी मुख्यमंत्री महोदयांनी नागपूर शहरातील महिलांच्या सुरक्षेचा प्रश्न ऐरणीवर असताना त्यावेळी उत्तरात अशी माहिती दिली होती की, एकट्या नागपूर शहरात बलात्काराच्या ४४ गुन्ह्यांची नोंद ऑक्टोबर २०१५ पर्यंत झाली आहे. त्याचप्रमाणे २३ हत्या झाल्याची नोंद झालेली आहे. नागपूर शहरात लूटमारीचे प्रकार ११४ झाले असल्याची नोंद झाल्याची माहिती मुख्यमंत्री महोदयांनी दिली होती. मुख्यमंत्री स्वतः गृहमंत्री आहेत, यासंदर्भातील यादी माझ्याकडे आहे, या सर्व गुन्ह्यांच्या संदर्भात शासनाने विचार करण्याची आवश्यकता आहे. अशा प्रकारे कायदा व सुव्यवस्था असेल तर या राज्याचे कल्याणच होईल. सभापती महोदयांना माझी विनंती आहे की, मंत्री महोदय उत्तरात सांगतील की, आता कन्व्हेन्शन रेट वाढला आहे, गुन्हे कमी झाले आहेत, गुन्ह्यांचे आकडे आपणाला वाचून दाखविले तर आपण म्हणाला की, या राज्यात काय चालले आहे, मुली व महिलांवर झालेल्या अत्याचाराचा तपशील मी आपणाला वाचून दाखवितो. २०१४ मध्ये बलात्काराच्या ३४३८ घटना नोंदविल्या आहेत, सन २०१५ मध्ये ४१४४ घटना बलात्काराच्या नोंदविल्या आहेत, जून २०१६ पर्यंत २०६९ घटना बलात्काराच्या नोंदविल्या आहेत. अशी महिलांची इभ्रत या राज्यात आहे. ही इभ्रत सरकार म्हणून तुमच्या हातात आहे ती किती सुरक्षित आहे ते आपण पहावे. महिलांच्या अपहरणाच्या घटना सन २०१४ मध्ये २४५७ झाल्या आहेत, सन २०१५ मध्ये ५०९६, जून २०१६ अखेर २८८५ घटना घडल्या आहेत. विनयभंगाच्या घटना सन २०१४ मध्ये १०००१ झाल्या आहेत, सन २०१५ मध्ये ११७१६ घटना नोंद झाल्या आहेत. जून २०१६ अखेर ५५२१ घटनांची नोंद झाली आहे. हे सर्व विक्रम हे सरकार पार करणार आहे. शासन व तुमचे पोलीस काय करीत आहे ? हा विषय अतिशय गंभीर आहे, या सर्व प्रश्नांची उत्तरे मंत्री महोदयांकडून अपेक्षित आहेत, या राज्यात छेडछाडीच्या प्रकारात खूप मोठ्या प्रमाणात वाढ झालेली आहे.

सभापती महोदय, प्रजा नावाची एक एनजीओ संस्था आहे, गेल्या अनेक वर्षांपासून ही संस्था महिलांच्या संरक्षणाच्या बाबतीत सर्व्हे करीत आहे. यावर्षी या संस्थेने जो रिपोर्ट दिला आहे, त्या रिपोर्टनुसार मुंबईची माहिती देण्यात आलेली आहे. Normal citizen survey, 2015... of 22850 household 31% of Mumbaikar believe that their locality is not secure for Women, Children and Senior Citizen. अशा प्रकारची कायदा व सुव्यवस्था मुंबईची आहे, या संस्थेचा आधार घेऊन मी हे सांगत आहे, आपण म्हणाला की, आपण कोणत्याही संस्थेचा आधार घेऊन बोलत आहोत, परंतु तसे नसून मागील १५ वर्षांच्या काळात आपण देखील या प्रजा संस्थेने दिलेल्या आकडेवारीचा आधार घेऊन सभागृहात माहिती दिलेली आहे. या अहवालात आणखी एक गंभीर विषय दिलेला आहे, अशा महिलांच्या संदर्भात जे अत्याचार घडतात, फास्ट ट्रॅक कोर्टात ही प्रकरणे जातात, "have the Prosecutor presented their case well" या कारणासाठी सर्व गुन्हेगार महिलांच्या प्रकरणातून सुटतात, असे या रिपोर्टमध्ये नमूद केले आहे. आपले विधिमंडळ ज्या भागात आहे त्या भागातील सर्व्हेक्षणाच्या रिपोर्टनुसार या भागातील जवळपास ४१ टक्के महिलांचे म्हणणे असे आहे की, मुंबई आमच्यासाठी सुरक्षित नाही. अशा प्रकारे महिला व मुलींची भावना असेल तर सरकार खरोखर सत्तेच येऊन त्यांची इज्जत जपत आहे काय ? याचा देखील विचार करण्याची गरज आहे. एका बाजूला सर्व गोष्टींची चर्चा होत आहे, कालपासून अधिवेशन सुरु

आहे, १३ तारखेला कर्जतमधील कोपडी येथे बलात्काराची घटना घडली आहे. या विषयाची चर्चा अधिवेशनात सुरु असताना काल सांगोला तालुक्यातील लाटेवाडी येथे मतीमंद तरुण मुलीवर बलात्कार झाला आहे. यासंदर्भातील अनेक कायदे राज्यात असताना पोलिसांकडून या कायद्यांची अंमलबजावणी होत नाही. म्हणून अशा घटना नेहमी घडतात. याबाबत शासन काय करणार आहे. पुन्हा अशी घटना घडणार नाही, यासाठी राज्य शासन कोणती कठोर उपाययोजना करणार आहे, ज्या नराधमाने एका अल्पवयीन मुलीवर बलात्कार करून तिच्या शरीराचे तुकडे केले अशी घटना या महाराष्ट्रात पुन्हा घडता कामा नये, यासाठी राज्य शासन महाराष्ट्रातील जनतेला काय आश्वासन देणार आहे. यासंदर्भातील उत्तराची अपेक्षा आम्हा सर्वांना आहे. या चर्चेच्या निमित्ताने मंत्री महोदय व गृह विभाग काय उपाययोजना करणार आहे, याचे उत्तर आम्हाला अपेक्षित आहे. अशा घटना महाराष्ट्रात घडत असताना आपण स्थापन केलेले दामिनी पथक काय करीत आहे. दामिनी पथकाची कधी तरी बैठक घेतली आहे काय ? असे गुन्हे नोंद होऊन आपणाकडे येतात त्यावेळी असे गुन्हे कमी करण्यासाठी आपण काय केले पाहिजे, याचा कधी विचार केला आहे काय, प्रतिसाद मोबाईल ॲप तयार करण्यात आले तरी देखील संकटात सापडलेल्या महिलांना प्रतिसाद मिळत नाही. हे ॲप फक्त जाहिरात करण्यासाठी काढण्यात आले आहे काय ? प्रत्यक्षात याचा काहीही फायदा होत नाही, महिलांसाठी हेल्पलाईन टोल फ्री क्रमांक आहे त्याचा वापर किती झाला याची माहिती उत्तरात अपेक्षित आहे. अशा टोलफ्री हेल्पलाईनवर किती अत्याचारित महिलांचे फोन आले व किती महिलांना मदत करण्यात आली. याचे उत्तर आम्हाला मिळायला पाहिजे. विनयभंगाच्या गुन्ह्यात २४ तासांच्या आत आरोपपत्र दाखल करण्याचे आदेश असताना काही प्रकरणात सात आठ महिने तर काही प्रकरणात दोन वर्षे गुन्हे दाखल करण्यासाठी लागतात. याचा देखील विचार होण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, २७ विशेष न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली असून अशा गुन्ह्यातील किती आरोपींना शिक्षा दिली आहे. याची माहिती देखील उत्तरात अपेक्षित आहे. प्रलंबित खटले निकाली काढण्यासाठी २२ जलद गती न्यायालयाकडून किती गुन्हेगारांना शिक्षा होणार आहे. याची माहिती दिली पाहिजे. जर जलद गती न्यायालयात ६ वर्षे एखादे प्रकरण चालत असेल तर ते खरेच जलद गती न्यायालय आहे काय ? याचे देखील उत्तर अपेक्षित आहे. अशा अनेक गोष्टी आहेत, त्या मी मांडण्याचा प्रयत्न केला आहे. मी थोडा भावनिक झालो कारण घटना तशी होती. त्याबाबत कोणाचे मन दुखले असेल तर मी क्षमा मागतो. याबाबत माझी अपेक्षा एवढीच आहे की, जे प्रकरण कर्जतमध्ये झाले असे प्रकरण पुन्हा महाराष्ट्रात कोठेही होता कामा नये. जर अशी प्रकरणे वारंवार सरकारच्या व पोलिसांच्या दुर्लक्षामुळे होत असतील तर राज्यातील जनता कायदा हातात घेतल्याशिवाय राहणार नाही. उद्या आमच्या मायलेकिंची इज्जत इभ्रत सांभाळण्यासाठी आम्ही कायदा हातात घ्यावा काय ? म्हणून सरकारने आता तरी जागे व्हावे व महाराष्ट्रातील जनतेला ठाम विश्वास द्यावा. हे सभागृह सर्व सरकार सोबत आहे, याच्या अगोदर देखील आम्ही चांगल्या गोष्टींसाठी तुमच्या सोबत होतो, परंतु सरकारला खंबीर तर व्हावेच लागेल. तुम्ही गृहमंत्री म्हणून निबार आहात, निबार हा शब्द गावाकडील आहे.

या नंतर श्री. सांगळे

श्री.धनंजय मुंडे.....

त्यांना निबार व्हावे लागेल व तसे दाखवावे लागेल. कोणीतरी असे म्हटले आहे की, घोड्यावरची मांड समजणे, सरकार चालवणे याचा अर्थ घोड्यावर आरुढ होण्यासारखे आहे. घोड्यावर आरुढ झाल्यानंतर त्या घोड्याची मांड समजली की, त्याला जसे पाहिजे तसा तो चालतो. घोड्यावर बसणा-याला उपयोग नाही. त्याने घोड्याचा लगाम ओढला किंवा ओढला नाही तरी काही उपयोग नाही. मला असे वाटते की, गृह खात्याला मांड कळाली नाही. माझी आपल्याला हात जोडून विनंती आहे. आपल्यात ती ताकद आहे, कर्तृत्व आहे. परंतु नेमके कोठे चुकत आहे, अशा घटना का घडत आहेत, आज आपल्या संवेदना कोठे मेल्या आहेत ? १५ वर्षे त्या संवेदना प्रत्येक अधिवेशनात जाग्या होत्या. खुर्चीवर बसल्यानंतर त्या संवेदना कोठे मेल्या आहेत ? दादा, राज्याची जनता आपल्याला याबाबतीत विचारत आहे. आपल्यामध्ये खरी हिंमत आहे. सरकार चालविण्याची तुमच्यामध्ये ताकद असल्यास माझी आपल्याकडून अशी अपेक्षा आहे की, ४ महिन्यांच्या आत सदर प्रकरण जलदगती न्यायालयाद्वारे निकाली काढावे व त्या नराधमांना रस्त्यावर फाशी देण्याचे काम करावे. जेणेकरून भविष्यात अशा घटना घडणार नाहीत. परंतु अशा घटना घडत आहेत. आज एक अल्पवयीन आपल्यातील बहीण या ४ नराधमांची बळी ठरली आहे. भविष्यात आपल्या मायलेकांची इभ्रत्ा आपल्या हातात आहे. त्यांची इभ्रत चांगली राहिल अशी मी विनंती करतो व याच ठिकाणी थांबतो.

तालिका सभापती : आता

सन्माननीय सदस्य श्री.प्रवीण दरेकर यांनी भाषणाला सुरुवात करावी.

(विरोधी पक्षाचे अनेक सन्माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.धनंजय मुंडे : आम्ही माननीय सभापतींच्या विनंतीला मान देऊन सदर चर्चा सुरु केली. विरोधी पक्षनेते बोलल्यानंतर काँग्रेस पक्षाच्या सन्माननीय सदस्यांना सदर चर्चेवर बोलण्याची संधी मिळाली पाहिजे.

तालिका सभापती : मी चेअरवर येण्यापूर्वी यासंबंधी माननीय सभापतींना विचारले होते. त्यानुसार विरोधी पक्षानंतर मी सत्ताधारी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांना बोलण्याची संधी दिली होती. परंतु आपण सांगितल्याप्रमाणे माझी काही हरकत नाही. अत्यंत गंभीर विषयावर सद्नात चर्चा सुरु आहे.

(सत्ताधारी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.भाई गिरकर : माननीय विरोधी पक्षनेते यांनी ५५ मिनिटे भाषण केले आहे.

श्री.नारायण राणे : सद्नाला चर्चेची वेळ वाढविण्याचा अधिकार आहे. आपण वेळेची चिंता करू नये.

तालिका सभापती : आता सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे यांनी भाषणाला सुरुवात करावी.

श्री.नारायण राणे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सभागृहाचे विरोधी पक्षनेते माननीय श्री.धनंजय मुंडे यांनी विधानपरिषद नियम क्रमांक ९७ अन्वये सदनात जी चर्चा उपस्थित केली त्यात सहभागी होण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे. माननीय विरोधी पक्षनेते यांनी चर्चेत भाग घेत असताना अतिशय वास्तववादी चित्रा उत्तमरित्या सदनासमोर ठेवले आहे. माननीय विरोधी पक्षनेते बोलण्यासाठी उभे राहिल्यानंतर मला असे वाटत होते की, महाराष्ट्रातील अतिशय संवेदनशील विषय सदनात चर्चेला घेतल्यानंतर अशा महत्त्वाच्या, सार्वजनिक निकडीच्या चर्चेच्या वेळी माननीय मुख्यमंत्री सदनात उपस्थित राहतील, राज्याचे पोलीस अधिकारी, राज्याचे डीजी सदनात असतील.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे यांनी सदनात हा विषय उपस्थित केला होता त्यावेळी दुपारी २.०० वाजता सदनात संबंधित अधिकारी कक्षात कोणी उपस्थित नव्हते. ही बाब मला मान्य आहे. त्यानंतर नगर जिल्ह्याचे एसपी श्री.बाळासाहेब पाटील, सह सचिव आबा पाटील असे सर्व अधिकारी सदनात उपस्थित आहेत.

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.नारायण राणे : सभापती महोदय, सदनाच्या काही नियम, प्रथा व परंपरा आहेत. माननीय विरोधी पक्षनेता बोलण्यासाठी सदनात उभे राहतात, त्यावेळी माननीय मुख्यमंत्री, राज्याचे डीजी व प्रमुख अधिकारी सदनात उपस्थित असतात.

श्री.चंद्रकांत पाटील : फक्त एक मिनिट उशीर झाला आहे. त्यानंतर सर्व अधिकारी येथे आले आहेत. खालच्या सदनात याच विषयावर चर्चा सुरु आहे.

श्री.नारायण राणे : सभापती महोदय, माझी आपल्याला विनंती आहे की, अधिकारी आल्यानंतर सभागृहाचे कामकाज सुरु करण्याची आपण नवीन प्रथा सुरु करू या.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, खालील सदनात याच विषयावर चर्चा सुरु आहे. माननीय मुख्यमंत्री तेथे उपस्थित आहेत. मी तसेच माननीय राज्यमंत्री सदनात उपस्थित आहेत.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. अत्यंत संवेदनशील विषयावर सदनात चर्चा सुरु असल्यामुळे राज्याच्या डीजींनी सदनात उपस्थित राहिले पाहिजे. डीजींना या घटनेचे काेणतेही गांभीर्य नाही. संपूर्ण महाराष्ट्रात तसेच ग्रामीण भागात मुलींच्या छेडछाड होत आहेत, त्यांच्यावर बलात्कार होत आहेत. यामुळे आमच्या भावना डीजींना समजणे अत्यावश्यक आहे. त्यांना कोणतीही महत्त्वाचे कामे नाहीत. आपण त्यांना येथे बोलवावे.

तालिका सभापती : ठीक आहे.

श्री.नारायण राणे : सभापती महोदय, आपण सन्माननीय सदस्यांच्या भावनेची नोंद

घ्यावी.

तालिका सभापती : मी आपल्या सूचनेची नोंद घेतली आहे.

श्री.नारायण राणे : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.धनंजय मुंडे यांनी मांडलेला विषय हा छत्रपती शिवाजी महाराज, परमपुज्य बाबासाहेब आंबेडकर तसेच शाहु, फुले यांच्या महाराष्ट्राला मान खाली झुकवायला लावणारा आहे. ही घटना अतिशय लाजिरवाणी आहे. अशा भयावह घटनेला सरकार गांभीर्याने घेत नाही. ही चर्चा, ती चर्चा घ्या. सरकारने स्वतःहून सांगितले पाहिजे होते की, या विषयी चर्चा घ्या. आपण सदनात जे विषय मांडाल त्यासंबंधी भविष्यात आम्ही अशी उपाययोजना करतो की, महाराष्ट्रात अशा प्रकारच्या घटना घडणार नाहीत असा कायदा राबवू. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी असा उल्लेख केला असता तर आपल्यामध्ये काही कर्तृत्व आहे, ताकद आहे असे आम्ही मान्य केले असते. परंतु २० महिन्यांच्या काळात आम्हाला असे काही दिसले नाही. ही घटना नगर जिल्ह्यात घडली आहे. ही घटना महाराष्ट्रातील तमाम जनतेच्या अंगावर शहारे आणणारी आहे. या घटनेमुळे आया-बहिर्णांमध्ये भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे. परंतु याची संवेदना राज्यातील मुख्यमंत्र्यांना नसावी. नववीत शिकणारी ही चिमुरडी मुलगी होती. २०० मीटरवर भरवस्तीत तिचे घर होते. अशा परिस्थितीत त्या मुलीचा अमानुष खून होतो. बोलता येणार नाही, सांगता येणार नाही, शब्द उच्चारता येणार नाही अशा प्रकारचे अत्याचार छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या महाराष्ट्रात होत आहेत. इतके दिवस होऊनही या प्रकरणी कोणतीही दखल घेण्यात आली नाही. माननीय मुख्यमंत्री तेथे गेले नाहीत, जात नाहीत. त्या आरोपींनी घेतला तो जीव नव्हता का ?

या नंतर श्री. भोगले

मुख्यमंत्री जेवायला जाऊ

शकतात, मुख्यमंत्री पंढरपूरला जाऊन विठ्ठलाची पूजा करू शकतात, दिल्लीला जाऊ शकतात मग नगर जिल्हा दूर आहे का, पाकिस्तानच्या पलीकडे आहे का? ज्या मुख्यमंत्र्यांकडे कायदा व सुव्यवस्थेची जबाबदारी आहे तेच एकदा विधानसभा सभागृहात माझ्या उजव्या बाजूला बसत असताना तत्कालीन मुख्यमंत्री स्व.विलासराव देशमुखाना उद्देशून म्हणाले होते की, या राज्यात बलात्कार होत आहेत, खून होत आहेत तशा आत्महत्याही होत आहेत. या आत्महत्या नसून हे खून आहेत. मुख्यमंत्र्यांवर कलम ३०२ खाली गुन्हा नोंदविला पाहिजे. निष्काळजीपणा, बेजबाबदारपणामुळे महाराष्ट्रातील कायदा व सुव्यवस्था बोजवारा उडाला आहे. त्याला या राज्याचे मुख्यमंत्री जबाबदार आहेत.

सभापती महोदय, नगर जिल्ह्यात जी घटना घडली त्याची जबाबदारी मुख्यमंत्र्यांवर टाकून उद्या गुन्हा दाखल करावा का याचे उत्तर त्यांनी सभागृहाला द्यावे. मुख्यमंत्री कोणालाही होता येते. ज्याच्या पक्षाला बहुमत मिळेल त्या पक्षाचा सदस्य मुख्यमंत्री होतो. परंतु मुख्यमंत्री पद हाताळणे, राज्याच्या ११.५ कोटी जनतेला सुरक्षितता देणे, त्यांच्या मालमत्तेचे रक्षण करणे ही त्यांची जबाबदारी आहे. ती पार पाडली जाते का? आज राज्यात नगर जिल्ह्यातील बलात्काराच्या घटनेमुळे सर्वत्र संतापाचे वातावरण निर्माण झाले आहे. गावोगावी आंदोलने होत आहेत, रास्ता रोको केला जात आहे. एवढे होऊनही दखल घेतली जात नाही. सकाळी सभागृह सुरु होण्यापूर्वी आय.जी.कडून ब्रिफिंग होते ना? तरी मुख्यमंत्र्यांना नगरला जाऊन यावे असे वाटले नाही? याचा अर्थ अशा घटनेची दखल घ्यायची नाही असा होतो. हे महाराष्ट्रात चालणार नाही.

सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी आरोपीच्या नावाचा उल्लेख केला. अमुक आरोपी आहेत असे सांगितले. मुख्यमंत्र्यांनी तत्परतेने पत्रकार परिषद घेऊन सांगितले की, हा बघा, हा तो नाही. हा तो नाही हे सांगण्याची काय गरज होती? चौकशी पूर्ण होऊ दिली असती तर कोण आरोपी आहेत हे पोलिसांनीच जाहीर केले असते. आरोपींवर चार्जशीट दाखल झाली असती. तुम्हाला वकिली करायला कोणी सांगितले? इव्हिडन्स अॅक्टप्रमाणे कोणीही सांगू शकतो. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी सांगितल्या त्यापेक्षा भयानक गोष्टी आहेत. दूरदर्शन वाहिन्यांवर, वृत्तपत्रात सर्व ठिकाणी फोटो प्रसिध्द झाले. ओळख परेड का केली जाते? उद्या आरोपीला कोर्टाकडून जामीन दिला जाईल. इव्हिडन्स अॅक्टचे महत्व काय आहे? आरोपींना बुरखा घालून का आणले जाते? ओळख परेडच्या वेळी अगोदरच कोणी पाहिलेले नसावे हा हेतू असतो. उद्या जामीन मंजूर झाला तर केसचे काय होणार आहे? एवढा निष्काळजीपणा राज्याचे मुख्यमंत्री करू शकतात. मग त्यांचे दोन-दोन प्रधान सचिव काय करीत होते. या महाराष्ट्राला तीन मुख्यमंत्री लाभले आहेत. दोघांबाबत मी आज माहिती देणार आहे. तिसऱ्याबाबत विषय उपस्थित झाल्यानंतर माहिती देणार आहे. पहिले मुख्यमंत्री श्री.देवेंद्र फडणवीस आहेत. यांचे काम सभागृहात भाषण करणे, सभागृहाबाहेर भाषण करणे, उद्घाटन करणे, दिल्लीला जाणे, फाईलची यादी आणणे वगैरे

कामे त्यांना करावी लागतात. महाराष्ट्राचे दुसरे मुख्यमंत्री श्री.प्रवीण परदेशी आहेत. सगळ्या कामात होल अॅण्ड सोल आहेत. त्यांची कार्पोरेट कार्यालये मुंबई पुण्याला सुरु झाली आहेत. सगळे लोक तिकडे जायला लागले. त्या कार्यालयांमध्ये कोण जातो, काय चालते याची सर्व माहिती मला आहे. तुम्ही त्या व्यक्तीला एवढे महत्व देता? ८ महिन्यात बदली होते. पोस्टिंग केले त्याला बदलता. उचलले आणि पाहिजे तिकडे बदलले. बदल्यांबाबत नियम आहे की नाही? तीन वर्षे, पाच वर्षे कार्यकाळ पूर्ण झाल्यानंतर बदली केली जाते. परंतु नियम पाळायचे नाहीत. कोणीही बदली करायची, कोणीही विषय हाताळायचा. हे राज्य चालविताना राज्याच्या तत्कालीन मुख्यमंत्री स्व.शंकरराव चव्हाण यांनी सचिवालयाचे नामांतर 'मंत्रालय' असे केले. त्यामागे त्यांची दूरदृष्टी होती. आज या राज्याचा कारभार परदेशी चालवित आहेत. आम्ही स्वदेशी आहोत म्हणून आम्हाला अशा घटनांमुळे वेदना होत आहेत.

राज्याच्या प्रशासनावर राज्यकर्त्यांचा धाक असावा लागतो. पोलीस प्रशासनावर धाक असावा लागतो. आज पोलीस खात्याचे काय झाले आहे? माझे त्या खात्याशी फार जून संबंध आहेत. मी मूळचा मुंबईकर असल्यामुळे आज त्या खात्याची यंत्रणा कशी काम करीत आहे हे मी पहात आहे. कोणाला धाक राहिलेला नाही. कोणी काही विचारत नाही. अनेक अधिकारी बिल्डर झाले आहेत, हॉटेल मालक झाले आहेत. सगळीकडे आनंदीआनंद आहे. बलात्कार, खून, मारामार्या, अनेक प्रकारचे गुन्हे घडत आहेत. अनेक प्रकारच्या अनैतिक कारवाया उघडपणे होत आहेत. परंतु त्याकडे कोणाचे लक्ष नाही. आपल्याला सांभाळून घेणारे आहेत. एखाद्या अधिकाऱ्याचे निलंबन झाले की सहा महिन्यांनंतर तो पुन्हा सेवेत येतो, त्याला चांगली पोस्टिंग दिली जाते. माझ्याकडे याची यादी आहे. अँटी करप्शन ब्युरोने पकडायचे, निलंबित करायचे आणि सहा महिन्यात पुन्हा कामावर घ्यायचे. योग्य व्यवहार झाला की कुठे पाहिजे त्या ठिकाणी पोस्टिंग दिली जाते हे सध्या परदेशी काम चालले आहे. अशा स्थितीत गुणवत्तेवर पुढे येणाऱ्या अधिकाऱ्यांनी कुठे जायचे, कर्तृत्ववान अधिकाऱ्यांनी कुठे जायचे? असे अधिकारी बाजूला फेकले जातात. सगळ्या विभागांमध्ये परदेशीच्या मनात पसंत पडेल त्याला योग्य पोस्टिंग मिळते. त्यांचे उप मुख्यमंत्री आहेत दराडे. त्यांचे तर आणखी भयानक आहे. ते पण मी सांगणार आहे. आता कोणाला सोडणार नाही. २० महिन्यांच्या काळात तुम्ही विरोधी पक्षाला जी वागणूक दिली ती वागणूक लोकशाहीला शोभणारी नव्हती. तुम्ही मागील २० महिन्यात जो कारभार केला तो महाराष्ट्राच्या संसदीय परंपरेला शोभा देणारा नाही. एकटे मुख्यमंत्री गेले असते तरी त्या कुटुंबाचे दुःख पुसू शकले नसते, कमी करू शकले नसते. परंतु तुम्हाला त्या घटनेचे महत्व वाटले नाही. मंत्रिमंडळातील कितीतरी मंत्री रात्री ३.०० वाजण्याच्या आत घरी येत नाहीत, ते कुठे असतात? एका दिवशी ते तिकडे गेले असते तर काय कमी झाले असते?

सभापती महोदय, राज्यामध्ये कायदा व सुव्यवस्था शिल्लक राहिलेली नाही. याला राज्याचे मुख्यमंत्री कारणीभूत आहेत. खरे म्हणजे गृहखातेच त्यांना कळलेले नाही. आम्ही नियम ९३ अन्वये चर्चा घेण्याची मागणी केली, परंतु शासनाने नियम ९७ अन्वये चर्चा मान्य केली. दोन्ही नियम एकच आहेत असे सांगण्यात आले. अडीच तासाची चर्चा मान्य केली. चर्चा मागण्याचा अधिकार विरोधी पक्षाचा आहे. आम्ही काय मागावे हे नियमाच्या पुस्तिकेत नमूद केले आहे. भारतीय राज्य घटनेने तो आम्हाला अधिकार दिला आहे. आम्ही ज्या आयुधाचा वापर करून, नियमाचा वापर करून चर्चा मागतो ती मान्य करावी लागते. ही आयुधे महाराष्ट्राच्या जनतेच्या हितासाठी, प्रगतीसाठी, उन्नतीसाठी, सुरक्षिततेसाठी आहेत. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी विनंती

19/07/2016
SGB/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. सांगळे

Q-79
15:00

केली. आम्ही विनंती करणार नाही. त्यांना जनतेचे संरक्षण करावेच लागेल. संरक्षण करणार नसाल तर राजीनामा देऊन बाजूला व्हा. अन्य राज्याशी महाराष्ट्राची तुलना केली जाते. अन्य राज्यांच्या मानाने महाराष्ट्रात किती गुन्हे घडले याची सविस्तर माहिती दिली गेली. माझ्याकडे देखील ती माहिती उपलब्ध आहे. वर्षभरात महिलांवरील अत्याचाराचे २० हजार गुन्हे घडले.

या नंतर श्री. ओटवणेकर

श्री. नारायण राणे :

ब्रिटनमध्ये परवा मतदान झाले. पंतप्रधानांच्या मता विरुद्ध निर्णय लागला त्यामुळे त्यांनी राजीनामा दिला. वर्षभरात २० हजार महिलांवर अत्याचार झाले आहेत. सरकारला १०० दिवस पूर्ण झाले म्हणून त्यांनी ताजमध्ये सेलिब्रेशन केले. आम्ही हे करू, ते करू असे या शासनाने सांगितले. पण एक तरी आश्वासन पूर्ण केले आहे काय ? मुंबई ते नागपूर हायवे केला जाईल. त्यासाठी दरवर्षी ५०० कोटी रूपये देण्यात येतील असे शासनातर्फे सांगण्यात आले. त्यामुळे आता पर्यंत कुठल्या रस्त्याच्या कामापर्यंत ५०० कोटी रूपये पोहोचले आहे ते सांगावे. आपण फक्त घोषणा केली आहे.

नुकत्याच झालेल्या आषाढीला माननीय मुख्यमंत्री सर्वकाही हँडओव्हर करून आले आहेत. त्यांनी विठ्ठलाला साकडे घातले की, हे विठ्ठला महाराष्ट्राला सुजलाम, सुफलाम कर. असे जर असेल तर शासनकर्ते म्हणून आपण काय करायला बसले आहात ? विठ्ठलाने करावे अशी या शासनाची अपेक्षा असेल तर शासकर्ते म्हणून आपण काय करणार आहात ? आपण अच्चे दिन आणणार होता त्याचे काय झाले ? आपण महागाई कमी करणार होता, त्याचे काय झाले ? आता ते नवीन घोषणा करतील की, विठ्ठलाकडे पोहाचविण्याचे काम करतो. सरकारने लोकांना काय पाहिजे, काय द्यायला हवे हे पाहिले पाहिजे. लोकांचे जीवनमान सुधारण्यासाठी प्रयत्न केले पाहिजेत. त्याचा दरवर्षी आढावा घेतला पाहिजे. मेक इन इंडिया चे काय झाले ? काहीही न करता घोषणा करून, लोकांची फसवणूक करून आपण सत्तेवर आला आहात. यावर माननीय मुख्यमंत्री उत्तर देतील की, गेल्या १५ वर्षात अमुक एक झाले. १५ वर्षात आपण हे केले. आपण सत्तेवर येऊन दोन वर्ष झाली आहेत. पण गेल्या दोन वर्षात आपण असे कोणते दिवे लावले आहेत ? गेल्या दोन वर्षात आपला जीडीपी वाढला आहे काय, अत्याचाराचे प्रमाण कमी झाले, कुपोषित बालकांची संख्या कमी झाली काय ? नक्की काय झाले आहे ? शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येचे प्रमाण कमी झाले आहे काय ? असे काहीही झालेले नाही. नुसत्या घोषणा करून, भाषणबाजी करून काहीही होत नाही. आज राज्यातील कायदा व सुव्यवस्था कशी सुधारणार आहात ? आपण कोणते निर्णय घेणार आहात, कोणते धोरण आखणार आहात, शिस्त कशी आणणार आहात ? आपण शिस्त आणू शकणार आहात काय ? आज गुंड कोण आहेत ? हे सर्व करणारे अतिरेकी आहेत काय ? माझ्याकडे नागपूरची संपूर्ण हिस्ट्री आहे. ती मला पत्रकारांनीच पाठविली आहे. मुख्यमंत्र्यांच्या घराच्या बाजूलाच खून होतो. श्री.नितीन गडकरी यांच्या मेव्हणाच्या घरी चोरी होते. आयुक्त कार्यालयाच्या बाजूला खून होतो. नागपूर येथे खून, मान्यामान्या, बलात्कार झाले तेवढे महाराष्ट्रात झाले नाहीत. आपण नागपूर सांभाळू शकत नाही तर मग महाराष्ट्र काय सांभाळणार आहात ? नागपूरमध्ये गुन्हे करणारे कोण आहेत याची माहिती आपणच आम्हाला द्यावी. सुमित ठाकूर आज आतमध्ये गेला आहे. जेवढे म्हणून गुंड आहेत ते आज बीजेपीचे पदाधिकारी झाले आहेत. महाराष्ट्रात २०१४ ते आजमितीपर्यंत दलाल, गुंड सर्वजण भाजपचे पदाधिकारी आहेत. श्री.मुन्ना यादव हा महामंडळाचा अध्यक्ष झाला. त्याच्यावर २६ गुन्हे आहेत. उद्या दाऊद बोलला की, मी परत मुंबईत येतो..... तो येईल.... सरे ंडर होईल.... बाहेर आला की, बी.जे.पी.मध्ये प्रवेश करेल. तो मंत्रिमंडळामध्ये केव्हाही येईल. ही परिस्थिती पण येऊ शकते. कारण त्यांना स्वतःची खुर्ची सांभाळून ठेवायची आहे. जनता, लोक, सहकारी यांच्याशी काहीही देणेघेणे नाही. या शासनाला काहीही पडलेले नाही. जनता कशी जगत आहे, ती सुरक्षित आहे किंवा नाही याचे काहीही पडलेले नाही. दुसऱ्याच्या घरची मुलगी ज्याप्रकारे मारली गेली त्याच्या वेदना व्हावयास पाहिजे होत्या. त्या

कुटुंबाला दुःखातून बाहेर काढण्यासाठी, सावरण्यासाठी काही तरी करायला पाहिजे होते. तसे आपण काही केले आहे काय ? त्यापेक्षा भयावह माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.धनंजय मुंडे यांनी सांगितले आहे. त्या मुलीच्या पालकांना पोलीस सांगतात की, त्यांच्यावर केस होईल. पोलिसांना कायदा लागू आहे. त्यांच्या मुलीचा खून झाला किंवा तिच्यावर बलात्कार झाला तर तक्रार केली म्हणून क्रॉस कम्प्लेंट घेण्यात येईल काय ? पण या मुलीच्या पालकांच्या बाबतीत वेगळा न्याय लावण्याचा प्रयत्न करण्यात येत आहे. नॅशनल ब्युरो ऑफ क्राईमच्या वेबसाईटवर सन २०१४ पर्यंतच्या गुन्ह्याची माहिती आहे. त्यानंतरची माहितीच नाही. कदाचित पोलिसांना तोंडी सूचना गेल्या असल्यामुळे तक्रारी घेण्यातच येत नाही. साध्या कागदावर पोलीस काही तरी लिहितात, माणूस बाहेर गेल्यावर तोच कागद कचऱ्याच्या टोपलीत टाकून देण्यात येतो. आता मुख्यमंत्री सांगतील की, आम्ही गुन्ह्यांची संख्या कमी केली. आपण गुन्हा नोंदविला नाही तर त्याची नोंद कशी काय होईल ? मी आपल्याला एकच उदाहरण सांगणार आहे. तो देखील एक मोठा गुन्हाच आहे. मंत्रालयात श्री.गजानन पाटील यांना ३० कोटी रूपयांची लाच घेताना पकडल्यामुळे मंत्र्यांना जावे लागले. तो वेगळा विषय आहे. त्याला ते भ्रष्टाचार वगैरे काही म्हणत नाही. काँग्रेस भ्रष्टाचारी आहे असे म्हटले जाते. आज महाराष्ट्रात दिवसा ढवळ्या इकडून तिकडे पिशव्या जात असल्याचे आम्ही पाहतो. त्यात मिठाई असते काय ? त्यात दुसरे काय असते ते माहित नाही. पुरवणी मागण्यांवर चर्चा होईल तेव्हा कुठे काय चालले आहे, केबिनमध्ये काय चालले आहे, बंगल्यामध्ये काय चालले आहे या संबधातील सगळी तपशीलवार माहिती देणार आहे. विरोधकांना आत टाकत असताना सत्तेतील किती आत जातील ते आपण पहावे. यासाठी नवीन तुरूंग बांधावे लागेल. श्री.गजानन पाटील यांना एका जमीन व्यवहारात ३० कोटी रूपयांची लाच घेताना पोलिसांनी पकडले. या श्री.गजानन पाटील यांचे श्री.एकनाथ खडसे यांच्याशी संबंध होते. श्री.गजानन पाटील यांना अॅन्टी करप्शनच्या अधिकाऱ्यांनी पकडले. काय कर्तृव्य व धाडस आहे ते पहावे. त्यांना मंत्रालयातच पकडण्यात आले. श्री.मारिया साहेबांची बदली होण्यापूर्वी ताज हॉटेलमध्ये दहा कोटी रूपये पकडण्यात आले होते. मला नाव माहित आहे. किती बॅगा होत्या हे माहित आहे. त्याचे फुटेज माझ्याकडे आहे. कर्तृत्ववान पोलीस असल्यामुळे त्या माणसावर केस का दाखल करण्यात आली नाही. पण तसे काही घडले नाही. ताज हॉटेलमध्ये जे काही घडले त्यासंबंधात केस दाखल करणे आवश्यक होते. आयुक्तांची बदली जे कारण सांगितले त्या कारणावरून झालेली नाही. अनेक कारणे आहेत. ती मला चांगली माहिती आहे. गुन्हे न नोंदविता संबंधितांना सोडण्यात येत आहे. हे जास्त काळ चालणार नाही. प्रक्षोभ आता जवळ आला आहे. नगरच्या मुलींवर अमानुष अत्याचार केल्यामुळे लोक प्रचंड प्रमाणात पेटून उठली आहेत. आज जळगावमध्ये काय परिस्थिती आहे. जळगाव, नागपूरमधील गुंड कोणत्या पक्षात आहेत ? याचा राज्य सरकारने मागे जसा सर्व्हे केला होता तसा करावा. कोणत्या पक्षामध्ये गुंडांनी आश्रय घेतला आहे हे पाहिले तर आज भा.ज.प.या पक्षामध्ये आश्रय घेतल्याचे दिसून येईल. कोणी बोलू नये, आमदारांनी तक्रार करू नये म्हणून ईडी, आय.टी.यांची चौकशी लावू किंवा गुंड लावण्यात येईल असे सांगण्यात येते. आज गुंडांची तिसरी कॅटेगिरी आली आहे. आज सत्ताधारी पक्षाकडून बंदोबस्त लावण्यात येत आहे. अशाने सत्ता टिकत नाही. मी भा.ज.प.हा शब्द मुद्दामहून उच्चारत आहे. मी लहानपणी चेंबूरमध्ये वाढलो. मी श्री.हशु अडवाणी यांच्या विभागात वाढलो. एक सज्जन व्यक्तीमत्त्व राजकारणातील आदर्श म्हणून आम्ही त्यांच्याकडे पहात होतो. त्यावेळी मी शिवसेनेमध्ये होतो. असे सद्गृहस्थ मी पाहिले नाहीत. हातामासाचे समाजसेवक होते. सकाळी ८.०० ते कार्यालयात येत होते.

19/07/2016
BGO/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. भोगले

R-82
15:10

या नंतर श्री. जुन्नेरे

श्री.नारायण राणे.....

मी डॉ.मुजूमदार यांना पाहिले आहे. त्यानंतर मी प्रमोद महाजन यांना पाहिले आहे. ते आमच्या चेम्बूर येथे राहत होते. त्यांची बुध्दीमत्ता,हुषारी,लोकांशी वागण्याची पध्दत मी फार जवळून पाहिली आहे. तसेच मी माननीय वाजपेयी साहेबांना पाहिले आहे. त्यांचे विचार,आचार, सज्जनपणा काय असतो ते मी फार जवळून पाहिले आहे. त्यांच्या कामाची पध्दत पाहिली आहे. माननीय श्रीमती सुषमा स्वराज यांना मी मुख्यमंत्री असताना फार जवळून पाहिले आहे. तेव्हाचे बीजेपीचे नेते, त्यांचे आचार,विचार आणि बौद्धिकता मी फार जवळून पाहिली आहे. परंतु आताच्या बीजेपीमध्ये तेव्हांचे आचार,विचार दिसत नाही. आता सगळीच षडयंत्री,सुडाचे राजकारण,विरोधकांना संपवायचे, आपणच सत्ता टिकवायची आणि जनतेला फक्त वर्तमानपत्रात जाहिराती द्यावयाच्या, उद्योगपतींनी मीडिया विकत घ्यावयाचा, त्यांना खूष ठेवायचे आणि आपण मात्र कायमस्वरूपी सत्तमध्ये राहायचे हा नवीन फॉर्म्युला त्यांनी मनाने जरी काढलाअसला तरी समाजाने तो स्विकारलेला नाही आणि आम्ही विरोधकांनी देखील तो मान्य केलेला नाही, आम्ही त्यांना तसे करू देणार नाही. याची त्यांना जाणीव आहे की, नाही हे मला माहिती नाही. त्यावेळेला माननीय श्री. चंद्रकांत पाटील यांच्या सारख्या व्यक्तींचा पक्ष म्हणून आम्ही ओळखत होतो व त्या दृष्टीने आम्ही बीजेपीकडे बघत होतो. आता अशी माणसे क्वचित राहिली आहेत व त्यामुळेच अशा माणसांना आमच्या समोर आणून बसवले आहे. माणसे कोणती ठेवायची हा आमचा प्रश्न नाही.

सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील ११.५ कोटी जनतेला आणि आमच्या आया-बहिर्णा सुरक्षित ठेवा. आमच्या आया-बहिर्णांकडे वाकड्या नजरेने पाहण्याची कोणाची हिंमत होणार नाही यासंदर्भात तुम्ही कायदा व सुव्यवस्थाकशी ठेवणार आहात हे शासनाने या ठिकाणी सांगण्याची आवश्यकता आहे. परंतु तुम्ही हे केले, तुम्ही ते केले, तुमच्या वेळेस तुम्ही हे केले, आमच्या वेळेस आम्ही हे केले असे सांगून चालणार नाही. कालपासून अधिवेशन सुरु झाले आहे. मी महसूल मंत्री असतानाची एक बातमी कालच्या महाराष्ट्र टाईम्समध्ये छापून आली. त्यांना वाटले की, ही बातमी आल्यामुळे नारायण राण सभागृहात विषय काढणार नाही. अहो, खरे म्हणजे या लोकांनी नारायण राणेना अजून कोणी ओळखलेलेच नाही. खरे म्हणजे तुम्ही अशा बातम्या रोज वर्तमानपत्रातून छापून आणा. या बातम्या श्री.परदेशी सोडून देणार कोण ? श्री.परदेशी सोलापूरला कलेक्टर असल्यापासून आजमितीपर्यंत पुणे-मुंबई येथे जी काही दुकाने सुरु आहेत त्यासंदर्भात माझ्या इतकी माहिती कोणाकडेही नाही हे मी त्यांना सांगितले होते. हा विषय सुप्रीम कोर्टाचा असून तो वन विभागाचा आहे. मी लिगल डिपार्टमेंटकडून माहिती घेऊनच कामे केलेली आहेत. काय होईल ते होऊदे. तुम्हाला अटक करावयाची असेल तर खुशाल करा. माननीय मुख्यमंत्र्यांचे प्रिन्सिपल सेक्रेटरी आहेत, सर्वांना अटक करा, माझी

सर्वांसाठी तयारी आहे. माझे कोणीही तोंड बंदू करू शकत नाही. नारायण राणेचे तोंड अशा धमक्यांनी बंद होणार नाही. माझ्यासाठी महाराष्ट्राच्या सर्व पत्रकारांना बोलावण्यात आले, त्यांना कितीचे पाकीटे देण्यात आली होती त्याची सुध्दा माझ्याकडे माहिती आहे. मी मंत्रालयात बरीच वर्षे सत्ता केलेली असल्यामुळे आमची त्यांच्याशी मने जुळली आहेत. त्यामुळे प्रत्येक माणूस मला फोन करून सांगतो की, साहेब ही फाईल मला काढावयास सांगितली, सहा दिवसांनी मी ही फाईल काढून दिली, मग ड्राफ्टिंग करण्यात आले, पत्रकारांना बोलावले परंतु तो पत्रकार देखील आमच्या कोकणातील रत्नागिरीचा होता.

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती

अॅड.निरंजन डावखरे)

मग ही फाईल संपादकाकडे नेऊन दिली. ही बातमी पहिल्या पानावर लावा, १९ तारखेच्या वर्तमानपत्रात आतल्या पानावर लावा. अरे राणे अशा बातम्यांची दखल घेत नाही. राजकारण हे स्वच्छ मनाने केले पाहिजे. सत्ताधारी आणि विरोधी पक्ष हे लोकशाहीमध्ये एका नाण्याच्या दोन बाजू आहेत. खरे म्हणजे मुख्यमंत्र्यांनी अशा बाबतीत भाग घ्यावयास नको. परवा आमच्या विरोधी पक्ष नेत्यांना शुभेच्छा देण्यात आल्या की, तुम्ही फार चांगले काम करीत असल्यामुळे तुम्ही तेथेच राहा. विरोधी पक्ष नेते तरुण आहेत. खरे म्हणजे तुम्ही सांगितले पाहिजे होते की, तु प्रगती अशीच कर. आम्ही काही तुमची खुर्ची लगेच खेचून घेणार नाही. खरे म्हणजे मुख्यमंत्र्यांनी डिग्नटी पाळली पाहिजे. माननीय श्री.यशवंतराव चव्हाण, श्री.वसंतदादा पाटील, श्री.वसंतराव नाईक तसेच श्री. सुधाकरराव नाईक यांनी राज्याची कायदा व सुव्यवस्था फार चांगली ठेवली होती. श्री.सुधाकरराव नाईकांनी भाईगिरी आणि दादा गिरी मोडून काढली होती. यामध्ये माननीय पवार साहेबांनी सुध्दा खूप चांगले काम केलेले होते. त्यामुळे त्यांच्यासारखे काम आपण सुध्दा करून दाखवा. रात्री बेरात्री शहरात किंवा खेडयातून स्त्री जात असेल तर तिच्या केसाला धक्का लागणार नाही अशा प्रकरची कायदा व सुव्यवस्था कधी निर्माण केली जाणार आहे हे सभागृहाच्या नेत्यांनी येथे सांगण्याची आवश्यकता आहे. या ठिकाणी माननीय चंद्रकांत पाटील साहेबांनी यासंदर्भात काही सांगितले तर मी त्यांच्या शब्दावर विश्वास ठेवीन परंतु तुमच्या बाजूला बसणाऱ्यांवर मी विश्वास ठेवणार नाही. मी या सभागृहात नसताना देखील तुमची दोन दोन तासाची भाषणे वाचलेली आहेत. त्यामुळे तुमची भाषणे लोक कसे ऐकतात याचे आश्चर्य वाटले.

सभापती महोदय, राज्यातील गुन्ह्यांची माहिती लोकांना मिळावी म्हणून नॅशनल ब्यूरो ऑफ क्राईमच्या वेबसाईटवर माहिती आहे. यामध्ये सन २०१४ मधील गुन्ह्यांची माहिती आहे. परंतु त्यानंतर ही माहिती दिली गेली नाही. त्यामुळे ही माहिती जनतेला का दिली जात नाही याची माहिती मंत्री महोदयांच्या उत्तरात आली पाहिजे. गुन्ह्यांची संख्या वाढते आहे ही माहिती जनतेला मिळू नये म्हणून ती दिली जात नाही. माझ्याकडे सन २०१४ मध्ये

गुन्हयांची आकडेवारी आहे. त्यामध्ये भाजप शासित राज्यामध्ये ९.६ टक्क्याने गुन्हेगारीचे प्रमाण वाढले आहे. महाराष्ट्रात २ लक्ष ४९ हजार ८३४ इतक्या गुन्हयांची नोंद झालेली आहे. याचाच अर्थ देशाच्या एकूण गुन्हयामध्ये महाराष्ट्रात गुन्हेगारीचे प्रमाण ८.८ टक्के आहे. जीडीपी ग्रोथची जशी हेराफेरी सुरु आहे तशी गुन्हयांच्या संख्येची हेराफेरी चालली आहे. महिला विरोधी गुन्हयांमध्ये १० टक्के वाढ झाली आहे. याची नोंद घ्यावी व त्यासंदर्भात आपण कोणती उपाययोजना करणार आहात त्यांची माहिती सभागृहाला सांगणे आवश्यक आहे असे मला वाटते.

सभापती महोदय, खात्यांमध्ये बदल्यांच्या संदर्भात जे काही चालले आहे त्यासंदर्भात आजच्या वर्तमानपत्रात एक बातमी छापून आलेली आहे. राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील श्री.एम.एम.साबळे यांचे निधन होऊन ३ वर्षे झाली आहेत. परंतु ३ जुलै, २०१६ रोजी ज्या बदल्या झाल्या आहेत त्यामध्ये ३ वर्षापूर्वी निधन झालेल्या साबळे यांची नवीन ठिकाणी पोस्टिंग दाखवली गेली आहे. इंद्र दरबारी पाठविलेला माणूस देवेंद्र दरबारी कसा काय आला ? यावरून या सरकारचा कारभार कशा प्रकारे सुरु आहे हे दिसून येते. या मयत व्यक्तीची आम्हाला सर्व माहिती मिळू शकते तर ती माहिती राज्यसरकारकडे कशी काय नाही ? मयत साबळे यांच्या पत्नीने अनुकंपा तत्वार नोकरी मिळावी म्हणून ३ वर्षापासून अर्ज केला आहे परंतु तरी सुध्दा तिला नोकरी मिळू शकली नाही. या सरकारचे प्रशासकीय कामकाज किती धक्कादायक आहे हे दिसून येते. यासंदर्भात शासन सांगेल की, हे चुकून झाले. कणकवली येथे दरोडे का घालता ? हे सुधारित नाव आहे. मी या ठिकाणी जे काही मुद्दे उपस्थित केले आहे त्याला उत्तर कोण देणार आहे ?

(एक सन्माननीय सदस्य खाली बसून) : सन्माननीय मंत्री श्री.दीपक केसरकर उत्तर देणार आहे.

श्री.नारायण राणे : ते जर उत्तर देणार असतील तर आम्ही येथेच थांबतो आणि घरी जातो. खरे म्हणजे ही विरोधी पक्षाची चेष्टा चालवली आहे. ते आमच्या सिंधुदुर्गातील असून ते फार सज्जन सदृहस्थ आहेत. त्यांच्याकडे नव्याने खाते आलेले आहे. ते गुंडांचा बंदोबस्त फार चांगल्या प्रकारे करतात त्यांनी आतापर्यंत एकाही गुंडाला हात लावलेला नाही. मी त्यांच्या कर्तृत्वावर फार काही बोलू शकतो. परंतु आम्हाला त्यांच्याकडून उत्तर ऐकायचे नाही. खरे म्हणजे या चर्चेला कॅबिनेट मंत्र्याने उत्तर दिले पाहिजे. सभागृहाच्या नेत्यांनी उत्तर दिले तर आम्ही ते ऐकू.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, ज्यावेळेला विरोधी पक्ष नेते भाषणाला ऊभे राहिले होते त्यावेळेला माननीय मुख्यमंत्र्यांनी या चर्चेला उत्तर दिले पाहिजे असे माननीय श्री.नारायण राणे यांनी सांगितले होते. त्यावेळेला सभागृहाच्या नेत्यांनी असे सांगितले होते की, खालच्या सभागृहात देखील या विषयावर चर्चा सुरु आहे व ते खरेही होते. परंतु इतक्या महत्वाच्या चर्चेला माननीय राज्यमंत्री उत्तर देणार असेल तर तुम्ही विरोधकांची थड्ठा करीत आहात असाच त्याचा अर्थ होईल.

19/07/2016
SGJ/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. ओटवणेकर

S-86
15:20

या नंतर श्री. शिगम

श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप :

एवढेच नव्हेतर त्या मुलीवर आणि तिच्या कुटुंबीयांवर जो अन्याय आणि अत्याचार झालेला आहे तशाप्रकारचा गुन्हा आपण येथे करित आहात अशा सभागृहाच्या भावना होतील. या चर्चेला उत्तर माननीय मुख्यमंत्र्यांनी द्यावे की सभागृहाच्या नेत्यांनी द्यावे याचा प्रथम खुलासा होणे आवश्यक आहे. आमचा कोणावर अविश्वास नाही. त्यांनी सामुहिक जबाबदारी घ्यावी. सभागृहात एका महत्त्वाच्या विषयावर चर्चा सुरु असताना त्या चर्चेचे उत्तर माननीय राज्यमंत्री देत असतील तर ते आम्हाला अजिबात मंजूर नाही. तेव्हा या चर्चेचे उत्तर कोण देणार याचा प्रथम खुलासा झाला पाहिजे. त्यानंतर आम्ही चर्चेस सुरुवात करू.

श्री. माणिकराव ठाकरे :

सभापती महोदय, राज्यामध्ये अत्यंत भयंकर अशी घटना घडली आहे आणि त्या विषयावर सभागृहात चर्चा सुरु आहे. या चर्चे इतका दुसरा महत्त्वाचा विषय नाही. या चर्चेमध्ये माननीय विरोधी पक्ष नेते आणि इतर सन्माननीय नेत्यांनी भाग घेतला, त्यांची भाषणे सुरु आहेत. या चर्चेला उत्तर सभागृहाचे नेते देणार असतील तर त्यांनी जरूर द्यावे. अन्यथा माननीय मुख्यमंत्री यांचेशिवाय अन्य कोणीही मंत्री उत्तर देत असतील तर ते आम्ही कदापि मान्य करणार नाही. एका महत्त्वाच्या विषयावर चर्चा सुरु आहे. या घटनेची तीव्रता शासनास कळत नसेल आणि कसेतरी उत्तर देऊन शासन प्रश्न मिटविण्याचा प्रयत्न करित असेल तर ते योग्य नाही. ही चर्चा सरकारने गांभीर्याने घेतली पाहिजे. तेव्हा या चर्चेचे उत्तर कोण देणार आहे याचा खुलासा सभागृहाच्या नेत्यांनी केला पाहिजे.

श्री. चंद्रकांत पाटील :

सभापती महोदय, सभागृहात अतिशय संवेदनशील विषयावर चर्चा सुरु आहे. ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे अतिशय खोलात जाऊन चर्चा करित आहेत. विधानसभा सभागृहात देखील याच विषयावर चर्चा सुरु आहे आणि माननीय मुख्यमंत्री तेथे उपस्थित आहेत. येथील चर्चा संपताना काय खालच्या सभागृहाची काय परिस्थिती आहे ते आपण पाहू. (अडथळा).

19/07/2016
AJIT/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. जुन्नेरे

T-90
15:30

श्री. नारायण राणे : सभापती
महोदय, माननीय मंत्र्यांना खाली बसून बोलू नये. त्यांना बोलायचे असेल तर उभे राहून
बोलावे.

श्री. चंद्रकांत पाटील :

सभापती महोदय, या चर्चेसाठी अडीच तास वेळ दिलेला आहे. त्यातील जवळपास दोन तास संपले आहेत. तेव्हा आपण आणखी वेळ न घालविता ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे यांनी त्यांच्या भाषणास सुरुवात करावी अशी मी त्यांना विनंती करतो. आपल्या सर्वांची भाषणे संपता संपता आपण निर्णय घेऊ.

श्री. जयंत पाटील :

सभापती महोदय, आम्ही नियम २८९ अन्वये सूचना दिली त्यावेळी आपण ही सूचना अल्पकालीन चर्चेत रूपांतरित केली. या विषयावर सर्व सन्माननीय सदस्य आपले विचार मांडणार हे अभिप्रेत होते. तेव्हा आपण या चर्चेसाठी वेळेचे बंधन घालू नये. ही चर्चा उद्यापर्यंत चालली तरी चालेल. राज्याच्या दृष्टीकोनातून हा अत्यंत महत्वाचा विषय आहे. या चर्चेला अडीच तासाचे बंधन नाही अशाप्रकारचा निर्णय माननीय सभापतींनी दिलेला आहे, हे आपणास देखील माहित आहे.

श्री. चंद्रकांत पाटील :

सभापती महोदय, या चर्चेसाठी किती वेळ द्यावा हा निर्णय माननीय सभापतींचा आहे. त्यामध्ये मी हस्तक्षेप करित नाही. माननीय सभापतींनी या चर्चेसाठी अडीज तास चर्चेऐवजी पंचवीस तास चर्चा घ्यावी माझी काही म्हणणे नाही. माझे एवढेच म्हणणे आहे की, माननीय श्री.नारायण राणे यांनी त्यांचे भाषण पुढे सुरु ठेवावे. आपणच सांगत आहात की, ही चर्चा खूप वेळ चालेल. तेव्हा आपल्या सर्वांची भाषणे संपताना खालच्या सभागृहाची काय स्थिती आहे हे पाहू. तेव्हा माझी माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे यांना विनंती आहे की, त्यांनी त्यांचे भाषण पुढे सुरु करावे.

19/07/2016
AJIT/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. जुन्नेरे

T-94
15:30

श्री. सुनिल तटकरे : सभापती
महोदय, या चर्चेच्या बाबतीत सभागृहाच्या नेत्यांकडून पंचवीस तास चर्चा अशाप्रकारचे
शब्द येणे अभिप्रेत नाही. (अडथळा)

श्री. नारायण राणे :

सभापती महोदय, आपण माननीय मंत्री श्री.गिरीष महाजन यांना बोलण्यासाठी परवानगी दिली काय ? सभागृहाचे नेते व माननीय मंत्री श्री.चंद्रकांत पाटील बोलत असताना त्यांना बोलता येणार नाही. सभागृहात एकाच वेळी दोन मंत्री महोदयांना बोलता येणार नाही. तेव्हा आपण त्यांना समज द्यावी.

19/07/2016
AJIT/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. जुन्नेरे

T-96
15:30

(सत्ताधारी व विरोधी पक्षातील अनेक
सन्माननीय सदस्य जागेवर उभे राहून एकाचवेळी बोलण्याचा प्रयत्न करित असतात.)

श्री. धनंजय मुंडे : सभापती महोदय,
दादा आपल्याकडून आणि सत्ताधारी बाकाकडून हीच अपेक्षा आहे. ज्या पदधतीने
अल्पवयीन मुलीवर बलात्कार झाला आणि त्या संदर्भातील चर्चा सुरु असताना सत्ताधारी
बाकाकडून अशा पद्धतीचे शब्द यावेत या पलीकडे राज्याचे दुर्दैव नाही. हे सरकार गंभीर
नाही म्हणून असे प्रकार घडणार असे आम्ही म्हणत होतो.

19/07/2016
AJIT/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. जुन्ने

T-98
15:30

तालिका सभापती (अॅड निरंजन
डावखरे) : सभागृहाची बैठक मी १०मिनिटांकरिता स्थगित करित आहे.

(सभागृहाची बैठक दुपारी ३.३६ ते ३.४६ वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)
या नंतर श्री. बोर्डे

19/07/2016
SJB/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. शिगम

U-99
15:40

(स्थगितीनंतर)

19/07/2016
SJB/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. शिगम

U-100
15:40

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे
प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती)

सभापती : सभागृहामध्ये जो प्रसंग घडला त्यावेळी मी माझ्या दालनात होतो. सभागृहात काय घडले हे मला कळाले आहे. मी सुध्दा या बाबतची माहिती घेतली आहे. आपल्या सर्वांना कल्पना आहे की, हे वरिष्ठांचे सभागृह आहे. महाराष्ट्रातील जनतेने आपल्या सर्वांकडून काही अपेक्षा नेहमीच व्यक्त केलेल्या आहेत. त्यामुळे आताचे आपले सभागृह त्यास अपवाद आहे असे मला वाटत नाही. जे काही घडले असेल ते कोणाच्या चुकीमुळे घडले यावर चर्चा करता कामा नये. या सभागृहामध्ये अतिशय महत्त्वाच्या आणि संवेदनशील विषयावर चर्चा होत आहे. सभागृहाची एक मागणी माझ्या कानावर आली की, या चर्चेच्या वेळी माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहात उपस्थित राहून या चर्चेला उत्तर द्यावे. मी तसा निरोप माननीय मुख्यमंत्र्यांना पाठवित आहे. त्यामुळे मला वाटते आता आपण या चर्चेला सुरुवात करावी.

श्री. नारायण राणे : सभापती महोदय, अतिशय संवेदनशील अशा विषयावर सभागृहात चर्चा सुरु होती आणि माझे भाषण सुरु होते. सभापती महोदय, आपण म्हटल्याप्रमाणे हे वरिष्ठांचे सभागृह आहे. हे सभागृह नियम, प्रथा, परंपरेनुसार चालले पाहिजे. कोणी कधी बोलावे, कोणी बसून बोलावे, कोणी उभे राहून बोलावे या बाबतीत सभागृहाचे नियम आहेत. माझे म्हणणे एवढेच आहे की, एकाच वेळी एका मंत्री महोदयांनी खाली बसून आणि दुसऱ्या मंत्री महोदयांनी उभे राहून बोलू नये किंवा असे चालता कामा नये. तसेच जे वक्ते बोलत असतील त्यांचे म्हणे प्रथम ऐकून घेतले पाहिजे आणि त्यानंतर त्यावर उत्तर दिले पाहिजे. आमची मागणी एवढीच होती की, माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.धनंजय मुंडे हे बोलण्यासाठी उभे राहिले तेव्हा प्रथेप्रमाणे माननीय मुख्यमंत्री आणि वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी सभागृहात उपस्थित असणे आवश्यक होते. हे या सभागृहाचे कन्व्हेंशन आहे. त्यामुळे यात चुकीचे काय आहे ? दोन्ही सभागृहामध्ये एकाच विषयावर चर्चा सुरु असेल तर आपण मंत्री महोदय किंवा मुख्यमंत्री महोदयांची अॅडजस्टमेंट करतो. पण आम्हाला या महत्त्वाच्या विषयावर माननीय मुख्यमंत्र्यांचे उत्तर ऐकावयाचे आहे. कारण त्यांचे उत्तर हे पुढील कारवाई संबंधीचे आहे. आम्हाला त्यांच्याकडून आकडेवारी घ्यावयाची नाही. १५ वर्षात अमुक इतके गुन्हे घडले, दरोडे पडले, खून झाले आणि गेल्या २ वर्षांच्या काळात या घटनांमध्ये अमुक इतकी घट झाली, अशा प्रकारचे उत्तर आम्हाला या चर्चेच्या माध्यमातून नको आहे. अहमदनगर जिल्ह्यातील कोपर्डी येथे घडलेली अमानुष अत्याचाराची घटना पुन्हा या महाराष्ट्रात घडता कामा नये म्हणून आम्ही अमुक गोष्टी करणार आहोत आणि उद्यापासून त्याची अंमलबजावणी करणार आहोत, हे सांगितले पाहिजे. या राज्यातील कोणत्याही महिलेच्या केसाला धक्का लागणार नाही अशी कायदा व सुव्यवस्था राबविण्यात येईल हे आम्हाला माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या तोंडून ऐकावयाचे आहे. यात चुकीचे काय आहे ? या निमित्ताने मी सांगू इच्छितो की, पुरुषार्थ त्या मुलीला वाचविण्यात दाखवा. आमच्याकडे दाखविता कामा नये, आम्ही काही चालू देणार नाही. माझे म्हणणे एवढेच आहे की, जे काही कामकाज करावयाचे असेल ते नियमाने होऊ द्या.

या नंतर श्री. कांबळे

**(सभापतीस्थानी माननीय सभापती श्री. रामराजे
प्रतापसिंह नाईक-निंबाळकर)**

श्री. नारायण ा राणे

सभागृहाचे कामकाज नियमाने होऊ द्यावे अशी माझी इच्छा आहे. मी सांगत होतो की, पोलीस खात्यामध्ये काय चालले आहे, यांच्या प्रशासनामध्ये काय चालले आहे, कोणत्या अधिकाऱ्यांच्या कशा पोस्टिंग होतात. निलंबित केलेले, भ्रष्ट अधिकारी आहेत. माझ्याकडे २-३ प्रकरणे आहेत. ठाणे येथे निरीक्षक पदावर श्री. राजेंद्र शिरसाट असताना, त्यांनी एका महिलेचा विनयभंग केला, ते निलंबित झाले, पुढील कारवाई टाळण्यासाठी त्यांनी ५० लाख रूपयांचे आर्थिक प्रलोभन दाखविले, सदर महिलेने सदर रकमेसाठी १५ लाख रूपये घेताना त्यांना रंगेहाथ पकडूनही दिले. त्यांच्यावर गंभीर गुन्हे आहेत अशी नोंद आहे आणि असे असताना सुध्दा प्रधान सचिव, श्री. राजेश कुमार यांनी त्यांचे विनयभंग प्रकरण, निलंबन आदेश, लाचलुचपत विभागाची कारवाई हे जाणीवपूर्वक दुर्लक्षित करून २ जुलै रोजी पुनर्स्थापित करून त्यांची परत सोयीच्या पदस्थापनेवर पुणे येथे महत्त्वाच्या जागी पोस्टिंग झाली. आता आपण ा सांगा की, कसे प्रशासन राहिल, बाकीचे अधिकारी बिचारे काय करतील ? माझ्याजवळ दुसरे एक प्रकरण आहे. रत्नागिरी येथील अधीक्षक श्री. विजय चिंचाळकर यांना ५ लाख रूपये देताना रंगेहाथ पकडले आणि त्यांच्यावर खटला दाखल झाल्यानंतर १७ ऑगस्ट रोजी त्यांना नियमानुसार अकार्यक्षम पदावर म्हणजे चंद्रपूर जिल्हा येथे पाठविण्यात आले, पदस्थापना करण्यात आली. सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णयानुसार अकार्यकारी पदावर ठेवणे आवश्यक असताना आणि बदलीस पात्र नसताना सुध्दा आताच २ जुलै रोजी त्यांची बदली चंद्रपूरहून कोल्हापूरला, त्यांनी मागितलेल्या पदावर, कार्यकारी पदावर देण्यात आली आणि हे सर्व आदेश माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या सहीचे आहेत. मालाड येथील मालवणी येथे विषारी दारू पिऊन १०४ जण मृत्यूमुखी पडले. सदर घटनेच्या संदर्भात विधिमंडळात झालेल्या चर्चेनुसार संचालक, दक्षता अंमलबजावणी या पदावर भापोसे दर्जाचा अधिकारी नियुक्त करण्याचा निर्णय झाला, त्यानुसार नोव्हेंबर, २०१५ रोजी बी.जी.शेखर यांना नियुक्त करण्यात आले. प्रधान सचिव, राजेश कुमार यांनी अत्यंत त्वरित दिनांक १ जुलै रोजी शेखर यांची सेवा त्यांच्या मूळ विभागात प्रत्यावर्तित करून त्यांच्या जागी एस.एम.चव्हाण यांना दिनांक २, ... २०१६ रोजी संचालक पदावर माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या सहीने आणण्यात आले. अशाप्रकारे जर कारभार होणार असेल तर स्वच्छ कारभार, पारदर्शक कारभार कसा असेल, किती करप्ट, भ्रष्टाचारी अधिकारी यांना पोस्टिंग देत आहात ?

सभापती महोदय, माझ्याकडे अजून एक चिपळूणच्या अधिकाऱ्याचे प्रकरण आहे. श्री. मकेश्वर यांच्यावर अनेक गुन्हे आहेत. ते चिपळूण पोलीस स्टेशनला इनचार्ज आहेत. महेंद्र मोहिते यांच्यावर अत्याचार. तिने विनयभंग करण्याविरूद्ध एप्रिल, २००० ला तक्रार दिली. आता तिच्यावरच परत केस टाकली आहे. तिने त्यांच्यावर विनयभंग करतात म्हणून तक्रार केली. आता तिच्यावरच पोलीसांनी तिकडे केस केली आहे. या श्री. मकेश्वरांवर अनेक केसेस आहेत, या मकेश्वरांवर काय कारवाई करणार आहात हे उत्तरात समजले पाहिजे. त्यांच्यावर अनेक गुन्हे असताना, त्यांनी चिपळूण सारख्या महत्त्वाच्या ठिकाणी कोकणात का यावे, अशा गुणी अधिकाऱ्यांना विदर्भाकडे त्वरित न्यावे असेही या माध्यमातून मला सांगावेसे वाटते.(अडथळा).... फक्त नागपूर बाकीच्या ठिकाणी

नाही. सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. धनंजय मुंडे यांनी अहमदनगर जिल्ह्यातील नववीतील मुलीवर अत्याचार झाले, तिच्यावर बलात्कार करून तिचे अवयव तोडले याबाबत सांगितले. हे धाडस राजकीय आश्रय असल्याशिवाय होत नाही. मी सांगितले की, आजच्या घडीला महाराष्ट्रात सर्व गुंड कोणत्या पक्षात असतील तर ते भाजपमध्ये आहेत. मग माननीय मुख्यमंत्री महाराष्ट्राला विश्वास कोणत्या आधारे देणार आहेत, कशाच्या आधारावर देणार आहेत ? नागपूर, जळगाव घ्या, मी त्या संदर्भात यादी देतो की, हे गुंड कुठे होते, पद कोणते होते, आता कोणत्या पदावर गेले आहेत, कशा पदावर गेले आहेत. सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. धनंजय मुंडे यांनी एका मुलीबद्दल सांगितले की, तिच्यावर अत्याचार केले, तक्रार घेतली नाही. सभापती महोदय, माझ्याकडे एक माहिती आहे की, या मंत्रिमंडळातील एका माननीय कॅबिनेट मंत्र्यांकडे क्लास-वन लेडी अधिकारी गेल्या, त्यांच्याशी ते माननीय मंत्री वागल्यानंतर त्या लेडी अधिकारी एका दुसऱ्या माननीय मंत्र्यांकडे गेल्या आणि म्हणाल्या की, बघा, असे-असे आहे, मी परत तिकडे जाणार नाही. पण तुम्ही याचा बंदोबस्त करा. मंत्रिमंडळातील माननीय मंत्री महिलांवर अत्याचार करीत आहेत, मग गुंड करतील नाही तर कोण करतील ? आता प्रत्येक माननीय मंत्र्यांच्या केबिनच्या बाहेर पोलीस ठेवा, आत थोडे ठेवा आणि बाहेर थोडे ठेवा. ही वेळ महाराष्ट्रावर आली आहे, अच्छे दिवस सोडा, तुमची सत्ता आल्यावर महिलांचे बुरे दिवस सुरू झाले आहेत. सर्वसामान्य नागरिकांचे बुरे दिवस सुरू झाले आहेत.(अडथळा).... मी त्या माननीय मंत्र्यांचे नावच सांगेन. सभापती महोदय, आमच्या या प्रस्तावाला आपलाही पाठिंबा असला पाहिजे. सरकारला तुम्ही सांगा. उत्तर द्याल ते करणार आहात का ? जमेल ते सांगा, क्षमता असेल ते सांगा, कुवत असेल तरच सांगा. आतापर्यंत तुम्ही उगाच आश्वासने दिली. आश्वासन नको, कृती हवी आहे. महाराष्ट्राच्या जनतेला सुरक्षितता हवी आहे, कायदा व सुव्यवस्थेची भीती गुंडांना हवी. आमच्या महिलांच्या अंगाला हात लावण्याची त्यांची हिंमत यापुढे होता कामा नये अशी काही आपण उपाययोजना करणार असाल तर तसे उत्तर द्यावे. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी त्या संदर्भात उत्तर द्यावे अशी आमची अपेक्षा आहे. सभापती महोदय, मला आपण बोलण्यास पुरेसा वेळ दिला, त्याबद्दल मी आपले आभार मानतो. धन्यवाद !

श्री. प्रविण दरेकर :

मी नियम ९७ अन्वये मांडलेल्या अल्पकालीन चर्चेत भाग घेण्यासाठी उभा आहे. विधानपरिषदेत आजचा माझा पहिला दिवस आहे. दुर्दैवी घटनेच्या चर्चेत भाग घेण्याचे दुर्दैव माझ्यावर आले आहे. महाराष्ट्रातील सर्व जनतेच्या भावनांशी केवळ विरोधी पक्ष नाही तर सरकारी पक्षातील आम्ही सर्व लोक सहमत आहोत, सरकारही त्याशी सहमत आहे. सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. धनंजय मुंडे यांचे मी सुरुवातीपासून शेवटपर्यंतचे भाषण ऐकले. मी सन्माननीय सदस्य श्री. नारायण राणे यांचे भाषणही पहिल्यापासून शेवटपर्यंत ऐकले. आजच्या चर्चेच्या अनुषंगाने बलात्कार, विनयभंग, छेडछाड अशा वेगवेगळ्या प्रकरणांचा पर्दाफाश करणारी भाषणे मी ऐकली. मी प्रत्येक वाक्य, मुद्दा डोळ्यात साचवून ऐकत होतो. सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. धनंजय मुंडे यांनी अत्यंत पोटतिडकीने, संवेदनशीलतेने पूर्ण भाषणात घटनेचे वर्णन केले. घटनेची तीव्रता, भीषणता भावनिक स्वरूपात सभागृहात मांडण्याचे काम केले. साडे अकरा कोटी जनता या सभागृहाकडे पाहत आहे, असे सन्माननीय विरोधी पक्षनेते व सन्माननीय सदस्य श्री. नारायण राणे साहेब म्हणाले. मात्र संपूर्ण भाषणात सरकारने नेमके काय केले पाहिजे याबद्दलचे असे एकही वाक्य मला दिसले नाही. भाषणात आक्रमकपणा होता. भावना मांडण्याचा प्रयत्न झाला.

या नंतर श्री. रोझेकर

आणि त्यावेळी सरकारची सालटी काढली, सरकारची लक्करे काढली, सरकारचे वाभाडे काढले, सरकारचे तीन-तेरा वाजविले, अशा प्रकारच्या हेडलाईन नक्की झाल्या असतील. पण नेमका कायदा काय आहे, घटनेच्या अनुषंगाने कायदा बरोबर आहे का, कायदा बरोबर असेल तर त्याची अंमलबजावणी बरोबर होत आहे का, असे काहीही त्यांच्या भाषणात आलेले नाही. कायद्यामध्ये काही बदल अपेक्षित आहेत का, कायदा आणि यंत्रणा यामध्ये काही दोष आहेत का, ते दुरुस्त केले पाहिजेत का, हा दोष आहे, ही सिस्टिम आहे, हे चुकीचे होत आहे, सरकारने त्यामध्ये दुरुस्ती केली पाहिजे, कायद्यातील हे कलम गुन्हेगारांवर वचक बसविण्यामध्ये कमी पडत आहे, अशा प्रकारच्या सूचना अपेक्षित होत्या. त्यामुळे या भाषणांकडे बघत असताना केवळ राजकीय अभिनिवेशापोटी केलेली भाषणे आहेत की काय, अशा प्रकारचा समज माझ्यासारख्या कार्यकर्त्यांच्या मनात निर्माण झाला आहे. विरोधी पक्षाच्या सन्माननीय नेत्यांनी आरोप केले, काही आक्षेप घेतले. परंतु, त्यांनी या घटनेच्या संदर्भात कोणतीही मागणी केलेली नाही किंवा काही मार्गदर्शक सूचनाही सरकारला केल्या नाहीत.

19/07/2016
SRR/AKN/MMP

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. कांबळे

W-107
16:00

श्री. नारायण राणे :
माझा हरकतीचा मुद्दा आहे.

सभापती महोदय,

श्री. प्रविण दरेकर :

सभापती महोदय, या सभागृहात सर्वासाठी नियम सारखे आहेत. त्यामुळे आमच्या भाषणातही त्यांना व्यत्यय आणता येणार नाही. त्यांनीही आमचे ऐकून घेतले पाहिजे.

19/07/2016
SRR/AKN/MMP

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. कांबळे

W-109
16:00

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी
हरकतीचा मुद्दा उपस्थित केला आहे आणि तो ऐकून घेतला पाहिजे.

श्री. नारायण राणे :

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांना आपण या प्रस्तावावर बोलण्याची परवानगी दिलेली आहे. परंतु, ते जर आमला सरकारतर्फे उत्तर देणार असतील तर तसे सन्माननीय सभागृह नेत्यांनी सांगावे, आमची काही हरकत नाही. खरे तर सन्माननीय सदस्यांनी प्रस्तावावर बोलावयाचे असते. त्यांनी प्रस्तावावर जरूर बोलावे. सभागृहाचे काही नियम आहेत आणि ते त्यांनी बघितले पाहिजेत. आपण आम्हाला माहिती द्यावी. पण त्यांनी जर चार्ज घेतला असेल तर चर्चेला उत्तर द्यावे.

श्री. धनंजय मुंडे :

सभापती महोदय, हा विषय अतिशय गंभीर आहे. या गंभीर विषयावर दोन्ही बाजूंच्या सदस्यांकडून चर्चा होत आहे. हे स्वाभाविक आहे की, एखादी घटना घडल्यानंतर विरोधी पक्षाचे आणि सत्तारूढ पक्षाचे सन्माननीय सदस्य घटनेचे वर्णन सभागृहात करतात, त्या घटनेच्या बाबतीत प्रशासकीय यंत्रणेकडून घडलेल्या चुका, मंत्री महोदयांकडून घडलेल्या चुका, या सभागृहात मांडल्या जातात. अशी अनेक उदाहरणे आपण या सभागृहाच्या बाबतीत बघितली आहेत. हा विषय दोन्ही बाजूंकडून गांभीर्याने घेतला पाहिजे आणि तसा तो आम्ही घेतलेलाही आहे. माझी आपल्या माध्यमातून सत्तारूढ पक्षाला विनंती आहे की, हा विषय अतिशय गंभीर आहे. तुमच्या पैकी फक्त सन्माननीय गृह राज्यमंत्री श्री.दीपक केसरकर हे घटनास्थळी जाऊन आले आहेत, मी जाऊन आलो आहे, सन्माननीय सदस्य श्री.विनायक मेटेही जाऊन आले आहेत, अन्य कुणीही तेथे गेलेले नाहीत. मी स्वतः त्या मुलीच्या आईशी बोललो आहे. माझी एवढीच विनंती आहे की, सर्वांनीच हा विषय गांभीर्याने घ्यावा. आमचे असे कोठेही म्हणणे नाही की, तुम्हाला गांभीर्य नाही. पण खरोखरच गांभीर्य असेल तर या चर्चेतून ते दिसले पाहिजे.

मी ज्यावेळी चेअरवर आलो त्यावेळीच सांगितले होते की, हा विषय अतिशय गांभीर्याने घेण्यासारखा आहे. त्यामुळे शांतपणे आपण सर्वांचेच विचार ऐकून घेऊ आणि या चर्चेला सरकारकडून सकारात्मक उत्तर घेऊ.

आता सन्माननीय सदस्य श्री.प्रवीण दरेकर यांनी आपले भाषण पुढे सुरु करावे.

श्री. प्रविण दरेकर :

सभापती महोदय, सुरुवातीलाच सांगितले की, या विषयाबाबतचे गांभीर्य आणि संवेदना आम्हाला सुध्दा आहेत. शेवटी या सभागृहात चर्चा होत असताना महाराष्ट्रातील जनता या सभागृहात काय होत आहे, याकडे लक्ष ठेऊन आहे. ज्याप्रमाणे आपण लोकप्रतिनिधी म्हणून सभागृहाबाहेरील भावना सभागृहात मांडण्याचा प्रयत्न करीत असतो त्याप्रमाणेच सभागृहाकडेही जनता बघत असते. आज जनतेला कोणत्याही विषयामध्ये राजकारण करण्याचा वीट आलेला आहे. काल याच विषयावरील 'आयबीएन लोकमत' या वाहिनीवरील डिबेट मी ऐकत होता. या डिबेटमध्ये प्रियदर्शिनी हिंगे नावाची एक तरुण सामाजिक कार्यकर्ती देखील सहभागी होती. तिने या कार्यक्रमात दिलेल्या प्रतिक्रिया आपल्यासारख्या राजकारण्यांच्या डोळ्यात अंजन घालणाऱ्या आहेत. त्या कोणत्याही पक्षाच्या कार्यकर्त्या नाहीत. समाजातील काही लोक प्रतिक्रिया देत असतात, सामाजिक कार्यकर्ते प्रतिक्रिया देत असतात, नाना पाटेकर सारखे अॅक्टर प्रतिक्रिया देत असतात. त्यांचेही प्रतिबिंब येथे उमटले पाहिजे आणि त्याचाही विचार सभागृहाने केला पाहिजे. त्या डिबेटमध्ये श्रीमती हिंगे यांनी असे सांगितले की, "प्रेसच्या माध्यमातून या प्रकरणावर पोळी भाजण्याचे काम सुरु आहे. या घटनेकडे अतिशय संयमाने बघण्याची आणि त्यावर उपाययोजना करण्याची आवश्यकता आहे. मेंदू शाबूत ठेऊन या घटनेकडे आपण पाहिले पाहिजे." सभापती महोदय, मी याचा उल्लेख यासाठी करीत आहे की, मी सभागृहातील काही भाषणांचे अवलोकन केले आणि ती यांच्याच पक्षातील नेत्यांनी सभागृहात केलेली आहेत.

सभापती महोदय, तत्कालीन गृह राज्यमंत्री श्री.अरुण मेहता यांच्या भाषणाचा संदर्भ मी आपल्याला देणार आहे. शेवटी विरोधी पक्षात असताना सत्तारूढ पक्षावर आरोप केले जातात, सत्तारूढ पक्षाकडून त्याचे खंडन केले जाते. सत्तारूढ पक्षाकडून आम्ही बोलत असतो आणि विरोधी पक्षाकडून आपण बोलत असता. उल्हासनगरमध्ये एक अशीच घटना घडली होती. त्यावेळी घडलेल्या १३ खुनाची यादी असलेले फलक भारतीय जनता पक्षाने लावले होते. त्यानंतर सभागृहात झालेल्या चर्चेला उत्तर देत असताना तत्कालीन गृह राज्यमंत्री श्री.अरुण मेहता यांनी केलेल्या भाषणाचा उतारा मी आपल्याला वाचून दाखवितो. ते असे म्हणाले की, "भारतीय जनता पक्षाच्या कार्यकर्त्यांनी उल्हासनगरमध्ये झालेल्या १३ खुनांच्या बाबतीत जी पत्रके लावली होती, जे फलक लावले होते, त्यातून त्यांनी जनतेच्या भावना भडकविण्याचा प्रयत्न केला होता, परंतु, त्याला पोलिसांनी चोख उत्तर दिलेले आहे. अध्यक्ष महोदय, भारतीय जनता पक्षाने १३ खुनांची यादी प्रदर्शित करण्याच्या माध्यमातून राजकीय भांडवल करण्याचा प्रयत्न केला, हे अत्यंत निषेधाई, अत्यंत दुर्दैवी आणि माणुसकीला काळीमा फासणारे कृत्य आहे." तत्कालीन सन्माननीय गृह राज्यमंत्री श्री.अरुण मेहता आपल्या भाषणात पुढे असे म्हणतात की, "राजकारण्यांना सुध्दा मन आहे, माणुसकी आहे. त्यामुळे झालेल्या घटनांबाबत तीव्र दुःख व्यक्त करीत असताना त्याचे राजकीय भांडवल करण्याचा प्रयत्न करण्याच्या वृत्तीचा देखील आम्ही निषेध करतो. ज्या संगिता पाटील या निष्पाप कोवळ्या मुलीची निघण हत्या झाली त्याचे राजकीय भांडवल भारतीय जनता पक्षाने केले ते राजकीय संहिता न पाळणारे, राजकीय विचारांना तिलांजली देणारे असे होते." असे तत्कालीन गृह राज्यमंत्री महोदयांचे वक्तव्य आहे.

सभापती महोदय, सरकारने या संदर्भात नेमक्या कोणत्या उपाययोजना केल्या पाहिजेत. राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांवर वेगवेगळ्या प्रकारचे आरोप केले गेले. परंतु, मला सांगावयास

अभिमान वाटतो की, मुख्यमंत्री महोदयांनी फास्ट ट्रॅक्ट कोर्टात हा खटला चालविला जाईल, कुटुंबीयांना ५ लक्ष रुपयांची मदत मुख्यमंत्री निधीतून केली जाईल, मनोधैर्य योजनेतून मदत केली जाईल, कुटुंबीयांना संरक्षण दिले जाईल, सरकार संपूर्णपणे त्यांच्या पाठीशी उभे राहिल, असे जाहीर केले नसते तर याच सभागृहात तशा मागण्या झाल्या असत्या. त्यांच्या कुटुंबीयांना १० लक्ष रुपये, २० लक्ष रुपये मिळाले पाहिजेत, अशा मागण्या झाल्या असत्या. परंतु, कुणीही मागणी करण्यापूर्वी मुख्यमंत्री महोदयांनी ही मदत जाहीर केली आहे. हा एक संवेदनशीलतेचा नमुना आहे. एका बाजूला आपण भ्रष्टाचाराच्या गोष्टी करीत आहोत, सन्मानाच्या गोष्टी करीत आहोत. पण त्याच वेळी मी या ठिकाणी अभिमानाने सांगेन की, राज्यातील जनतेच्या मनात मुख्यमंत्र्यांविषयी अतिशय चांगली प्रतिमा निर्माण झाली आहे.

या नंतर श्री. बोरले

श्री. प्रविण दरेकर :

निश्चितपणे ही दुर्दैवी घटना आहे. कोणी त्या घटनेचे समर्थन करण्याचे काही कारण नाही. परंतु, या निमित्ताने मुख्यमंत्र्यांना कोंडीत पकडता येते काय, अशा प्रकारचा दुर्दैवी प्रयत्न या ठिकाणी झाला. कोणत्या उपाययोजना केल्या पाहिजेत ? (...अडथळा...) आपण सुद्धा बसून बोलू नये. तुमच्यासाठी जो नियम आहे तोच नियम आम्हाला सुद्धा लागू आहे. सभागृहातील सर्वच सन्माननीय सदस्यांसाठी तो नियम लागू आहे. त्यामुळे त्यांनी देखील बसून बोलणे संयुक्तिक नाही. आपण सर्वांनी पक्षाच्या पलीकडे जाऊन या विषयाकडे बघितले पाहिजे. आज पुणे महानगरपालिकेची सत्ता राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाकडे आहे. त्या ठिकाणी निर्भया पथकाचा प्रयोग करण्यात आलेला आहे. निर्भया पथक काय करते ? निर्भया पथकामध्ये १३-१३ महिलांचे दोन ग्रुप आहेत. त्यांना प्रशिक्षण दिले जाते. निर्भया पथकाला पोलिसांकडून संरक्षण दिले जाते. निर्भया पथक झोपडपट्टीमध्ये जाते, टेकड्यांवर जाऊन कोणत्या ठिकाणी महिलांच्या छेडछाडीचे स्पॉट्स आहेत, कोणत्या ठिकाणी असे प्रकार घडू शकतात याचे आकलन करून उपाययोजना करणाऱ्या निर्भया पथकाची पुणे महानगरपालिकेने स्थापना केलेली आहे. अशा प्रकारच्या उत्सर्गित गोष्टी अशा संकटाच्या वेळी, आघाताच्या वेळी या सभागृहाच्या माध्यमातून पुढे येणे आवश्यक आहेत.

सभापती महोदय, परवा लोकसभेत महिला व बाल कल्याण विभागाच्या विषयावर बोलताना माननीय मंत्री श्रीमती मनेका गांधी यांनी मोबाईल पॅनीक बटनची योजना सांगितली. शेवटी, दिल्ली येथील सरकार असो किंवा राज्यातील सरकार असो. दोन्ही ठिकाणी भारतीय जनता पक्षाचे सरकार सत्तेवर आहे. त्यांनी सांगितले की, केंद्र सरकार खाजगी मोबाईल कंपनी, सरकारी मोबाईल कंपनी यांच्या बरोबर करार करणार आहे आणि जे जुने मोबाईल आहेत त्यामध्ये ती यंत्रणा विकसित करून त्याचा नवीन मोबाईलमध्ये अंतर्भाव करण्यात येणार आहे. एखाद्या महिलेवर संकट आले आणि त्या महिलेने ते पॅनीक बटन दाबले तर संबंधित यंत्रणांचा उपयोग होणार आहे, अशा प्रकारची योजना त्या ठिकाणी विकसित करण्यात आली आहे. या अनुषंगाने ज्या भयानक घटना घडजलेल्या आहेत त्याबाबत कठोर उपाययोजना झाल्याच पाहिजेत. अशा प्रकारच्या घटना होता कामा नयेत या याविषयी काळजी घेतलीच पाहिजे, या विषयी दुमत असण्याचे काही कारण नाही. परंतु, नैतिकतेच्या गप्पा कोणी मारावयाच्या ? बेटी बचाओ, बेटी पढाओ हेच अभियान काय अशा प्रकारचे वक्तव्य महिला राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या अध्यक्षा श्रीमती चित्रा वाघ यांनी केले होते. मुख्यमंत्र्यांना नैतिकता आहे काय, नितिमत्ता आहे काय, त्यांनी राजीनामा दिला पाहिजे, असे त्यांनी सांगितले. श्रीमती चित्रा वाघ यांच्या पतीला ४ लाख रुपयांची लाच घेताना पकडले गेले. मग त्यांनी नैतिकतेच्या गोष्टी कराव्यात काय ?

श्री. धनंजय मुंडे : सभापती महोदय,
(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य आपापल्या जागेवर उभे राहून एकाच वेळी बोलण्याचा

प्रयत्न करतात.)

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, यामध्ये काय चुकीचे आहे ? नैतिकतेच्या गोष्टी करण्यासाठी आपल्याकडे नितिमत्ता असावी लागते.

सभापती : हे बरोबर नाही. त्या सभागृहाच्या सदस्या नाहीत. सन्माननीय सदस्य श्री.प्रविण दरेकर यांनी आपले भाषण पुढे सुरु करावे.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, माझे म्हणणे चुकीचे असेल तर....

सभापती : मी हे तपासून घेईन आणि रेकॉर्डवरून काढून टाकीन.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, हे चुकीचे आहे काय आणि चुकीचे असेल तर मला तसे सांगावे. मी माझे शब्द मागे घेतो.

सभापती : मी हे रेकॉर्डवरून काढून टाकणार आहे.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, सभागृहाच्या काही प्रथा, परंपरा आहेत. श्रीमती चित्राताई वाघ महिला राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या अध्यक्षा आहेत. त्या या सभागृहाच्या सदस्या नाहीत. एका अल्पवयीन मुलीच्या बलात्कार आणि हत्येच्या प्रकरणाबाबत आम्ही सभागृहात गंभीरपणे चर्चा करित आहोत. आम्ही बोलताना कोणावर व्यक्तिगत आरोप केले नाहीत. या घटनेच्या संदर्भात सरकारकडून, मुख्यमंत्री महोदयांकडून किंवा मंत्र्यांकडून झाल्या त्या चुका.....

सभापती : माननीय विरोधी पक्षनेते आपण एक मिनिट थांबावे. मी मघाशीच माझा निर्णय दिलेला आहे. या सभागृहाच्या काही प्रथा, परंपरा आहेत. मला एवढेच सांगावयाचे आहे की, जे या सभागृहाचे सदस्य नाहीत त्यांच्या नावाचा उल्लेख सन्माननीय सदस्यांनी करू नये. आपल्याला जे काही बोलावयाचे आहे ते आपण बोलावे. आपले भाषण सुरु असताना कोणीही अडथळा निर्माण करणार नाही. आपण फक्त प्रथा, परंपरा पाळाव्यात, एवढेच माझे म्हणणे आहे.

श्री.गिरीश बापट : सभापती महोदय, आपण जे सांगितले ते बरोबर आहे की, जे या सभागृहाचे सदस्य नाहीत त्यांच्या नावाचा उल्लेख करू नये. चूक असेल तर ती आपण दुरुस्त करू किंवा हा संकेत पाळू. संबंधित सन्माननीय सदस्य देखील हा संकेत पाळतील. परंतु, आजच्या दिवसाच्या कामकाजात भाग घेताना अनेक सन्माननीय सदस्यांनी जे या सभागृहाचे सदस्य नाहीत त्यांच्या नावाचा उल्लेख केलेला आहे. तेही आपल्याला रेकॉर्डवरून काढावे लागतील. आपण तेही रेकॉर्डवरून काढावे.

सभापती : ठीक आहे, आपल्यावर पक्षाने ही जबाबदारी सोपविली आहे काय ? (...अडथळा...) मी आपल्या विषयी बोलत नाही.

श्री.गिरीश बापट : माझ्यावर जबाबदारी सोपविली आहे.

सभापती : आपल्यावर जबाबदारी सोपविली आहे. मी मागील बाकावर बसलेल्या सदस्यांना बोलत आहे. आता सन्माननीय सदस्य श्री.प्रविण दरेकर यांनी आपले भाषण पुढे सुरु करावे.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी अत्यंत गांभीर्याने ही चर्चा सुरु केली. परंतु, आता या चर्चेतील गांभीर्य निघून जात आहे, असे मला वाटते. मी या विषयावर बोलणार नाही, असे मी ठरविले आहे. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी ही चर्चा ज्या उंचीवर नेली होती ती उंची गेली, असे मला वाटते. ही चर्चा गांभीर्याने झाली पाहिजे, एवढीच माझी विनंती आहे. ११.५ कोटी जनता सभागृहात काय होत आहे याकडे लक्ष लावून आहे आणि या चर्चेच्या निमित्ताने याची जाणीव राहिली पाहिजे, एवढीच माझी विनंती आहे.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांच्या मुद्याशी मी सहमत आहे. या विषयी संवेदनशील चर्चा झाली आणि नंतर जो प्रकार झाला तो प्रकार आपणही बघितला आहे.

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.प्रविण दरेकर साहेब आपण मुद्यावर बोलावे.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, बलात्कार, विनयभंग या विषयावर भाषणे होत असताना राजकीय हिशोब चुकते करण्याचे काम सुद्धा सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे साहेबांनी केले. राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी कशा पद्धतीने पोस्टिंग दिल्या, कलंकित लोकांना कशा पद्धतीने पोस्टिंग दिल्या याबाबत सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे साहेबांनी सांगितले. मी अत्यंत आत्मविश्वासाने सांगतो की, मुख्यमंत्र्यांविषयी राज्यातील जनतेला विश्वास आहे. राज्यातील जनतेच्या मनात मुख्यमंत्र्यांविषयी चांगली प्रतिमा आहे. अगोदरच्या राज्यकर्त्यांनी बदल्यांच्या संदर्भात काय केले, काय झाले याचा पाढा मी वाचणार नाही. बदल्याचे काय रेट होते, काय झाले, याचाही मी उल्लेख करणार नाही. परंतु, मुख्यमंत्री महोदयांनी बदली करण्यासाठी कोणाकडून ५ लाख रुपये, १० लाख रुपये किंवा १ कोटी रुपये घेतल्याचे कोणी सांगितले तर मी माझ्या विधान परिषद सदस्यत्वाचा राजीनामा देईन. राज्यातील सर्वसामान्य जनतेच्या मनामध्ये मुख्यमंत्री महोदयांविषयी एवढी प्रतिमा, एवढा आत्मविश्वास आहे. आरोप करणे सोपे असते. (...अडथळा...) सभापती महोदय, आपण मला संरक्षण द्यावे नाही तर मी खाली बसतो. सत्ताधारी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य विरोधी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांची भाषणे शांतपणे ऐकून घेत असतील तर आम्ही बोलत असताना आपणही आमची भाषणे शांतपणे ऐकून घेतली पाहिजेत. दुसऱ्याचे देखील ऐकायला शिकले पाहिजे.

सभापती : आपण मुद्यावर बोलावे.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, मी मुद्यावरच बोलत आहे. परंतु, समोरच्या बाकावरील सदस्य मला डिस्टर्ब करतात. (...अडथळा...) सन्माननीय सदस्यांनी थोडे मोठ्या आवाजात बोलावे.

सभापती : आपण तिकडे का बघता ? आपण माझ्याकडे बघून बोलावे.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य माझे भाषण सुरु असताना मध्येच बोलतात. सभापती महोदय आपण निर्णय देताना दोन्ही बाजूने समान न्याय दिला पाहिजे.

सभापती : मी समान न्याय देत नाही, असे आपले म्हणणे आहे काय ? आपल्याला असे कसे म्हणता येईल.

(विरोधी पक्षाचे अनेक सन्माननीय सदस्य आपापल्या जागेवर उभे राहून एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.गिरीश बापट : सभापती महोदय, त्यांनी ही अपेक्षा व्यक्त केली की, जसे समोरचे सन्माननीय सदस्य बोलताना समान न्याय आहे, तेही बोलतात, आपल्याकडून नाही. परंतु, इकडे अन्याय होऊ नये म्हणून समान न्याय द्यावा.

(विरोधी पक्षाचे अनेक सन्माननीय सदस्य आपापल्या जागेवर उभे राहून एकाच वेळी बोलण्याचा

प्रयत्न करतात.)

श्री.गिरीश बापट : आपण स्वतःवर कशासाठी घेता ? ते आपल्या विषयी काहीही बोलले नाहीत. हे संरक्षण आहे काय ?

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी कृपया खाली बसावे. हे बरोबर नाही.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय,.....

सभापती : मी उभा राहिल्यानंतर सन्माननीय सदस्यांनी खाली बसले पाहिजे. आपण विधानसभेचे सदस्य होता. सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील साहेबांनी सांगितले ती वस्तुस्थिती आहे की, तुम्ही या चर्चेची पातळी खाली नेत असाल ते बरोबर नाही. आपल्याला त्यांच्याकडे बघून बोलण्याची काय आवश्यकता आहे. मी आपल्याला तीन वेळा सांगितले की, आपण त्यांच्याकडे लक्ष देऊ नका. आपण माझ्याकडे बघून बोलावे. जास्त डिस्टर्ब झाले तर मी येथे आहे.

या नंतर श्री. खर्चे

श्री. प्रविण दरेकर :

सभापती महोद, मी माझा शब्द मागे घेतो, परंतु सन्माननीय श्री.नारायण राणे यांनी बदल्यांच्या विषयी मुख्यमंत्र्यांना सांगितले परंतु या सभागृहाच्या माध्यमातून मला सांगायचे आहे की, मुख्यमंत्री महोदयांनी आता बदल्यांचे विकेंद्रीकरण केले आहे. अगोदर बदली करण्याचे अधिकार मुख्यमंत्री व गृहमंत्री महोदयांकडे होते, वेगवेगळ्या खात्यांचे अधिकार मंत्री महोदयांकडे होते, त्या सर्व अधिकाराचे विकेंद्रीकरण करून यामध्ये पारदर्शकता आणण्याचा प्रयत्न मुख्यमंत्री महोदयांनी केला आहे. ही बाब आपणाला कोणालाही नाकारता येणार नाही. या ठिकाणी बलात्कार व खून झाला असा विषय आहे, त्यानुसार राज्यातील कायदा व सुव्यवस्थेवर सर्वांगिन चर्चा होत आहे, ही चर्चा होत असताना कायदा कडक झाला पाहिजे, कायद्याची कठोर अंमलबजावणी झाली पाहिजे व गुन्हेगारांना शिक्षा झाली पाहिजे. त्याचवेळी राज्यात सामाजिक प्रबोधन करण्याची गरज आहे. कायदा व सुव्यवस्थेच्या संदर्भात त्यांच्याच पक्षाचे सन्माननीय सदस्य श्री.दिलीप वळसे-पाटील साहेबांचे मी एक उदाहरण देतो. ६ एप्रिल, १९९० च्या अधिवेशनात ते बोलताना म्हणाले होते, त्यावेळी त्यांनी उदाहरण दिले होते, एका स्त्रीने काही पाप केले म्हणून समाजातील व गावातील लोकांनी त्या स्त्रिला शिक्षा केली पाहिजे अशा प्रकारची भूमिका घेऊन त्या स्त्रिला चौकात आणले व त्या ठिकाणी तीला दगडाने ठेचून मारण्याचा निर्णय घेतला. सुदैवाने त्या ठिकाणी भगवान बुध्द आले व त्यांनी सांगितले की, येथे असलेल्या प्रत्येक माणसाने स्वतःकडे बघावे आणि जो माणूस पापी नाही, त्यानेच फक्त त्या स्त्रिला दगड मारावा. त्यानंतर तेथे अशी परिस्थिती निर्माण झाली की, तेथे असलेल्या माणसांपैकी एकही माणूस शिल्लक राहिला नाही. त्या ठिकाणची सर्व माणसे निघून गेली.

सभापती महोदय, महाराष्ट्रात कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, त्यामुळे या प्रश्नाच्या बाबतीत प्रत्येक माणसाने विचार करण्याची गरज आहे, असे वक्त्यव्य सन्माननीय सदस्य श्री.दिलीप वळसे-पाटील यांचे होते. एका बाजूला कायदा कडक झाला पाहिजे, त्याच वेळी समाजात प्रबोधन करण्याची आवश्यकता आहे. असा प्रयत्न व्हायला पाहिजे असे या प्रस्तावात नमूद केले आहे. खास करून पुणे, मुंबई, नागपूर, पिंपरी-चिंचवड या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात अशा घटना घडत आहेत, नागपूर शहराच्या संदर्भात अनेक वक्त्यांनी आरोप केले आहेत, नागपूर शहरात गुंडगिरी वाढत आहे, नागपूर शहरातील पोलीस यंत्रणेचा आढावा घेतला तर तेथे अनेक चांगल्या योजना राबविण्यात आल्या आहेत, तेथे दक्षता पथक आहे, मिडियाची वेगळी टीम करण्यात आली आहे, या माध्यमातून तेथे समाज प्रबोधन करण्यात येत आहे. ...(अडथळा)... सरकारची चांगली बाजू पुढे आली तर आपली हरकत कशासाठी आहे. मंत्री महोदय आपणाला अपेक्षित उत्तर देतील.

सभापती : आपण माझ्याकडे पाहून बोलावे, आपण त्यांच्याकडे बघू नका.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, समोरून कोणी बोलत असताना आमच्या

स्वभावाप्रमाणे आमचे लक्ष तिकडे जाते. नागपूर शहरात समाज प्रबोधन केले जात आहे. त्याचप्रमाणे तेथील गुन्हेगारांवर वचक बसविण्याचा प्रयत्न करण्यात येत आहे. कायदा व सुव्यवस्था राखण्यासाठी मुंबई शहरात सीसीटीव्ही बसविण्यात आले आहेत. मुंबई शहरातील कायदा व सुव्यवस्था रसातळाला गेली असे मानण्याचे कारण नाही. मी पुन्हा कन्व्हेशन रेट सांगितला तर समोरून बोलले जाईल की, तुम्ही उत्तर देत आहात काय ? माझ्याकडे यासंदर्भातील आकडेवारी आहे, मी काही आकडेवारी मघाशी सांगितली आहे. सन २०१४-२०१५ मध्ये बलात्काराच्या घटना १७६ होत्या, आता त्या १३ वर आल्या आहेत, अपहरणाची प्रकरणे १०६ होती ती २०१६ मध्ये २१ पर्यंत खाली आली आहेत. विनयभंगाची प्रकरणे ४३९ होती ती ७५ वर आली आहेत, अशा प्रकारे गुन्हेगारीचा आलेख कमी होत आहे.

श्री.सतेज ऊर्फ बंटी डी पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य आकडेवारी सभागृहात सांगत आहेत त्यामुळे ती आकडेवारी बरोबर आहे काय ते त्यांनी सांगावे. कारण मघाशी सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी आकडेवारी सांगितली आहे, आमच्याकडे व सन्माननीय श्री.नारायण राणे यांच्याकडे आकडेवारी आहे. सन्माननीय सदस्य जी आकडेवारी सांगत आहेत ती बरोबर आहे काय ते त्यांनी सांगावे. माननीय मंत्री श्री.दीपक केसरकर यांनी ही आकडेवारी बरोबर आहे काय ते सांगावे कारण फाईल त्यांच्याकडे आहे.

सभापती : मंत्री महोदयांनी हा मुद्दा आपल्या उत्तरात घ्यावा व आकडेवारी सांगावी.

अॅड राहूल नार्वेकर : सभापती महोदय, महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम इंग्रजी कॉपी पान क्रमांक १२ रूल क्रमांक ३१ मध्ये असे नमूद केले आहे की, The Rule 31 of the Maharashtra Legislative Council Rules provides for "Interruption of Member Speaking". It is stated that "If, while a member is speaking, another member desires to make an explanation or to ask an explanation or information from the member speaking, he shall rise in his seat." म्हणजेच हा आमचा अधिकार आहे, मला आपणाला एवढेच सांगावयाचे आहे की, जी माहिती या सभागृहात दिली गेली ती चुकीची आहे, महाराष्ट्र शासनाने बरोबर माहिती "Economic Survey of Maharashtra 2015-2016" मध्ये दिलेली आहे. ती मी रूल ३१ खाली वाचून दाखवू इच्छितो. २०१३ मध्ये रेप केसेस ३०६३ होत्या, २०१५ च्या डिसेंबर पर्यंत रेप केसेस ४१७६ होत्या. त्याचप्रमाणे किडनॅपिंग आणि अॅब्डकशनच्या केसेस सन २०१३ मध्ये १८७४ होत्या, सन २०१५ मध्ये ४८६४ होत्या, त्याचप्रमाणे आपण पाहिले तर मुलांमधील किडनॅपिंग आणि अॅब्डकशन सन २०१३ मध्ये १६९८ केसेस होत्या, सन २०१५ मध्ये ६५७६ केसेस होत्या. चाईल्ड रेप सन २०१३ मध्ये १५४६ होता, सन २०१५ मध्ये १९८८ होता, ही शासनाकडील माहिती आहे. त्यामुळे आपण कृपया सभागृहात चुकीची माहिती देऊ नये.

सभापती : मी दोन्हीकडील आकडेवारी व्यवस्थित तपासून घेऊन जी आकडेवारी

करेक्ट आहे तेवढी रेकॉर्डवर ठेवतो.

श्री.जयवंतराव जाधव : सभापती महोदय, मी आपणाला नम्रपणे विनंती करतो की, आज जी चर्चा सुरु आहे ती एका दुर्दैवी व अल्पवयीन मुलीवर झालेला बलात्कार व तीचा खून यावर होणे अपेक्षित आहे. एका बाजूला आपण वरिष्ठ सभागृह म्हणतो व या मूळ मुद्यावरून आपण भरकटत जात असून नको त्या विषयावर चर्चा करीत आहोत. सभापती महोदय, मी आपणाला अतिशय कळकळीची विनंती करतो आपण निर्देश द्यावेत की, या मुद्यांच्या व्यतिरिक्त सभागृहात चर्चा होऊ देऊ नका.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, या ठिकाणी झालेली अगोदरची भाषणे देखील तपासली पाहिजेत. मी प्रस्तावाच्या बाहेर जाऊन बोलत नाही. माझ्याकडे जी आकडेवारी उपलब्ध आहे त्याचा मी संदर्भ देत आहे चुकीचे असेल तर आपण ते तपासावे. सकाळ वर्तमानपत्रात श्री.अनिल सावळे यांनी एक आर्टिकल लिहिले आहे त्यामध्ये ही माहिती दिलेली आहे. काही चुकीचे असेल तर मी मागे घेतो, शेवटी आपण संदर्भ देत असताना वर्तमानपत्र व सरकारकडील कागदपत्रे यावरून माहिती घेत असतो.

डॉ.निलम गोन्हे : सन्माननीय सदस्य नॅशनल क्राईम रेकॉर्डवरून माहिती देत आहेत, त्यामुळे त्यांची माहिती योग्य असावी.

सभापती : मी सर्व माहिती तपासून घेतो.

श्री.प्रविण दरेकर : सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी याबाबीकडे लक्ष घातले आहे, मी विरोधी पक्षाच्या भूमिकेशी सहमत आहे, आणखी काही कडक कायदे करणे आवश्यक आहे, त्या कुटुंबाला मदत झाली आहे, परंतु अशा प्रकारची घटना यापुढे होणार नाही अशा प्रकारचा धाक राज्याचे मुख्यमंत्री निर्माण करतील. मुख्यमंत्री महोदयांचा जरब आहे किंवा नाही,

या नंतर श्री. सांगळे

श्री.प्रवीण दरेकर....

ते येणाऱ्या काळात निश्चितपणे गुन्हेगारांना दिसल्याशिवाय राहणार नाही असा मी आत्मविश्वास व्यक्त करतो. सभापती महोदय, आपण मला या चर्चेत सहभागी होण्याची व बोलण्याची संधी दिली याबद्दल मी आपले आभार मानतो, कृतज्ञता व्यक्त करतो व याच ठिकाणी थांबतो, धन्यवाद.

जय हिंद ! जय महाराष्ट्र

सभापती : मी सदनाच्या निदर्शनास आणून देतो की, दुपारी २.०० पासून या विषयावर सदनात चर्चा सुरु आहे. सत्ताधारी पक्षाकडून ७ सन्माननीय सदस्यांपैकी फक्त एक सन्माननीय सदस्यांनी भाषण केले आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाकडून माननीय विरोधी पक्षनेते यांचे भाषण झाले आहे. इंडियन नॅशनल काँग्रेस पक्षाकडून सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे यांचे भाषण झाले आहे. अशाप्रकारे प्रत्येक पक्षाकडील एक-एक सन्माननीय सदस्यांनी भाषण केलेले आहे. आता दुपारचे साडेचार वाजले आहेत. एकंदरीत विचार केल्यास सत्ताधारी पक्षाचे ६ सन्माननीय सदस्य, राष्ट्रवादी काँग्रेसकडील ८ सन्माननीय सदस्य तसेच काँग्रेस पक्षातील ११ सन्माननीय सदस्यांना भाषणे करायची आहेत. तसेच सन्माननीय सदस्य सर्वश्री जयंत प्र.पाटील आणि कपिल पाटील यांची सुध्दा भाषणे राहिली आहेत. अद्याप लक्षवेधी सूचना राहिलेल्या आहेत. आपल्याला सर्व सन्माननीय सदस्यांची भाषणे पूर्ण करायची असल्यास सर्वांना सदनात शेवटपर्यंत थांबावे लागेल. अन्यथा गटनेत्यांनी या चर्चेच्या संदर्भात आपापल्या पक्षातील सन्माननीय सदस्यांची संख्या कमी करता आल्यास तसे मला १५ मिनिटांमध्ये सांगावे. जेणेकरून मला यासंबंधी निर्णय घेता येईल.

(सभापतीस्थानी माननीय तालिका सभापती श्री.रामनाथ मोते)

श्री.भाई जगताप (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेते यांनी नियम ९७ अन्वये सदनात नगर जिल्ह्यात घडलेल्या अत्यंत भीषण घटनेसंबंधी चर्चा उपस्थित केली आहे. त्यावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे. चर्चेला सुरुवात करण्यापूर्वी माझी विनंती आहे की, दोन ते अडीच तासांमध्ये ज्या घटना घडल्या त्या सर्व बाजूला ठेऊन या घटनेकडे आपण सर्वांनी आपले लक्ष केंद्रीत केले. प्रत्येक सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भाषणात या घटनेच्या बाबतीत वक्तव्य करीत असताना तसेच सरकारच्या अकार्यक्षमतेविषयी बोलत असताना या घटनेशी निगडित काही घटना किंवा प्रसंग सांगितल्यास ते वावगे होऊ नयेत. आम्ही सुध्दा खालचे सभागृह पाहिले आहे. या सदनात माझी दुसरी टर्म आहे. सभापती महोदय, आपल्या निदर्शनाखाली व मार्गदर्शनाखाली सदनात कामकाज चालते. मला अनेकवेळा असे जाणवते की, मी खालच्या सदनाचा सुध्दा सदस्य असल्यामुळे मी हे मुद्दाम सांगत आहे. येथे प्रत्येकाचा वेगवेगळा रोल आहे. आपण मंत्र्यांची उत्तरे द्यावयास लागलो तर या घटनेच्या बाबतीत आम्ही किती गंभीर आहोत याबाबतीत प्रश्नचिन्ह निर्माण होते. मला वैयक्तिक कोणाच्याही गुणदोषावर बोट ठेवण्याची आवश्यकता नाही व तो माझा हेतू सुध्दा नाही. परंतु या घटनेबाबत बोलत असताना त्या घटनेसंबंधी इतरांनी काेणते वक्तव्य केले याचा संदर्भ देत असताना या घटनेसंबंधीची संवेदना आणि नेहमी तथाकथित डायलॉग मारला जातो. तसेच आम्ही संवेदनशील आहोत, आम्ही नितीमत्ता ठेऊन या सर्व गोष्टी करीत आहोत असा दावा नेहमी केला जातो त्यावर एक प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. माझी माननीय मुख्यमंत्री, सदनाचे नेते आणि आपल्या सर्वांना विनंती आहे की, या घटनेचा येथे उल्लेख करीत असताना आम्ही एखादी गोष्ट आपल्या निदर्शनास आणून दिल्यास आम्ही हेत्वारोप करतो असा त्याचा अर्थ होतो का ? इतकी भयानक घटना घडून सुध्दा पोलिसांनी दोन दिवस त्यासंबंधी नोंद करू नये याबाबतीत विरोधी पक्ष किंवा विरोधी बाकावरून कोणी बोलल्यास ते हेत्वारोप आहेत का ? पुरोगामी महाराष्ट्राला, तुम्हाला व आम्हाला लाजवणारी तसेच शरमेने मान खाली घालायला लावणारी घटना घडते. महाराष्ट्राचा पोलीस आपण सक्षम समजतो. आम्ही त्यांच्यासाठी गौरवाने बोलतो, काही ठिकाणी बोलले पाहिजे. काही ठिकाणी त्यांनी चांगली कामे केली आहेत. राज्याच्या पोलिसांचा प्रमुख असेल त्यांची यासंबंधी जबाबदारी नाही का ? सदर गुन्ह्याची नोंद करण्यासाठी ४८ तास लागतात तरी सुध्दा आम्ही विरोधी बाकावरून बोलायचे नाही. तसेच आम्ही बोलल्यास आम्ही सरकारच्या विरोधात बोलत आहोत, कोणाच्या वैयक्तिक बाबतीत बोलत आहोत, माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या बाबतीत बोलत आहोत. कारण ते स्वतः राज्याचे गृहमंत्री सुध्दा आहेत. आम्ही हे पहिल्यांदा बोलत आहे असे नाही. त्यांनी सर्व

मंत्रिमंडळाचा पोर्टफोलियो सांभाळला आहे. त्यांनी सुरुवातीलाच असे सांगितले होते की, “Minimum Government Maximum Governance” ते आम्हाला दिसत आहे, याबद्दल कोणाचेही दुमत असण्याचे कारण नाही. आम्ही व्यक्तिगत कोणाला लक्ष्य करतो असे नाही. कायदा व सुव्यवस्थेच्या बाबतीत आम्ही विरोधक काय म्हणतो यापेक्षा जे पीडित आहेत ते काय म्हणत आहेत, सर्वसामान्य जनतेमध्ये याबाबतीत कशी चर्चा सुरु आहे याचा आपण कानोसा घेतल्यास व त्यासंबंधी येथे बोलत असताना सदर विषय मांडल्यानंतर राजकीय हेतुने आम्ही बोलत आहोत, हे कोणत्या अर्थाने घेतले जाते ? अशाप्रकारे खरोखर कोण संवेदनशील आहे याबाबत खरी संवेदना समजते. ती संवेदना असली पाहिजे असे माझे मत आहे. राजकीयदृष्ट्या आपण एकमेकांवर हेत्वारोप करू किंवा आपापली बाजू मांडू. परंतु राज्यात अतिशय भयंकर राज्यात घडली आहे. त्यासंबंधी येथे बोलत असताना काही केसेसचा उल्लेख झाल्यास तो हेत्वारोप होतो का ? मागील भाषणे बघताना किंवा त्यांचा संदर्भ देताना आम्ही कोणाला अडवले नाही, हे स्वाभाविक आहे. आम्ही सुध्दा २० ते २५ वर्षांपूर्वी सन्माननीय सदस्यांनी केलेली भाषणे वाचतो व त्यातून काही शिकण्याचा प्रयत्न करतो. परंतु काहीतरी ठरवून आल्यासारखे करायचे आणि या उच्च व सर्वोच्च सदनाने पावित्र्य तुम्ही व आम्ही सर्वजण डागाळत आहोत का, याचा विचार माझ्यासह आपण सर्वांनी करण्याची आवश्यकता आहे. आपण सदर विचार करा किंवा केला नाही तरी मला तो विचार करणे आवश्यक वाटते. सदनाने परंपरा तसेच सदनाने ज्यांनी सहभाग घेतला आहे ते आम्ही पाहिले आहे. विषयाच्या संदर्भात घणाघाती केलेली भाषणे आम्ही वाचली आहेत. परंतु अशा पध्दतीने रिअॅक्ट केलेले किंवा आरेला कारे करणे ही भाषा कोणत्या पठडीत बसते हे मला माहित नाही. माझी माननीय मुख्यमंत्र्यांना मुद्दाम विनंती आहे. मी “मुद्दाम” या शब्दाचा उल्लेख यासाठी केला की,

या नंतर श्री. भोगले

मुख्यमंत्री उच्चशिक्षित आहेत. त्यांची या महाराष्ट्रामध्ये वेगळी प्रतिमा आहे. ती जपण्याचा ते आटोकाट प्रयत्न करीत आहेत. आजचा जो विषय नसल्यामुळे त्याबाबत मी फारसे बोलणार नाही. अधिवेशनाच्या काळात वेगवेगळ्या आयुधाच्या माध्यमातून आम्ही राज्यात काय चालले आहे त्याबाबत बोलू. तरी सुध्दा त्यांचा वाक् चतुरपणा, भाषेवरचे प्रभुत्व, शब्दच्छल दीड दोन वर्षे आम्ही पहात आहोत. एखाद्या विषयाची चर्चा झाल्यानंतर त्याची गोळाबेरीज करून उत्तर देत असताना आपल्याला अवगत असलेल्या शैलीचा ते वापर करतात आणि अतिशय चांगल्याप्रकारे ते एखाद्या विषयाची बोळवण करतात हा आतापर्यंतचा आमचा अनुभव आहे.

सभापती महोदय, या सभागृहात अदृश्य असलेल्या लोकांना असे वाटते की, मुख्यमंत्री खूप छान बोलले. मराठी भाषेवरचे त्यांचे प्रभुत्व चांगले आहेच. छान बोलले, किती बोलले यापेक्षा शब्दच्छल न करता या गंभीर विषयाबाबत आम्हाला उत्तर अपेक्षित आहे. विरोधी पक्षनेत्यांनी त्यांच्या भाषणात शेवटी आम्हाला काय अपेक्षित आहे हे सांगितले आहे. त्यावेळी मुख्यमंत्री सभागृहात नव्हते. नंतर ते म्हणतील हे विचारले नाही, ते विचारले नाही. या क्षणाला सुध्दा ते सभागृहात हजर नाहीत. मला पुन्हा एकदा तो हेत्वरोप करायचा नाही. जेव्हा एक बोट तुम्ही दुसऱ्याकडे दाखविण्याचा प्रयत्न करता त्यावेळेला तीन बोटे तुम्हाला विचारत असतात. ती आमची सरकारकडून अपेक्षा आहे. पोलिसांनी जाणीवपूर्वक केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, त्या कुटुंबाला दिलेली धमकीवजा ताकीद, यामुळे आजही ते कुटुंब धाकामध्ये वावरत आहे. या सगळ्या बाबी सरकार कशाप्रकारे हाताळणार आहे याचे उत्तर आम्हाला हवे आहे. महाराष्ट्राची जनता या चर्चेकडे पहात आहे. ही चर्चा नेहमीप्रमाणे होणारी चर्चा हाईल. उत्तराच्या वेळेला सत्ताधारी पक्षाकडून बाके वाजविली जातील. गेल्या २० महिन्यातील अनुभव पाहिल्यानंतर हे आम्हाला पाठ झाले आहे. पूर्वी सुध्दा कायदा व सुव्यवस्थेच्या प्रश्नावर चर्चा झाली. शेतकऱ्यांच्या प्रश्नाबाबत अनेकदा चर्चा झाली. त्यावेळच्या घोषणा, आवेश आम्ही पाहिला आहे. खोदा पहाड निकला चुहा, हे डायलॉग मुख्यमंत्र्यांच्या तोंडी. त्याचा रेफरन्स आज न देता भविष्यात देऊ. त्यांच्याकडून आम्हाला अपेक्षा आहे की, पोलिसांबाबत काय करणार आहात? एस.पी. व डी.जी.बाबत काय करणार आहात. दररोज सकाळी तुम्हाला ब्रिफिंग केले जाते. आम्ही समजू शकतो की, महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री या नात्याने ते पंढरपूरला विठ्ठलाच्या दर्शनाला गेले होते. परंतु या गोष्टींचे महत्व लक्षात घेता तुमच्या संवेदना कुठे गेल्या होत्या? भाषणामध्ये संवेदना दाखविता, वेदना दाखविता. दुसऱ्यांना शिकवित असता. तुम्ही कशाप्रकारे चुकीचे वागत आहात हे दाखविण्याचा प्रयत्न करता. आज स्वतः कसे वागत आहात याचे सुध्दा उत्तर या ठिकाणी दिले पाहिजे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्राच्या जनतेने एक गोष्ट समोर आणली आहे. केवळ विरोधक म्हणतात असे नव्हे तर महाराष्ट्रातील जनता म्हणते की आम्ही सुरक्षित नाही. विधिमंडळ सभागृह ज्या शहरात आहे त्या शहरातील ४१ टक्के महिला कर्मचारी म्हणतात की आम्हाला सुरक्षिततेची भीती वाटते. प्रजा या एनजीओने केला सर्व्हे आहे. ज्या संस्थेचा आधार तुम्ही विरोधी पक्षात असताना वारंवार घेतला. आम्हाला नेहमीप्रमाणे आकडेवारी सांगितली. आम्ही त्याप्रमाणे पावले उचलली. विरोधी पक्षनेते सांगतात ते आम्ही मान्य करीत होतो. सदस्य जरी सांगत असले तरी आम्ही ते सत्य मानून त्यावर कार्यवाही करीत होतो. आज याच प्रजा संस्थेचा सर्व्हे सांगतो. हा माझा सर्व्हे नाही. संवेदनांबाबत आम्हाला मुख्यमंत्र्यांकडून वैयक्तिकरित्या हे अपेक्षित नव्हते.

सभापती महोदय, विरोधी पक्षात असताना विषयाचे गांभीर्य सभागृहात हुबेहूब उभे

करण्याची मुख्यमंत्र्यांची वेगळी धाटणी तुम्ही आम्ही पाहिली आहे. इतकी संवेदना त्यांच्या वागण्यातून, बोलण्यातून, देहबोलीतून अनेक वर्षे आम्ही पाहिली आहे. आज त्या देहबोलीला काय झाले? आज कुठे गेली ती संवेदना? फक्त फोनद्वारे सुध्दा त्या कुटुंबाशी बोलता आले नाही? राज्याच्या प्रमुखाला तेथील वातावरणाची भीती वाटते. त्यामुळे ते जर त्या ठिकाणी जाणार नसतील तर आम्ही कोणाला विचारायचे? जर आम्ही विचारले की, का गेला नाहीत तर तुम्ही आरोप करणार की असे म्हणतात. यामध्ये कोणता आरोप येतो? एक गोष्ट दुर्दैवाने म्हणावीशी वाटते की, ते असे म्हणाले की, मला अभिमानाने सांगावेसे वाटते. यात कसला अभिमान? ५ लाख रुपये सरकारने दिले ही अभिमानास्पद गोष्ट आहे का? एका छोट्या मुलीच्या शरीराचे पिसाळलेल्या कुत्र्याप्रमाणे लचके तोडले जातात, तिचा मुडदा पाडला जातो आणि सरकारने ५ लाख रुपये दिले याचा तुम्हाला अभिमान वाटतो. लाच वाटायला पाहिजे. कोणत्या प्रकारची आम्ही सरकारकडून अपेक्षा करायची? अमुक रक्कम दिली ही जर तुमच्या आमच्या महाराष्ट्राची प्रथा परंपरा असेल तर आम्हाला लाज वाटते. महाराष्ट्राची जनता हे खपवून घेणार नाही. तुमचा एक क्षण सुध्दा त्या कुटुंबाला जास्त दिलासा देणारा ठरला असता. या ठिकाणी भाषण करीत असताना आणखी एका गोष्टीचा रेफरन्स दिला गेला. अर्धसत्य का बोलले जाते हे आम्हाला कळत नाही. केंद्रीय मंत्री श्रीमती मनेका गांधी यांचे २०१५ मध्ये लोकसभेत केलेल्या भाषणाचे उदाहरण त्यांनी दिले. “Maharashtra tops in rape cases and assault cases.” हा त्याचा मथळा आहे. “Smt. Menaka Gandhi, Hon’ble Union Minister of Women and Child Development told the Lok Sabha that the number of cases registered for rape and assault of women with intent to outrage modesty has shown increasing trend. The highest number of such cases were in Maharashtra i.e. 13827.” पुढे त्यांनी असे सांगितले आहे की, “Rape cases registered across Maharashtra increase by 21%.”. This is in regard with the year 2015. हे त्यांचे भाषण आहे. मी तुम्हाला आरसा दाखवितो. श्रीमती मनेका गांधी या केंद्रीय मंत्रिमंडळात महिला व बालकल्याण मंत्री आहेत. त्यांनी महाराष्ट्रात काय होते हे सांगितले.

या नंतर श्री. ओटवणेकर

श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप :

मी त्याच्या पुढे वाचत नाही. कारण मला राजकारण करायचे नाही. १५ वर्षापूर्वी काय झाले त्याची आकडेवारी मी देणार नाही. श्रीमती मनेका गांधी यांचा उल्लेख आपण केला होता. त्यामुळे त्यांचे चित्र मी आपल्या समोर उभे केले. त्यांनी राज्याचे खरे चित्र संसदेत मांडले होते. ते आपणास येथे सांगितले. आम्ही स्वतःला कोत्या राजकारणापर्यंतच मर्यादित ठेवणार आहोत काय ? त्यावेळी कोण होते, आता कोण आहे त्यावेळी किती अत्याचार झाले, आता किती झाले यावरच आपण धन्यता मानणार आहात काय असा प्रश्न तुम्हा आम्हा सर्वांना आहे. प्रत्येक घटनेमध्ये महिलेला प्रतारित करण्यात आले आहे. त्यासंबंधी आम्ही बोललो तर आततायीपणा करतो असा आरोप करण्यात येतो. आता संदर्भ देत असताना सन्माननीय सदस्यांनी राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या महिला पदाधिकारीचा उल्लेख केला. त्यांच्या पतीने काय केले हे कायदा पाहून घेईल. पतीने केले तरी त्या महिलेचे नाव बदनाम करण्यात येत आहे. नगरमध्ये जी घटना घडली त्यासंबंधी मुख्यमंत्र्यांच्या संवेदना काय आहेत एवढे विचारून चूक केली काय ? त्यांच्या पतीचे जे काही प्रकरण आहे ते आपण पाहून घ्यावे. कारण कायदा व सुव्यवस्था आपल्या हातामध्ये आहे. त्यांचे जे काही करायचे आहे ते आपण करावे. पण त्या महिलेने मुख्यमंत्र्यांना विचारलेला प्रश्न अयोग्य कसा काय असू शकतो. आपल्याला समाजाला नक्की काय द्यायचे आहे. या माध्यमातून कोणता संदेश द्यायचा आहे हा प्रश्न यातून निर्माण होतो. जेव्हा पक्षीय अभिनिवेश येतो तेव्हा अनेक गोष्टी घडतात. मला आपल्याला एक गोष्ट नम्रपणे सांगावयाची आहे की, जो कोणी गुन्हेगार असेल त्याला शिक्षा ही झालीच पाहिजे. मग तो कुठल्या पक्षाचा आहे हे आम्ही कधी पाहिलेले नाही किंवा ते पाहू नये असे संकेत निदान या सभागृहाचे तरी आहेत. या सर्वांचे विश्लेषण करित असताना आपण काय पाहतो ? अमुकने हे केले, तमुकने हे केले. येथे एका वाहिनीचा संदर्भ देण्यात आला. मी देखील एका वाहिनीचा संदर्भ देतो. कारण त्या वाहिनीवर मी स्वतः होतो. त्या वाहिनीवर महिला आयोगाच्या प्रमुख होत्या. सर्व शासकीय मंडळे स्वायत्त आहेत. मंडळ हे कुठल्या पार्टीचे असू शकत नाही ही वस्तुस्थिती आहे. महिला आयोगाच्या अध्यक्ष सांगत होत्या की, चार बोट तुमच्याकडे आहेत.

श्री.भाई गिरकर : सभापती महोदय, महिला आयोगाच्या अध्यक्षांच्या पतीचे नाव घेतले तर सन्माननीय सदस्यांना वेदना झाल्या. येथे दाऊदचे नाव घेतले गेले. श्री.गणेश पांडे, श्री.मुन्ना सिंग हे या सदनाचे सदस्य नाही तरी त्याचे नाव घेतले गेले. त्यावेळी त्यांची संहिता कुठे गेली होती. दाऊद बीजेपीमध्ये आला तर त्याला मंत्री करण्यात येईल असे बोलले गेले तेव्हा आपणाला वेदना झाल्या नाहीत काय ? श्रीमती चित्रा वाघ यांच्या पतीचे नाव घेतल्यानंतर आपण अस्वस्थ झालात. आम्ही आपले विचार शांतपणाने ऐकले आहेत. दाऊद हा या सदनाचा सदस्य आहे काय ? दाऊद भारतात आला की, त्याला भाजपाचा मंत्री करण्यात येईल असे आपण म्हणत आहात.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांना आपले मन मोकळे करू द्यावे. त्यांच्या शरीरावर कसलाही परिणाम होऊ नये अशी माझी इच्छा आहे. ते लवकरच मंत्री होतील. आम्ही त्या गोष्टीचे समर्थन करित नाही. दाऊद ही महिला नव्हे.

श्री.भाई गिरकर : सभापती महोदय, दाऊद हा देशद्रोही आहे.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, मी या गोष्टीचा उल्लेख केला नाही. मी फक्त एकाच गोष्टीचा उल्लेख केला आहे. श्रीमती चित्राताई वाघ यांच्या पतीने काही केले असेल तर त्यांच्यावर कारवाई करावी असे म्हटले आहे. पण आपण त्या महिलेचे नाव घेतले आहे. त्यामुळे मी त्या प्रवृत्तीवर आणि संवेदनेवर बोलत आहे. पढवलेल्या अधिकाऱ्यांनी क्लिन चिट दिली तरी सुद्धा दाऊद बरोबर झालेल्या

संभाषणातून आपण कधीही सुटणार नाही. आम्ही शेवट पर्यंत जाऊ. ज्या काही गप्पा झाल्या त्या काही चहापाण्यासाठी झाल्या नाहीत. कराची येथून इकडे चहा येऊ शकत नाही. तो माझा विषय नाही. तो विषय माझ्यावर लादू नका. ज्या वेळी भावना बोलल्या गेल्या त्यावेळीच आपण आपले मत व्यक्त करायला पाहिजे होते. नव्हे तशी मला अपेक्षा होती. या गुन्हाच्या बाबतीत बोलत असताना चौथ्या आरोपीसंबंधात बोलले गेले. यासंबंधी पोलिसांचे लगडे कारण असे आहे की, कोणीही साक्ष देण्यासाठी येत नाही. परिस्थितीजन्य पुरावा असेल तर संबंधितांना अटक करण्यात येते हे कायदाच सांगतो. या घटनेमुळे महाराष्ट्रातील वातावरण गढूळ झाले आहे. परिस्थितीजन्य पुरावा चौथ्या आरोपीकडे बोट दाखवत असेल तर त्याला अटक का करण्यात येत नाही. मालेगाव प्रकरणात पकडण्यात आलेल्या निरपराध लोकांची सुटका कोर्टाने सात वर्षांनी केली. त्यामुळे एखाद्या आरोपीला चुकीने अटक केली असती तर काय बिघडले असते. जेव्हा संशयाची सुई आरोपीच्या भोवती फिरते त्यावेळी त्याच्यावर कोणाचा वरदहस्त आहे हे पाहिले पाहिजे. पोलीस एका आरोपीचे श्रेय घेत आहे. त्याला पोलिसांनी पकडले नसून त्याच्या घरच्यांनी आणून दिलेले आहे. हे आरोपी आंतरराष्ट्रीय नसून त्या गावातीलच आहेत. सर्वांना माहीत असलेली ही मुले आहेत. पोलिसांना देखील माहीत आहे. या मुलांनी एका व्यक्तीला टेंपेसवरून फेकून दिल्यामुळे ती व्यक्ती मृत पावली होती. हा गुन्हा रफादफा केला आहे. ही सर्व घटना पोलिसांना माहीत आहे. त्यामुळे चौथ्या आरोपीसाठी पोलिसांची वेगळी भूमिका का आहे असा माझा या निमित्ताने सवाल आहे. आम्ही आज पोलिसांचे गोडवे गायले आहे. मी देखील पोलिसांचाच मुलगा आहे. मी त्या वर्दीची पैदास आहे. आजचे आणि वीस वर्षांपूर्वीचे पोलीस पाहिले तर त्यात नक्की फरक जाणवतो. आताच्या पोलिसांबद्दल अभिमानाने बोलावे असे प्रसंग फार कमी येत आहेत. चांगले पोलीस नाहीत असे मी म्हटलेले नाही. आजच्या पोलीस दलामध्ये काय चालले आहे ?

या नंतर श्री. जुन्नरे

श्री.भाई जगताप

.....

या ठिकाणी सन्माननीय श्री. राणे साहेबांनी काही उदाहरणे दिली आहेत. बार पोलिसांचे, दुकानदारी पोलिसांची यासंदर्भातील सगळी माहिती त्यांच्याकडे आहे. त्यामुळे पोलीस खात्यावर प्रश्नचिन्ह निर्माण होत नाही काय हा माझा सवाल आहे. मग अशा पोलिसांच्या बाबतीत आम्ही बोलत असून तर आम्ही काही सूचवले नाही, तुम्ही केवळ राजकीय भाषणे केली असा आरोप विरोधी पक्षावर केला जातो. जी भाषणे तुम्ही रेफर केली आहेत अशी १०० भाषणे मी येथे बसलेल्या नेत्यांची रेफर करू शकतो, अगदी दादांसह. माननीय चंद्रकांत पाटील यांची भाषणे सुध्दा माझ्याकडे आहेत व आम्ही सुध्दा ती रेफर करू शकतो. परंतु आम्ही ही भाषणे रेफर करणार नाही. खरे म्हणजे सरकारच्या चुका दाखवून देणे हे विरोधी पक्षाचे कामच आहे. सरकारला ताळ्यावर ठेवण्यासाठी सर्व गोष्टींवर सभागृहात चर्चा झाली पाहिजे. महाराष्ट्रामधील प्रगतीचा प्रश्न असेल, कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न असेल किंवा कोणताही प्रश्न असेल तर त्याबाबतीत सभागृहात सर्वंकष चर्चा झाली पाहिजे. आम्ही सत्तेमध्ये होतो तेव्हा आम्ही यासंदर्भात आपल्यावर कधीही आक्षेप घेतला नव्हता. त्यावेळेस माननीय श्री. विनोद तावडे या सभागृहाचे विरोधी पक्ष नेते होते त्यावेळसही आम्ही आक्षेप घेतला नव्हता. आम्ही माननीय गडकरी साहेबांवर सुध्दा आक्षेप घेतला नव्हता. आज फार गंभीर विषयावर चर्चा सुरु आहे या चर्चेला उत्तरे काय मिळणार आहेत याची आम्हाला आता अर्धी माहिती मिळाली आहे.

सभापती महोदय, क्राईम रेट, बलात्कार, कन्व्हिक्शच्या रेटची माहिती मिळाली आहे. तुमची सर्व माहिती ऐकून ऐकून आमचे आणि महाराष्ट्राचेही कान विटले आहेत. महाराष्ट्राचा आरसा आज तुम्हाला पाहावयाला मिळतो आहे. आम्ही आज जे काही बोलतो आहे ते महाराष्ट्रातील ११.५ कोटी जनतेला काय वाटते ते आम्ही येथे मांडण्याचा प्रयत्न करित आहोत. महाराष्ट्रातील जनता राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांना टाहो फोडून विचारते आहे. संवेदनशिल, संवेदनशिल गोष्ट करणाऱ्यांना माझा प्रश्न आहे की, कोपडी येथील घटना अतिशय गंभीर आहे. खरे म्हणजे कोपडी येथील जनतेचे कौतुकच केले पाहिजे. खरे म्हणजे या घटनेला जातीय स्वरूप दिले गेले नाही. घटनेच्या ठिकाणी जेवढे नेते गेले त्यातील एकाने जरी आग लावण्याचा प्रयत्न केला असता तर आज महाराष्ट्र पेटला असता ही वस्तुस्थिती आहे. एवढ्या गंभीर प्रश्नाची राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांना जाण नाही. असे असतानाही तुम्ही संवेदनाच्या गोष्टी करता ? आम्हाला संवेदना दाखवता ? म्हणजे महाराष्ट्र पेटला की, मग त्या ठिकाणी तुम्ही प्रमुख म्हणून जावयाचे हे तुम्हाला अभिप्रेत आहे काय ? खरे म्हणजे राज्याचा प्रमुख म्हणून माननीय मुख्यमंत्र्यांनी त्या ठिकाणी गेले पाहिजे हे आम्हाला अभिप्रेत असेल तर ते चूक आहे काय ? आम्ही त्यांच्यावर राजकीय आरोप करित आहोत काय ? या घटनेच्या संदर्भात आम्ही राजकीय आरोप केले तर त्यातून आम्हाला काय हासिल होणार आहे ? जनतेने तुम्हाला पाच वर्षांसाठी सत्तेवर बसवले

आहे. जनतेने तुम्हाला सत्तेवर कर्तृत्व करण्यासाठी बसविले आहे. तुम्हाला खुर्च्या गरम करण्यासाठी व डॉयलॉग बाजी करण्यासाठी सत्तेवर बसवलेले नाही, आहे त्या प्रश्नाला बगल देण्यासाठी बसवलेले नाही. खरे म्हणजे तुम्हाला जनतेने उत्तर शोधण्यासाठी बसवले आहे. कायदा सुव्यवस्था किंवा इतर प्रश्नांची उत्तरे शोधण्यासाठी जनतेने तुम्हाला बसवले आहे. यासंदर्भात आम्ही मुख्यमंत्र्यांकडून नाही तर कोणाकडून अपेक्षा करावयाच्या ? राज्याच्या गृहमंत्र्यांकडून आम्ही अपेक्षा करावयाच्या नाहीत ? आम्ही सांगितले होते की, माननीय श्री.चंद्रकांत पाटील यांना गृहमंत्री बनवा. आता जे माननीय मुख्यमंत्र्यांची बाजू सांगत होते त्यांना गृहमंत्री बनवा. तुम्ही किती पोर्ट फोलिओ सांभाळता हा आमचा विषय नाही. कोणाकडे किती विभाग आहेत हा आमचा विषय नाही. परंतु ज्या विभागाचा संबंध सर्व सामान्यांशी आहे, गरिबांशी, लहान मुलांशी आहेत, महिलांशी आहेत, वृद्धांशी आहेत या ११.५ कोटी जनतेच्या सुरक्षेशी आहे. त्यामुळे राज्यातील ११.५ कोटी जनतेशी खिलवाड करू नका. तुम्हाला तुमचा विभाग चांगल्या प्रकारे चालविता येत नसेल तर तो विभाग तुमच्या सहकार्याकडे द्या. परंतु आम्हाला कोणी तरी जबाबदार माणूस द्या. आम्ही जबाबदार म्हणून तुम्हाला पकडत असू तर तुम्ही लगेच सांगणार, आमचे हे स्वच्छ प्रतिमेचे आहेत म्हणून त्यांना सगळे खाते दिले हे सांगण्याचा तर तुम्ही प्रयत्न करीत नाही ना ? खरे म्हणजे तुम्ही स्वच्छ प्रतिमेचेच राहा. स्वच्छ प्रतिमेचे असून देखील सुध्दा ताज हॉटेलमधून १० कोटी रुपये कसे गेले याची माहिती या ठिकाणी देण्यात आली आहे. त्याचे उत्तर काय येणार आहे हे मला माहिती नाही. परंतु अशा संदर्भात माझ्याकडे काही गोष्टी आहेत. त्यामुळे कोणाची प्रतिमा काय आहे या खोलात मी काही जाणार नाही. परंतु तरी सुध्दा माझे वैयक्तिक मत त्यांच्याबद्दल चांगले आहे. सभागृहांच्या नेत्यांचा आम्हाला चांगला आदर आहे. दादांनी एखाद्या खात्याची जबाबदारी घेतली तर त्या खात्याचे उत्तर दायित्व सुध्दा तुम्हालाच सांभाळावे लागेल, आणि या बाबतीत आम्ही काही विचारले तर आमच्या मुख्यमंत्र्यांवर आरोप करता, राजकीय वक्तव्ये करतो असे आपण कसे काय म्हणू शकता ? आम्हाला काही विचारावयाचे असेल तर काल शपथ घेतलेल्या राज्यमंत्र्यांना विचारावयाचे ? माननीय श्री. दीपक केसरकर यांनी काही दिवसापूर्वी सांगितले होते की, मला संरक्षण मिळत नाही. परंतु आता काय परिस्थिती आहे हे मला माहिती नाही.

सभापती महोदय, नगर जिल्हयातील राजेगाव येथे भाजपाच्या एका सरपंचाला ३१ मार्च, २०१५ रोजी एका ४५ वर्षांच्या महिलेने धार्मिक कार्यक्रमाचा हिशेब मागितल्यावर या सरपंचाने तिच्या मुलाला बाजूच्या घरामध्ये बांधून ठेवून या महिलेवर तिघांनी पाशवी बलात्कार केला होता. या घटनेचे आरोपी पकडले गेले म्हणजे तुम्ही आमच्यावर मेहरबानी केली आहे काय ? तुम्ही महाराष्ट्र कोठे नेऊन ठेवला आहे ? अशा प्रकारच्या माझ्याकडे १० घटना आहेत. या ठिकाणी मी हेत्वरोप करीत नाही. या १० घटना बलात्काराच्या आणि छोट्या मुलींच्या छेडछाडीच्या आहेत व या घटनेमध्ये काही कार्यकर्त्यांचा समावेश आहे. तरी सुध्दा मला हा विषय भाजप, काँग्रेस, शिवसेना असा करावयाचा

करावयाचा नाही. खरे म्हणजे या प्रवृत्तीला ठेचण्याची आवश्यकता आहे. ही प्रवृत्ती का बळावत चालली हे जास्त महत्वाचे आहे. यासंदर्भात एकंदर ३५ कायदे आहेत. निर्भया प्रकरणामुळे देश हळहळला व रस्त्यावर आला व त्यानंतर कायदा करण्यात आला. हा कायदा आज सुध्दा अस्तित्वात आहे तरी ही सुध्दा कोपडीची घटना घडलीच. तेव्हापासून आजपर्यंत महाराष्ट्रात जवळपास ४० ते ५० घटना घडलेल्या आहेत. कायदा आहे परंतु अधिक सक्षम केला पाहिजे हे मी मान्य करतो. परंतु कायद्याचा वचक ठेवणारे ४८ तासानंतरही गंभीर गोष्टीची दखल घेत नाही. कायद्याचा वचक ठेवणाऱ्याकडून हे अपेक्षित आहे परंतु ते चवथा आरोपी पकडण्यासाठी आमच्याकडे पुरावा नाही असे सांगतात त्यामुळे यापेक्षा दुर्दैवाची गोष्ट या पुरोगामी महाराष्ट्रात कोणती असू शकते. यासंदर्भात आम्ही काही बोललो तर आम्ही राजकीय बोललो ? या विषयाच्या संदर्भात आम्ही मुख्यमंत्र्यांना सवाल केला तर आम्ही राजकीय सवाल विचारला ? या विषयाकडे राजकीय दृष्टीने पाहता कामा नये. खरे म्हणजे यामध्ये समाजाची मानसिकता खरोखर बदलली असून त्याची काही कारणे आहेत. सद्याचे विश्व इंटरनेटमुळे खेडेगावासारखे झाले आहे. त्यामुळे या विषयावर आपण सर्वांनी एकत्र बसून विचार करण्याची आवश्यकता आहे असा माझा प्रश्न राहिल. एका रात्रीत, एका दिवसात सर्व प्रश्नांची उत्तरे मिळतील यावर माझा विश्वास नाही.

या नंतर श्री. शिगम

श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप

(स्थानिक प्राधिकारी संस्थांद्वारा निर्वाचित)

:

आम्हाला कोणा व्यक्तीबद्दल काही नाही ही सार्वजनिक जबाबदारी आहे यात वाद नाही. या चर्चेकडे इतकी गंभीर चर्चा सुरु आहे त्याकडे महाराष्ट्र डोळे लावून बसला आहे. खालच्या सभागृहात देखील याच विषयावर चर्चा सुरु आहे हे आम्हाला देखील माहित आहे. तेथे माननीय मुख्यमंत्र्यांचे उत्तर होऊ द्यावे. मी आपणास सांगू इच्छितो की, यापूर्वी आम्ही शेतकऱ्यांच्या प्रश्नाबाबत किंवा अन्य महत्वांच्या प्रश्नांबाबत स्थान प्रस्तावाची सूचना दिली असता त्या सूचना वेगळ्या आयुधामध्ये रूपांतरित करून त्यावर चर्चा केलेली आहे. परंतु अशा चर्चांवर राज्याच्या प्रमुखांनी उत्तर दिलेले आहे. तेव्हा या चर्चेचे उत्तर राज्याच्या प्रमुखांनी द्यावे अशी आम्ही अपेक्षा करणे चुकीचे आहे काय ? दादा, आम्ही आपल्याकडून अपेक्षा केली हे आमचे चुकले काय ? राज्यातील जनतेला मी तुमच्या पाठीशी ठामपणे उभा आहे असे राज्याच्या प्रमुखापेक्षा कोण सांगू सांगतो ? म्हणून आमचा आग्रह आहे की, या चर्चेचे उत्तर माननीय मुख्यमंत्र्यांनी द्यावे.

सभापती महोदय, आपण काही महत्वाच्या प्रथा आणि परंपरा सुरु केलेल्या आहेत त्या प्रथा आणि परंपरा इतर राज्यांनी स्वीकारलेल्या आहेत. तेव्हा माझी सभागृहाच्या नेत्यांना विनंती आहे की, या चर्चेसाठी कितीही वेळ लागला तरी सन्माननीय सदस्यांना त्यांची मते मांडण्याची संधी दिली पाहिजे. आपण अशा अनेक विषयांवर सात-आठ तास चर्चा केलेल्या आहेत. ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य श्री. एकनाथराव खडसे हे विधानसभेत विरोधी पक्षात असताना त्यांनी एका विधेयकावर चौदा तास भाषण केले होते हे आपणास आठवत असेल. आम्ही त्यावेळी आक्षेप घेतला नाही. तो त्यांचा अधिकार होता. तेव्हा आपण देखील या चर्चेसाठी अडीच तासाची मर्यादा लावू नये असे मला वाटते. ती गरीब कुटुंबातील मुलगी जर आपल्या कुटुंबातील असेल तर काय होईल हे न सांगणेच बरे आहे. राज्याचा प्रमुख आपणास आश्वासित करित आहे असे त्या गरिबाला वाटू द्यावे. घडलेला घटना वाईट, दुर्दैवी व भयानक आहे. राज्याचा प्रमुख म्हणून मी जनतेच्या पाठीशी आहे ही भावना आम्ही व्यक्त केली तर ते चुकीचे आहे काय ?

सभापती महोदय, आपण नैतिकतेच्या गोष्टी करतो. नैतिकता हा शब्द बोथट झाला आहे. कोणी नैतिकता शिकवावयाची ? आम्ही काही नावासहित दाखले दिले तर आपणास चालणार नाही कारण माझा अनुभव विशिष्ट पक्षापुरता आणि कार्यकर्त्यांपुरता मर्यादित नाही. ही एक प्रवृत्ती आहे. ती सर्व पक्षांमध्ये आहे, त्यांनी आम्ही सर्व साधुसंत आहोत असे समजण्याचे काही कारण नाही. ही प्रवृत्ती दिवसेंदिवस बळावत चालली आहे. धीट होत चालली आहे. ज्यांनी या प्रवृत्तीला थांबविले पाहिजे आणि वेळ आली तर ठेचले पाहिजे तीच यंत्रणा सक्षम नाही. त्याबाबत आम्ही काही बोलत असू तर आपण आम्हाला माफ करावे, परंतु ते बोलणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, कोपर्डी हे गाव टिकली इतके असेल परंतु त्या ठिकाणी घडलेल्या घटनेचे लोण राज्यातील सहा जिल्ह्यांत पसरले. आपण साधा विचार करावा, जर या घटनेला जातीय वळण लागले असते तर तुम्ही आम्ही ही परिस्थिती कशी हाताळली असती ? तसे होऊ नये म्हणून चार दिवसांमध्ये प्रयत्न कोणी केले त्यामध्ये माननीय विरोधी पक्ष नेते असतील, त्या ठिकाणी भेट देण्यासाठी गेलेले कोणत्याही पक्षातील नेते असतील, आम्ही देखील अपील केले होते. आम्ही सांगितले की, गुन्हेगाराला जात, धर्म लावू नका. गुन्हेगार हा गुन्हेगार आहे. वेळ आली तर यंत्रणेने गुन्हेगाराला ताब्यात न घेता त्याला ठेचला पाहिजे अशी आम्हाला यंत्रणेकडून अपेक्षा आहे. आपण मागील काळात देखील अशाप्रकारची कारवाई केलेली आहे.

सभापती महोदय, सामाजिक सलोखा राखण्याचे काम त्या कुटुंबाने केलेले आहे. त्या कुटुंबाने आकांडतांडव केला नाही. त्या मुलीची आई ढसाढसा रडून सांगत होती की, माझ्या मुलीचा पूर्ण देह मला पाहता येत नाही, माझ्या मुलीचे लचके तोडलेले आहेत. मला बाकीच्या गोष्टी सांगता येत नाही. आम्ही वारंवार त्या गोष्टीचा उल्लेख केला तर त्यास गांभीर्य राहणार नाही. परंतु त्याची गंभीरता यंत्रणेने किती घेतली, असा आम्ही प्रश्न विचारतो त्यावेळी आम्ही राजकीय बोलतो असा कोणी आरोप करित असेल तर कृपया तसा करू नये. जात्यात नसलेल्या लोकांनी लक्षात घ्यावे की ते सुपात आहेत. फार लांब नाहीत.

सभापती महोदय, हे लोण असेच वाढत राहिले आणि पोलीस विभागामध्ये बेफिकीरी आली, कोण काय करतय, मी कोणाला जाऊन तरी पटवेन, अशी प्रवृत्ती असलेले अधिकारी असतील तर महाराष्ट्राच्या दृष्टीने अतिशय वाईट दिवस असेल असे मला वाटते. तेव्हा तेथील पोलीस अधीक्षक, राज्याचे डी.जी. यांना जबाबदार धरून त्यांच्यावर कोणती कारवाई करणार आहात? राज्यात कायदा आणि सुव्यवस्था कशी राखणार आहात? आज सर्वसामान्यांच्या मनामध्ये भीती नसून दहशत बसली आहे, ही दहशत कशी काढणार आहात याबाबतचे मार्गदर्शन आणि तसा उल्लेख उत्तरामध्ये आला पाहिजे.

सभापती महोदय, राज्याच्या दोन्ही सभागृहामध्ये अशा घटनांवर इतका वेळ बोलावे लागते आणि या गंभीर घटनेची दखल तेवढ्या गंभीरपणे शासकीय यंत्रणा घेत नाही याचा मी मनापासून निषेध व्यक्त करतो.

सभापती महोदय, समाजाचे प्रबोधन असेल तर आपण काही शॉट टर्म उपाययोजना करतो आणि काही लॉगटर्म उपाययोजना करतो. समाजाच्या मानसिकतेबाबत सर्वांनी अंतर्मुख होऊन विचार केला पाहिजे हे मान्य आहे. परंतु आपणास काही बाबतीत तत्कालीन निर्णय घेणे आवश्यक आहे. या घटनेतील नराधमांना जरब बसेल आणि दुसरे आम्ही काही करून सुटू शकतो, पोलीस आमचे काही करू शकत नाही असा ज्यांचा मनसुबा आहे तो उद्ध्वस्त करण्याचे काम यंत्रणेने केलेच पाहिजे अशाप्रकारचा आग्रह मी व्यक्त करतो आणि महाराष्ट्रातील जनतेच्या, विरोधी बाकावरील सदस्यांच्या आणि तिकडच्या बाकावरील सदस्यांच्या देखील तशाच भावना असतील. काही वेळेला आपली लॉयल्टी दाखवावयाला पाहिजे, पण ती कधी दाखवावी, किती दाखवावी याला सुद्धा मर्यादा आहेत. तुम्हाला त्या लखलाभ आहेत. परंतु आपल्या लॉयल्टीच्या जीवावर कोणत्या चिमुकलीचा जीव जात असेल आणि त्याचे कोणी भलामण करीत असेल तर ते जराही सहन केले जाणार नाही. आपण पहिले कर्तृत्व करा, कर्तव्य करा आणि आम्हाला सांगा की, तुम्ही चुकीचे सांगत आहात, चुकीचे विचारत आहात. आपण योग्य पद्धतीने वागलात तर आम्ही आपले आभार व्यक्त करू. परंतु आज महाराष्ट्रातील कायदा आणि सुव्यवस्थेची परिस्थिती अतिशय वाईट आणि दयनीय झालेली आहे. आता आम्ही उत्तर प्रदेश आणि बिहार राज्याचे नाव घेत नाही. कारण तेच बोलायला लागले आहेत की, "देखों, महाराष्ट्र में क्या हो गया है ?" असे सर्व उलट सुरु आहे. मी यापेक्षा जास्त काही सांगत नाही. आम्हाला राज्याच्या प्रमुखांकडून, राज्याच्या गृह मंत्र्यांकडून या सर्व गोष्टींचा बंदोबस्त करण्यासाठी काय करता येईल याचे मार्गदर्शन आणि विचार त्यांच्या उत्तरातून मिळाले पाहिजे, अशी अपेक्षा मी व्यक्त करतो आणि आपण मला बोलण्याची संधी दिली त्याबद्दल आपले आभार मानून माझे भाषण पूर्ण करतो. जय हिंद ! जय महाराष्ट्र !

श्री.दीपक केसरकर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी माझ्या बाबतील “मला संरक्षण नाही” असा काहीतरी उल्लेख केला. पण असा काही प्रकार झालेला नाही, चुकीचे रेकॉर्डवर येऊ नये म्हणून मी सांगत आहे.

सभापती महोदय, दुसरी बाब अशी मी संसदीय कार्य पद्धतीवर विश्वास ठेवणारा आहे. जर या चर्चेचे उत्तर माननीय मुख्यमंत्री यांचेकडून पाहिजे होते तर आज सकाळी गटनेत्यांची बैठक झाली त्यावेळी दोन्ही सभागृहासाठी वेगवेगळी वेळ करून घ्यावयास पाहिजे होती. हा अत्यंत गंभीर प्रश्न आहे.

या नंतर श्री. बोर्डे

श्री.दीपक केसरकर....

आमचे सर्वांचे एकमत आहे की, यावर कुठे तरी उपाययोजना झाली पाहिजे. मी स्वतः या चर्चेच्या नोट्स घेत आहे. कारण माननीय मुख्यमंत्र्यांना अनेक व्याप असतात. माननीय मुख्यमंत्री आणि मला सुध्दा एकच मुलगी आहे. त्यामुळे मुलीचे दुःख आणि मुलगा गेल्यानंतरचे दुःख काय असते हे मला माहित आहे. मी सन्माननीय सदस्यांना सांगतो की, कृपया आपण मी बोलत असताना मध्ये बोलू नये. कारण तुम्ही बोलत असताना मी बोललो नाही. मी फक्त दोन मिनिटात माझा खुलासा करणार आहे. रेकॉर्डवर चुकीचे येता कामा नये हे निदर्शनास आणून देण्याचा माझा अधिकार आहे. मी राज्याचा वित्त राज्यमंत्री असताना अनेकदा सभागृहात अर्थसंकल्पावरील चर्चेला उत्तरे दिलेली आहेत. त्यामुळे राज्यमंत्री म्हणून उत्तर देताना आणि कारवाई करताना मी कुठेही कमी पडणार नाही. आपली भावना राज्याच्या प्रमुखांनी उत्तर द्यावे अशी आहे. माननीय मुख्यमंत्री हे संवेदनशील आहेत. त्यामुळे ते नक्की या चर्चेला उत्तर देतील. परंतु मी निदर्शनास आणून देतो की, असे विषय ज्या वेळी चर्चेला येतात त्यावेळी गट नेत्यांच्या बैठकीच्या वेळी उत्तराच्या बाबतीत नियोजन करावयास पाहिजे. नाही तर जनतेमध्ये वेगळा मेसेज जाईल की, राज्याचे मुख्यमंत्री इतक्या महत्त्वाच्या विषयावर उत्तर देण्यासाठी सभागृहात उपस्थित नव्हते. आज एकाच दिवशी दोन्ही सभागृहामध्ये एकाच विषयावर चर्चा घेण्यात आली.

सभापती महोदय, ही घटना घडल्यानंतर मी मृत मुलीच्या आईशी बोललो. तिच्या वडिलांशी सुध्दा बोललो. त्या मुलीचा भाऊ मला मुद्दाम बोलवायला आला. त्यांना दिलासा देण्यासाठी आणि त्यांच्या दुःखात सहभागी होण्यासाठी मी तेथे गेलो होतो. मी त्या ठिकाणी कोणतेही राजकारण करण्यासाठी गेलो नव्हतो. आपण श्रीमती चित्राताईंना सुध्दा विचारावे. मी मुद्दाम जाऊन त्या कुटुंबाला भेटलो. या ठिकाणी भाषण करताना सन्माननीय सदस्यांनी मी त्या ठिकाणी गेलो होतो, या बाबतचा उल्लेख चार वेळा केला. सभापती महोदय, मी दौऱ्यावरून महाराष्ट्रात परतल्यापासून एस.पी. यांच्या संपर्कात होतो. महोदय, या ठिकाणी माझा जो उल्लेख झाला तेवढ्यापुरते मी बोलत आहे. मी त्या ठिकाणी गेल्यानंतर तेथे अनेकजण उपस्थित होते. या ठिकाणी श्रीमती चित्राताईंबद्दल उल्लेख झाला. माझ्याबद्दल जो उल्लेख झाला त्याबद्दल मला बोलण्याचा पूर्ण अधिकार आहे. मी बोलताना कोणाचेही नाव घेतलेले नाही किंवा कोणावर आरोपही केला नाही. मी गृह विभागाचा राज्यमंत्री आहे. मी या विषयी जबाबदारीने बोलत असून, भाषणाच्या नोंदी सुध्दा घेत आहे. मी पुन्हा एकदा सांगतो की, माझा जो उल्लेख झाला तेवढ्यापुरते बोलण्याचा मला जरूर अधिकार आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप, आपण बोलत असताना मी आपल्यामध्ये बोललो नाही. कारण ती माझी संस्कृती आहे. मला आपल्याविषयी काही बोलायचे नाही. मी या चर्चेला उत्तर देत नाही. मी घटनेच्या ठिकाणी भेट दिल्याबाबत जे सांगितले गेले तेवढ्यापुरतेच मी सांगत आहे. मी दौऱ्यावरून

महाराष्ट्रात परतल्यानंतर त्या गावी गेलो. एकाच वेळी दोन पालकमंत्री तेथे गेले तर पोलिसांच्या तपासामध्ये कुठे तरी कमीपणा येतो. त्या जिल्ह्याचे माननीय पालकमंत्री अगोदरच्या दिवशी गेल्यामुळे मी दुसऱ्या दिवशी तेथे गेलो. या घटनेच्या बाबतीत राज्यातील जनतेच्या आणि सभागृहातील सन्माननीय सदस्यांच्या तीव्र भावना आहेत. राज्याचा गृह राज्यमंत्री म्हणून मी निश्चितपणे या प्रकरणात लक्ष घालणार आहे आणि मी त्या कुटुंबाच्या बरोबर आहे. या चर्चेला माननीय मुख्यमंत्री उत्तर देतील, एवढेच मला सांगायचे आहे.

श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सभापती
महोदय, मी माझ्या भाषणात नाव घेतले नव्हते. सकाळ वर्तमानपत्रात जो उल्लेख केला त्याचा मी रेफरंस दिला. सकाळ वर्तमानपत्र जसे असते तसेच सामना वर्तमानपत्र आहे. माननीय श्री.दीपक केसरकर आपण गृह राज्यमंत्री झाल्यानंतरचे मी बोललो नाही. तुम्ही गृह राज्यमंत्री होण्यापूर्वीचे मी सांगितले होते. माझ्या माहितीनुसार आपण सिंधुदुर्ग जिल्ह्याचे पालकमंत्री आहात. सामना वर्तमानपत्रात नमूद करण्यात आले होते की, त्यांना पोलीस बंदोबस्त मिळत नाही. हे सामना वर्तमानपत्रामध्ये म्हणजे सामान्यांच्या मनातील नाद, निनादामध्ये नमूद केले होते. सकाळ आणि सामना या दैनिकांमध्ये काय आले, एवढेच मी सांगितले होते.

श्री.दीपक केसरकर : सभापती महोदय, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात जाण्यासाठी गोवा किंवा बेळगाव हे दोन एयरपोर्ट आहेत. दोन राज्यामध्ये सुरक्षेच्या संदर्भात अजूनपर्यंत निर्णय झालेला नाही. त्यामुळे त्या ठिकाणी संरक्षण पुरवू शकत नाही. महाराष्ट्रात सुरक्षा कमी पडते असे मी कुठेही म्हटलेले नाही. मी गृह राज्यमंत्री म्हणून सूत्रे स्वीकारल्यानंतर सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात जे मंत्री येतील त्यांना गोवा एयरपोर्ट येथून सिंधुदुर्ग येथे येईपर्यंत सुरक्षा देण्यात येईल असे सांगितले होते. त्यामुळे या बाबीचा त्या विषयाशी संबंध नाही. हा मुद्दा एका मुलीवर झालेल्या अत्याचाराबाबतचा आहे. या घटनेतील गुन्हेगाराला शिक्षा देऊन पीडित कुटुंबीयांना न्याय द्यायचा आहे. त्यासाठी तुम्ही मला काहीही करायला सांगा, ते करण्याची माझी तयारी आहे.

डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सभापती
महोदय, नियम ९७ अन्वये उपस्थित करण्यात आलेल्या अल्पकालीन चर्चेवर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभी आहे.

सभापती महोदय, या सभागृहात महिलांवर झालेल्या अत्याचाराच्या प्रकरणांवर अनेक चर्चा झालेल्या आहेत. त्या चर्चेच्या बाबतीत मी मुद्दाम नमूद करू इच्छिते की, बीड जिल्ह्यातील काठोडा, नगर जिल्ह्यातील कोठेवाडी, परभणी येथील विद्या देशमुख प्रकरण, त्याच बरोबर संभाजीनगर येथील काही प्रकरणांमध्ये आरोपींना शिक्षा सुध्दा झालेल्या आहेत. बऱ्याच वेळा समाजामध्ये प्रश्न विचारले जातात की, सभागृहात अशा विषयांच्या बाबतीत चर्चा होते, आमदार अनेक बाबी बोलतात, परंतु त्या चर्चेतून खरोखरच कोणाला न्याय मिळतो काय, हा प्रश्न समाजातील अनेक घटक विचारतांना दिसतात. म्हणून दोन-तीन-चार वर्षे या प्रकरणांच्या प्रलंबित प्रक्रियेनंतर अनेक प्रकरणात आरोपींना शिक्षा झालेली आहे, हे मला मुद्दाम येथे नमूद करावयाचे आहे.

सभापती महोदय, ज्या सर्वसामान्य लोकांना पोलीस संरक्षण नाही, ज्यांना पोलीस स्टेशनची पायरी चढण्याची भीती वाटते, असे लोक सभागृहातील चर्चेचे परिणाम पाहत असतात. पाथर्डी येथील घटना घडल्यानंतर भयग्रस्तता किंवा अफवांचे साम्राज्य पसरल्याचे दिसून येते. या घटनेमध्ये पीडित मुलीच्या कुटुंबीयांशी मी दूरध्वनीवरून तपशीलवार बोलले आहे. शिवसेना पक्षाचे स्थानिक पदाधिकारीच नव्हे तर सर्व पक्षीय लोक पहिल्या दिवसापासून, पोस्ट मार्टेमपासून ते सर्व आंदोलनामध्ये एकत्र होते. त्या ठिकाणी स्थानिक पातळीवर राजकीय वादविवाद नाही. प्रत्येकाची हीच इच्छा आहे की, १५ वर्षांच्या महाराष्ट्राच्या लेकींवर बलात्कार करून तिची निर्घृण हत्या करण्यात आल्यामुळे आरोपीला कठोर शिक्षा झाली पाहिजे. या घटने प्रकरणी १६७ (२०१६) या क्रमांकाच्या गुन्ह्यामध्ये कलम ३०२, ३७६ (अ), बालकांचे लैंगिक अत्याचारापासून संरक्षण कायदा कलम ४, भारतीय दंड विधान ३७६ (ड) व बालकांचे लैंगिक अत्याचारापासून संरक्षण कायदा कलम-६ ही अजामीनपात्र कलमे लावण्यात आली आहेत.

सभापती महोदय, बलात्कार आणि लैंगिक अत्याचाराबद्दल आपण ज्यावेळी चर्चा करतो त्यावेळी मी सांगू इच्छिते की, बलात्कार विरोधी कायद्यात जस्टीस वर्मा समितीने दिलेल्या अहवालानंतर खूप चांगले बदल झालेले आहेत. त्या बदलामध्ये लैंगिक छळ या बाबीचा सुध्दा समावेश झालेला आहे. त्याच बरोबर प्रत्येक प्रकरणात इन कॅमेरा ट्रायल होते, प्रत्येक प्रकरणात फास्ट ट्रॅक कोर्ट असतेच, प्रत्येक प्रकरणात डीएनए टेस्ट करावी, अशा जस्टीस वर्मा समितीच्या सूचना आहेत. या प्रकरणी सुध्दा डीएनए टेस्ट झाली आहे. फॉरेन्सिक लॅबच्या अहवालासाठी मुलीचे आणि आरोपीचे कपडे व इतर बाबी पाठविल्या आहेत. मी ही संपूर्ण घटना समजून घेतल्यानंतर पोलीस महासंचालकांनी इतर

अनेक प्रकरणांच्या बाबतीत सांगितले की, डीएनए टेस्टचा रिपोर्ट आला तर आरोपी सिध्द होणे हे एक महिन्याच्या आत सुध्दा होऊ शकते.

सभापती महोदय, नवी मुंबई येथे ९ वर्षीय मुलीवर ५५ वर्षी इंसमाने बलात्कार केला होता. त्याला ६ महिन्याच्या आत ठाण्याच्या न्यायालयात शिक्षा झालेली आहे. तेथील पोलीस निरीक्षकाने मला फोन करून सांगितले की, पोलिसांवर खूप टीका होते. परंतु या प्रकरणात सहा महिन्याच्या आत गुन्हा निकाली निघाला आहे. सभापती महोदय, मला असे वाटते की, फास्ट ट्रॅक कोर्ट हे नावापुरते असता कामा नये. या प्रकरणात आमची सरकारकडून अपेक्षा आहे की, या प्रकरणाचा निकाल फास्ट ट्रॅक कोर्टात तीन महिन्याच्या आत लागला पाहिजे.

सभापती महोदय, या निमित्ताने मी एक सूचना करणार आहे. कदाचित ती काही लोकांना मान्य होणार नाही. बलात्कार्याला फाशी असावी की नसावी, या बाबतीत अनेकांची वेगवेगळी मते होती. जस्टीम वर्मा समितीने असे नमूद केले आहे की, ज्या घटनेमध्ये दुर्मीळातील दुर्मीळ प्रकारचा बलात्कार केला असेल त्याच प्रकरणात फाशीची शिक्षा होऊ शकेल.

या नंतर श्री. कांबळे

डॉ. नीलम गो-हे

मला असे वाटते की, जस्टिस वर्मा कमिटीने तो विचार केला नाही. मात्र राज्य शासनाने याबद्दल विचार करावा. मला असे सुचवायचे आहे की, फाशीची शिक्षा तर योग्य राहिलच, त्या दृष्टीकोनातून आपण शिफारस कळवावी. मी यापूर्वीही सभागृहात बोलले आहे. आपण सारखे बोलतो की, जरब कशाने बसेल, गुंडगिरी कशाने थांबेल. मी हळुहळू या मतापर्यंत आले आहे की, जे नराधम असे गुन्हे करतात, त्यांच्यासाठी कॅस्ट्रेशन म्हणजे लिंग विच्छेदन शिक्षेची तरतूद करायला हवी. इतर अनेक देशांमध्ये तशी शिक्षा आहे आणि त्याच्याबद्दल जरूर विचार करावा असे मला वाटते, त्याचे कारण असे आहे. चंदीगढमध्ये असे झाले की, आरोपी बाहेर आले आणि ३ वर्षांनी त्यांनी त्याच पीडित मुलीवर बलात्कार केला. मी असे म्हणून की, या सगळ्या विषयांवर केवळ कोणाला कायमचे जायबंदी करायचा प्रश्न नाही, पण ती स्त्री आयुष्यातून उठली आहे, तिचे आयुष्य दगावलेले आहे. ज्या मुली त्यातून जगतात, तगतात, त्यांचे आयुष्य कशा पध्दतीने हाते हे मी स्वतः अनेक वेळा पाहिलेले आहे. आज आपण सुध्दा मुलींचे पालक आहोत. त्यामुळे या संदर्भात विचार करण्याची वेळ आलेली आहे. दृढगती न्यायालय कधी जाहीर झाले हे पाहिले पाहिजे. राज्य शासनाच्या वतीने जे उत्तर येईल, त्यामध्ये आमची या संदर्भात अपेक्षा असणार आहे. गेल्या १० वर्षांत अनेक घटना घडल्या. सभागृहात माननीय सर्वश्री. चंद्रकांत दादा होते, भाई जगताप होते, विधानपरिषदेत १० वर्षांपासून असणारे अनेक ज्येष्ठ सदस्य आहेत. माननीय सर्वश्री. पांडुरंग फुंडकर साहेब, हेमंत टकले हे देखील होते. विधानसभेतही या विषयावर चर्चा झाल्या आहेत. १० वर्षांत अनेक वेळा या संदर्भात फास्ट ट्रॅकची घोषणा झाली. आमचे सरकार येऊन तर २ वर्षे झाले आहेत, मात्र यापूर्वीसुध्दा अनेक वेळा फास्ट ट्रॅकच्या घोषणा झाल्या. घोषणा झाली की, आपण गृहीत धरतो की आता न्याय मिळणार. माझी अशी सूचना आहे की, आमच्या पटलावर महिन्यात, २ महिन्यांत, ६ महिन्यांत प्रत्येक फास्ट ट्रॅक कधी जाहीर झाले ते समजावे. आता आपण परळीची डॉ. मुंडे यांची केस घ्यावी, ती स्त्री भ्रूण हत्येच्या संदर्भातील केस होती. ती केस फास्ट ट्रॅकमध्ये आहे. पण अजूनही सुरू आहे सदर बाबतीत काहीच झालेले नाही. त्यामध्ये दोन-अडीच वर्षे जात आहेत. गुन्हा कधी घडला, फास्ट ट्रॅकची घोषणा कधी झाली, फास्ट ट्रॅक प्रत्यक्षात कधी अमलात आले आणि आज त्या प्रकरणाची सद्यःस्थिती काय आहे, हे जर आपण पहायला लागलो तर आपल्याला या केसेसवर एक अधिवेशन घ्यावे लागेल अशी परिस्थिती आहे. मी एका केसचा उल्लेख केला, त्यावेळी काही सन्माननीय सदस्यांनी आक्षेप घेतला. बीड जिल्ह्यामध्ये अंभोरा येथे सैन्यामध्ये असणाऱ्या एका महिला अधिकाऱ्यावर सामुहिक बलात्कार झाला होता, तो गुन्हा नंबर मोकका स्पेशल केस २/१०, अंभोरा पोलीस स्टेशन, बीड असा आहे. मी मुद्दाम रेफरन्स नंबर देत आहे. सभागृह सुरू होते, मार्च अधिवेशनाच्या सुरुवातीलाच ही केस समोर आली, तेव्हापासून आज सन २०१६ पर्यंत देखील त्या केसचा निकाल लागलेला नाही. या महिला अधिकाऱ्याच्या १८-१९ वर्षांच्या मुलाच्या मनावर, आपल्या आईवर बलात्कार झाला हे ऐकून इतका मानसिक परिणाम झाला की, त्याला शेवटी उपचार द्यावे लागले. एखाद्या महिलेला टीबी झाला किंवा मनक्याचा आजार झाला किंवा हार्ट अ‍ॅटॅक आला तर सगळ्या मेडिकल एक्सपेन्सेसमध्ये तिला सुट्टी मिळू शकते किंवा तिला त्यासाठी भरपाई मिळू शकते. परंतु आजही आपल्या देशात सैन्यात असणाऱ्या महिलेवर, शासकीय नोकरीत असणाऱ्या महिलेवर बलात्कार झाला किंवा तिच्यावर लैंगिक, शारीरिक हिंसाचार झाला तर मेडिकलच्या नियमांमध्ये ते बसत नाही. मी स्वतः माननीय संरक्षण मंत्री श्री. मनोहर पर्रिकर यांना भेटले. मला हे मुद्दाम सांगितले पाहिजे. मला येथे केवळ कोणाचे समर्थन करण्यासाठी समर्थन करण्याची आवश्यकता नाही. श्री. पर्रिकरांनी त्या आर्मी ऑफिसला

कळविले, त्यानंतर एक्सपेन्सेस जरी मिळाले नाहीत तरी या महिलेला लाईट ड्यूटी मिळण्याच्या संदर्भात त्यांनी प्रयत्न केले. स्वतः केंद्र सरकारकडे गेले. माननीय केंद्रीय मंत्री श्री. राजनाथ सिंह यांच्याकडून मला पत्र आले की, तुमचा प्रस्ताव महत्त्वाचा आहे. माझी राज्य शासनाला विनंती राहिल की, आपण सुध्दा दुर्दैवाने राज्य शासनाच्या सेवत असणार्या एखाद्या महिलेला अशा प्रसंगाला सामोरे जावे लागले तर मेडिकलच्या सर्व निकषांमध्ये सेक्च्युअल ॲसॉल्ट आणि बलात्कार हे इन्क्लूड करण्यासंदर्भात आपण जरूर शिफारस करावी आणि त्यानुसार पावले उचलावीत. मला टीकेसाठी टीका आजिबात करायची नाही आणि त्याचा कोणी गैरफायदाही घेऊ नये. कारण वेगवेगळ्या वर्षातील अनेक घटना माझ्याकडे आहेत. कोल्हापूरला दिनांक २७ जून, २०१६ ला फुलेवाडी, बोंद्रेनगर येथे पल्लवी बोडेकर ही अतिशय गरीब घरातील एक मुलगी घरकाम करित होती. कोल्हापूरमधील काही गावगुंडांनी तिचा छळ केल्यामुळे तिने आत्महत्या केल्याची घटना समोर आली आहे. तसेच बबीता शेंडे हीने नागपूर येथे दिनांक २० मे, २०१६ रोजी गुंडांच्या छळाला कंटाळून आत्महत्या करण्याची घटना समोर आली आहे. महेश सत्तुर हा जन्मठेपेचा आरोपी, रामटेकमधील कांद्री गावामध्ये दिनांक २३ मे, २०१६ ला एका १४ वर्षीय मुलीवर अतिप्रसंगाचा त्याने प्रयत्न केला, नकार दिला म्हणून मुलीच्या गळ्यावर वार केले, त्यामध्ये तिची दोन बोटे कापली गेली आहेत. ही सत्य स्थिती आहे, नंतर सर्व आरोपी पकडले गेले आहेत. दिनांक २० एप्रिल, २०१६ ला एमआयडीसीमध्ये एका मुलीला कारमध्ये टाकून तिच्यावर सामुहिक बलात्काराची घटना घडली आहे. सरकार प्रतिबंधात्मक कारवाई काय करणार आहे याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे. मसुची वाडी, जिल्हा सांगली, दिनांक ०८.०५.२०१६ च्या सुमाराला शाळेमध्ये आणि कॉलेजमध्ये जाणाऱ्या मुलीने छेडछाडीला कंटाळून शाळा, कॉलेज सोडण्याची वेळ आली आहे अशा प्रकारची बातमी निदर्शनास आली. मी आज माहिती घेतली. मला या गोष्टीचे मनस्वी समाधान वाटते की, इस्लामपूरमधील केआरटी कॉलेजमध्ये ३० मुली, इस्लामपूर हायस्कूलमधील ९ मुली, नानासाहेब महाडीक कॉलेजमधील ५ मुली आणि भारती विद्यापीठ, पलूस येथील २ मुली याप्रमाणे मसुची वाडीमधील सर्व मुली परत कॉलेजमध्ये जायला लागलेल्या आहेत. मी आपल्या निदर्शनास हे आणून देऊ इच्छिते. पोलिसांचे लक्ष टाकणे, समाजाची दखल यामुळे लोकांचा आत्मविश्वास वाढू शकतो. त्यामुळे ही चर्चा एका सकारात्मक दृष्टीने नेण्याच्या दृष्टीकोनातून सरकारच्या उत्तरात काही मुद्दे येतील. गेल्या २-३ वर्षांमध्ये तपासामध्ये आशेचा किरण दिसत आहे, त्यामध्ये इन कॅमेरा ट्रायल हे मला फार महत्त्वाचे वाटते. पाथर्डीतील घटनेमध्ये अत्याचार झाले, त्या लैंगिक अत्याचाराचे वर्णन किती तपशीलवार सर्वांनी सोशल मीडियावर करायचे याबद्दल स्वतः आत्मचिंतन केले पाहिजे असे मला वाटते. मी नागपूर अधिवेशनात खैरलांजीच्या घटनेच्या संदर्भात सुध्दा बोलले होते. निघणपणे अत्याचार झाला, त्याचे वर्णन आमचे सहकारी गांभीर्य दाखविण्यासाठी करित आहेत. पण विधानसभेच्या कार्यवृत्तात तेच, विधानपरिषदेच्या कार्यवृत्तात तेच आहे. लैंगिक अत्याचारातून जे सनसनाटीपण समाजात तयार होते, त्यावर आपण किती वेळ चर्चीचर्चण करित रहायचे, त्याऐवजी आरोपींना शिक्षा होण्याच्या दृष्टीकोनातून आपल्या चर्चेचा रोख असला पाहिजे. राज्यात १०४१ पोलीस स्टेशन आणि ६३८ पोलीस कार्यालये येथे क्राईम ॲण्ड क्रिमिनल ट्रॅकिंग नेटवर्क सिस्टिम (सीसीटीएनएस) संगणकीकरण करून प्रत्येक स्तरावर एफआयआरवर देखरेखीची सिस्टिम सुरूवात झाली आहे. पुण्यामध्ये पोलीस आयुक्त श्रीमती रश्मी शुक्ला यांनी आधी पोसलिसांच्या स्वच्छतेची मोहिम हाती घेतली. व्यसनी पोलीस, मटका खेळणारे पोलीस यांना पहिल्यांदा त्यांनी घरी पाठविले. काही लोक जमिनीच्या व्यवहारांमध्ये कोणाचे तरी हस्तक बनून काम करित आहेत, त्यासाठी मांडवली

करण्यासाठी पोलीस अधिकारी बैठका बोलवायचे, त्यावर सुध्दा पुण्याच्या पोलीस आयुक्तांनी बंदी घातली. हा एक चांगला प्रघात आहे. पुण्याचे ग्रामीणचे पोलीस अधीक्षक यांनी असा कार्यक्रम केला, ज्यामध्ये चोरीला गेलेला मुद्देमाल सर्व लोकांना परत देण्यात आला. सर्वच पोलीस अधिकारी व्यसनी झाले आहेत, चुकीचे आहेत ही भूमिका योग्य वाटत नाही. अमचा स्वानुभव आहे. सरकार काय उत्तर देणार आहे ते त्यांच्याकडून येईल. मला स्पष्ट दिसत आहे की, कलम ३७६ मध्ये, पोक्सो मध्ये बदल झाला. कामाच्या ठिकाणी होणारे लैंगिक शोषण यासारख्या कायद्यांमधील बदलमांमुळे आज फरक पडत आहे.

या नंतर श्री. रोझेकर

डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे :

मुंबईमध्ये ५७ क्रायसीस सेंटर्स सुरु होणार आहेत. बलात्कारीत किंवा पीडित मुलींवर खाजगी रुग्णालयांनी उपचार केले पाहिजेत, अशा प्रकारचे निदेश कोर्टाने दिलेले आहेत. परंतु, कोणत्याही खाजगी रुग्णालयांमध्ये शक्यतो या पीडितांना घेतले जात नाही. म्हणून दिनांक २९ एप्रिल, २०१६ ला पीडितांच्या उपचाराची अधिसूचना का नाही, अशी विचारणा कोर्टाने केली आहे.

सभापती महोदय, पोलीस मॅन्युअल आणि गुन्हा अन्वेषणाच्या पध्दती या संदर्भात माजी न्यायमूर्ती चंद्रशेखर धर्माधिकारी आणि १० आमदारांची एक समिती गठीत करण्यात आली आहे. त्यामध्ये माजी सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस, आताच्या सन्माननीय मंत्री श्रीमती पंकजा मुंडे, श्रीमती रश्मी करंदीकर, टाटा इन्स्टिट्यूटचे सोशल वर्कर श्री.विजय राघवन यांचा समावेश आहे. आम्हाला सरकारने असे उत्तर दिले की, “१४० उपाययोजनांची आम्ही अंमलबजावणी केली आहे.” पण माझ्या मते या अंमलबजावणीचा आढावा घेणे गरजेचे आहे. कारण, खरोखरच तळागाळापर्यंत ते पोहोचले आहे का, याबाबत थोडीशी शंका वाटते. पल्लवी बोडेकर, बबीता शेंडे यांचा उल्लेख मी केला आहे. औरंगाबादला श्रुती कुलकर्णी या मुलीची हत्या झाली. तिच्या बहिणीचे मला पत्र आले की, आम्हाला अजूनही फास्ट ट्रॅक कोर्ट मिळालेले नाही. ही सन २०१५ मधील घटना आहे. यासारख्या घटनांचा आढावा गृह आणि विधी व न्याय विभागाने घेतला पाहिजे.

सभापती महोदय, आज पाथर्डी येथील घटनेच्या संदर्भात चर्चा सुरु आहे. मला येथे सांगितले पाहिजे की, लहान बाळे गर्भाशयात असताना ते मातृत्व उधार घेऊन त्याच्या विक्रीचे रॅकेट हडपसरमध्ये उघडकीस आले आहे. ज्येष्ठ नागरिकांवरील हल्ले, सायबर क्राईम, अयोग्य आणि बॅन झालेल्या औषधांची ऑनलाईन विक्री, यासारख्याही घटना घडत आहेत. या विभागाचे सन्माननीय मंत्री श्री.गिरीष बापट यांनी यावर बंधन आणले आहे आणि अनेक केसेस केलेल्या आहेत. परंतु, या संदर्भातील कार्यपध्दती विकसित होणे अत्यंत आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, आम्ही सभागृहात सातत्याने विचारणा करायचो की, गुन्हांचे प्रमाण का वाढत आहे ? अगोदरचे सरकार असताना सुध्दा हे समोर आले आहे की, निर्भयाची घटना घडल्यानंतर भारतामध्ये महिलांनी तक्रारी नोंदविण्याचे प्रमाण ३० टक्क्यांनी वाढले आहे. कारण, जाग्रुती झाली, लोकांचे धाडस वाढले, लोक तक्रारी नोंदविण्यासाठी पुढे येऊ लागले. मात्र, पाथर्डीच्या घटनेत असे दिसते की, तक्रार येणार नाही, अशा पध्दतीनेच तिचा खून करण्यात आला. मी जवळ जवळ २५ ते ३० वर्षे या क्षेत्रात काम करित आहे. मी असा अनुभव घेते की, अमुक एका जातीमधील कौटुंबिक हिंसाचाराचा प्रश्न आला तर बाकीचा समाज म्हणतो की, तो त्यांच्या जातीचा प्रश्न आहे, आमच्याकडे असे काही होत नाही. दुसरीकडे असे घडले तर दुसरे लोक तसे बोलतात. काही वेळा उच्चभ्रु

समाजातील मुलगी असेल तर ते आम्हाला म्हणतात की, या कुटुंबाबाबत तुम्ही का आंदोलन करता ? म्हणजे समाजातील घटकांची अशी पध्दत आहे की, तुम्ही फक्त ठराविक समाजातील अत्याचारांबाबत बोला, बाकीच्यांबद्दल काही बोलू नका. आता हा ट्रेण्ड बदलत चालला आहे. ज्या समाजातील मुलीवर अत्याचार होतो, तोच समाज फक्त रस्त्यावर येऊन आंदोलन करतो. मला असे वाटते की, राजर्षी शाहू महाराज, महात्मा फुले, शिवाजी महाराज, बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आपण नाव घेतो पण दुसऱ्या जातीतील मुलीच्या अत्याचाराचे दुःख तिसऱ्या जातीतील लोकांना वाटत नाही, ही महाराष्ट्रातील समाज प्रबोधनाची फार मोठी शोकांतिका आहे. त्यामध्ये पुन्हा वेगवेगळ्या पध्दतीने गैरसमज पसरविण्यासाठी जेव्हा सामाजिक माध्यमांचा उपयोग केला जातो त्यावेळी खरोखर काळजी वाटते की, सामाजिक माध्यमे जाग्रुतीतील मित्र आहेत. पण या सामाजिक माध्यमांवर सुध्दा लक्ष ठेवण्याची वेळ आलेली आहे. या बाबत मी सरकारकडे मागणी करते की, अशा दुःखदायक घटना घडल्यावर त्याबाबतीत गैरसमज पसरविणाऱ्या, त्या मुलीबद्दल उलटसुलट माहिती देणाऱ्या अफवा पसरविल्या जात असतील तर पोलिसांनी मुळापर्यंत जाऊन या अफवांचे प्रसारण थांबविले पाहिजे व त्याची नितांत आवश्यकता आहे, याकडे मला सरकारचे लक्ष वेधावेसे वाटते.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे यांनी भाषण करित असताना बरेचसे उल्लेख केले आहेत. त्यामध्ये त्यांनी मंत्री महोदयांबाबत उल्लेख केला आहे. माझी आपल्याला विनंती राहिल की, मुख्यमंत्र्यांकडे किंवा आपल्याला जी व्यक्ती योग्य वाटेल त्यांच्याकडे ही माहिती आपण जरूर द्यावी. कारण, राज्यातील एक महिला कार्यकर्ती म्हणून मला सांगावेसे वाटते की, सभागृहामध्ये आपण आरोप करता आणि त्याचा पुरावा नसेल तर प्रत्येकच मंत्र्यांकडे लोक संशयाने बघतील आणि माजी मंत्र्यांकडेही संशयाने पाहू शकतील. म्हणून मला असे वाटते की, जो काही तपशिल त्यामधील असेल तो आपल्याला योग्य वाटेल त्या व्यक्तीकडे जरूर द्यावा कारण, या सरकारमधील सन्माननीय मुख्यमंत्री श्री.देवेंद्र फडणवीस यांची जी भाषणे मी ऐकते, फक्त भाषणांचा प्रश्न नाही, परंतु, आम्ही निवेदन दिले की, दोन ते तीन दिवसात अॅक्नॉलेजमेंट येते आणि ताबडतोब त्या ठिकाणचे पोलीस आम्हाला कामाला लागलेले दिसतात. म्हणून मला या ठिकाणी सांगावयाचे आहे की, आपली चर्चा होत असताना पूर्ण निराशा होईल, आपल्याला न्याय मिळणारच नाही, अशी भावना लोकांच्या मनात निर्माण होऊ नये. कोल्हापूरच्या पल्लवीने किंवा बबीताने छळाला कंटाळून आत्महत्या केली तसे होऊ नये. म्हणून लोकांचा आत्मविश्वास वाढविणे, ही आपण सत्तारूढ पक्षाचे असो किंवा विरोधी पक्षाचे असो, आपल्यावर आमदार म्हणून टाकलेली जबाबदारी आहे.

सभापती महोदय, सहा वर्षांच्या मुलीवर सायन परिसरात वडाळा, अँटॉप हिलमध्ये एका नराधमाने बलात्कार केला आणि त्यानंतर तिला दोन शस्त्रक्रिया कराव्या लागल्या. कारण, एक वेगळ्या प्रकारची क्रूरता त्या व्यक्तीने केली होती. नंतर ती मुलगी

बरी झाली. त्या मुलीने मला फोन केला. निरंजन अहिरे नावाचा कार्यकर्ता त्या भागात आहे, त्याने तिला फोन लावून दिला. त्या मुलीला मी विचारले की, “बेटा अब आपको कैसे लगता है.” तेव्हा तिने मला सांगितले की, “मैं पढना चाहती हूँ, मैं अभी ठीक हूँ, अच्छे सपने दिखाई देते हैं.” मला असे वाटते की, अशा पध्दतीने पीडित व्यक्तींना जगण्याचा अधिकार मिळेल, यासाठी ज्यावेळी समाज खरोखरच एकवटेल, त्यावेळी या प्रकारच्या घटना रोखल्या जातील.

सभापती महोदय, पुरुष वर्ग आणि युवक यांचे सुध्दा मोठ्या प्रमाणावर प्रबोधन करून त्यांच्यामधील वाईट प्रवृत्ती बदलली गेली पाहिजे. गेल्या वर्षी १५ ऑगस्टला बोलताना माननीय पंतप्रधान नरेंद्रजी मोदी यांनी असा प्रश्न विचारला होता की, “तुम्ही कधी आपल्या घरच्या लालना विचारता का, की बेटा तु आज काय करून आला आहेस ?” आपण सर्व गोष्टी मुलींना सांगतो, पण आपले मुलगे जे काही कृत्य करीत असतात त्याबाबत त्यांच्यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी एखादा मोठ्या प्रमाणातील प्रबोधनाचा कार्यक्रम आजच्या घटनेने अस्वस्थ असलेल्या युवा पीढीने हाती घेतली पाहिजे. त्याचबरोबर ज्यांच्यावर तडीपारीच्या नोटीसा आहेत, त्या जिल्हाधिकारी स्तरावर तपासून घेतल्या गेल्या पाहिजेत. जेणेकरून अशा प्रकारची दबंगिरी करण्यापासून त्यांना रोखणारे कोणी तरी आहे, या प्रकारची भूमिका सरकारकडून घेतली जाईल, अशी आमची सरकारकडून अपेक्षा आहे. या सर्व तंत्रज्ञानाचा उपयोग करून या मुलीला न्याय मिळण्यासाठी तीन महिन्यांच्या आत कृती होईल आणि तिला प्रत्यक्ष न्याय मिळेल, त्या व्यक्तीला फाशीची शिक्षा होईल, अशा प्रकारची पावले सरकारने उचलावीत, अशी मी अपेक्षा ठेवते. धन्यवाद. जय महाराष्ट्र.

श्री. गिरीश बापट (मंत्री) :

सभापती महोदय, मघाशी अशी चर्चा झाली की, पक्षाच्या गटनेत्यांनी या चर्चेत भाग घेणाऱ्या सदस्यांची नावे कमी करावीत. सत्तारूढ पक्षाकडून आता फक्त सन्माननीय सदस्य श्री.भाई गिरकर हे बोलतील. विरोधी पक्षाकडूनही नावे कमी केली तर सर्वाना न्याय मिळेल आणि ही चर्चा मर्यादित वेळेत पूर्ण होईल.

प्रा. जोगेन्द्र कवाडे :

सभापती महोदय, नियम २८९ कन्व्हर्ट करुन नियम ९७ अन्वये सुरु असलेल्या अल्पकालीन चर्चेत भाग घेण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, संपूर्ण महाराष्ट्राची मान खाली घालणारी घटना नगर जिल्ह्यातील कर्जत तालुक्यातील कोपडी गावात घडलेली आहे.

या नंतर श्री. बोरले

प्रा. जोगेन्द्र कवाडे :

९-१० वर्षांची एक मुलगी अत्यंत क्रूर, अत्यंत भयानक आणि अत्यंत विकृत अशा प्रवृत्तीला बळी पडली. माजी मुख्यमंत्री, ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य श्री.नारायण राणे साहेब, माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.धनंजय मुंडे साहेब आणि आमचे इतरही सहकारी या संदर्भात बोललेले, त्यावरून या प्रकरणाची भीषणता, या प्रकरणाचे कौर्य किती आहे, हे आपल्या लक्षात आलेले आहे. आपण इकडे असो किंवा तिकडे असो, आपल्या सर्वांची तीच भावना आहे. शेवटी, प्रश्न राज्यातील महिलांच्या सुरक्षिततेचा आहे. माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.धनंजय मुंडे साहेबांनी सांगितले की, ते ज्यावेळी निर्भयाच्या आईची भेट घेण्यासाठी गेले त्यावेळी त्या मुलीच्या आईने पैशांची मागणी केली नाही, जमिनीची मागणी केली नाही. माझ्या मुली बरोबर जे घडले ते राज्यातील इतर मुली बरोबर घडता कामा नये, असे तिचे छोटे मागणे होते. मुख्यमंत्री महोदयांनी विठ्ठलाच्या चरणी एवढे जरी मागणे मागितले असते तर आम्हाला बरे वाटले असते. हा राजकारण करण्याचा विषय नाही. आपण सांगितले की, तुम्ही १५ वर्षे राजकारण केले, तुम्ही १५ वर्षे सत्तेमध्ये होता, तुमच्या पक्षाचे सरकार सत्तेवर असताना इतक्या बलात्काराच्या घटना घडल्या, इतक्या चोरीच्या घटना घडल्या, इतक्या चैन स्नॅचिंगच्या घटना घडल्या आहेत. आम्ही मागील २ वर्षांपासून सत्तेवर आहोत. परंतु, त्यांच्या पापाची उजळणी करून आपली पापे धुता येत नाहीत. चिखलाने चिखल कधी धुता येत नाही. चिखल स्वच्छ करण्यासाठी स्वच्छ पाण्याचाच वापर करावा लागतो. एक कवी असे म्हणतो की, कल की हर बात भूल जाते हों, क्या क्या हालात भूल जाते हों, हमारी औकात पुछने वालों खुद की औकात भूल जाते हों. विरोधी पक्षात असताना आपण हेच तर करीत होतो. आज आपण तिकडे आहात याचा आम्हाला आनंद आहे. उद्या आम्ही तिकडे जाऊ त्यावेळी तुम्हाला आनंद होईल. प्रश्न जागा बदलण्याचा नाही. प्रश्न मानसिकता बदलण्याचा आहे. सत्तेमध्ये कोण आहे आणि कोण नाही, हा महत्वाचा भाग नाही. परंतु, सत्तेमध्ये असताना राज्याची मान ताठ कशी होईल, राज्याची शान कशी वाढेल हे बघणे सत्ताधारी पक्षाच्या लोकांचे कर्तव्य आहे.

सभापती महोदय, कोपर्डी गावामध्ये जी घटना घडली त्या घटनेतील आरोपींना पकडण्यासाठी पोलिसांना ३ दिवस लागले. पोलिसांना आरोपींना पकडण्यासाठी ३ दिवसाचा अवधी का लागतो ? एवढी भयानक घटना घडल्यानंतर एफआयआर दाखल करण्यासाठी मागे पुढे का बघितले जाते ?

श्री.प्रकाश गजभिये : सभापती महोदय, माननीय गृह राज्यमंत्री (शहरी) किंवा माननीय गृह राज्यमंत्री (ग्रामीण) यांच्यापैकी कोणीही सभागृहात उपस्थित नाहीत.

तालिका सभापती (श्री.रामनाथ मोते) : माननीय सभागृह नेते सभागृहात उपस्थित आहेत. ते आपल्या मुद्यांची नोंद घेत आहेत.

प्रा.जोगेंद्र कवाडे : सभापती महोदय, या प्रकरणामध्ये पोलीस विभागाने जी तत्परता दाखवावयास पाहिजे होती ती दाखविण्यात आली नाही. या प्रकरणातील ३ आरोपींना

पकडण्यात आले आहे. परंतु, १ आरोपी अद्याप सापडलेला नाही. पोलीस विभागाने या गोष्टीची दखल घेणे अत्यंत आवश्यक आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले साहेब, नगर जिल्ह्याला काय झालेले आहे, हे मला समजत नाही. नेवासा तालुक्यातील सोनई येथे ३ लोकांचे तुकडे करून ते बोअरवेलमध्ये टाकले जातात. नगर जिल्ह्यातील जामखेड तालुक्यातील खर्डा गावामध्ये १२ वर्षांच्या नितीन आगे नावाच्या मुलाला झाडाला अडकवून ठार केले जाते. आपल्याला जवखेडा येथील प्रकरणाची माहिती आहे. तत्पूर्वी खैरलांजी येथे घडलेल्या प्रकरणाची देखील आपल्याला माहिती आहे. गरीब समाजावर अन्याय, अत्याचार, जुलूम, बलात्कार झाला, मग तो आमचा बहुजन समाज असेल, दलित समाज असेल, आदिवासी समाज असेल किंवा हातावर आणून पानावर खाणारा गोरगरीब कष्टकरी समाज असेल. ज्यावेळी त्यांच्यावर अशा प्रकारचे प्रसंग येतात त्यावेळी पोलीस खाते त्यांच्यावरील अत्याचाराची दखल घेत नाही. म्हणून अत्याचाराची प्रवृत्ती वाढत जाते, हे आपण लक्षात घेतले पाहिजे.

सभापती महोदय, मी सभागृहाचा जास्त वेळ घेणार नाही. माननीय श्री.राणे साहेब, माननीय श्री.मुंडे साहेब, सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी अतिशय सविस्तर अशा प्रकारची भूमिका येथे मांडलेली आहे आणि इतरही सन्माननीय सदस्य या विषयी आपली भूमिका मांडणार आहेत. मी सांगू इच्छितो की, प्रत्येक पोलीस स्टेशनमध्ये महिला पोलीस कार्यरत आहेत. महिलांवर कोणत्याही प्रकारचा गुन्हा असेल तर महिलांना सायंकाळी पोलीस स्टेशनमध्ये बोलावू नये, अशा प्रकारचा नियम आहे. परंतु, रात्री ९-१० वाजता कोणते ना कोणते निमित्त करून, कोणत्या ना कोणत्या गुन्हाच्या संदर्भात महिलांना पोलीस स्टेशनमध्ये बोलाविले जाते आणि पोलीस स्टेशनमध्ये त्यांच्याशी गैरव्यवहार केला जातो. म्हणून सायंकाळ झाल्यानंतर महिलांना कोणत्याही निमित्ताने पोलीस स्टेशनमध्ये बोलाविले जाऊ नये असा नियम असताना देखील महिलांना सायंकाळ झाल्यानंतर पोलीस स्टेशनमध्ये नेले जाते. महिलांना अटक करावयाची असेल तर महिला पोलिसांचाच वापर केला पाहिजे. शासन आणि प्रशासनाने महिलांवरील अत्याचाराच्या संदर्भात तत्परता दाखविली पाहिजे. कोपडी येथे घडलेली घटना अत्यंत संवेदनशील आहे. या घटनेमुळे संपूर्ण महाराष्ट्रातील जनता अस्वस्थ झालेली आहे, बेचैन झालेली आहे. आमच्या काही सन्माननीय मित्रांनी सांगितले की, अत्याचार करणाऱ्या लोकांना कोणतीही जात नसते, कोणताही धर्म नसतो. विकृत मनोवृत्तीच्या लोकांची विकृती कशी दूर करता येईल ? आपण कायद्याबाबत बोललो. या संदर्भात कायदे किती कडक करता येतील, जन्मठेप, फाशीची शिक्षा आहेच. परंतु, अशा प्रकारच्या प्रवृत्तीला धाक बसविण्यासाठी, अशा प्रकारच्या दुष्प्रवृत्तीमध्ये भीती निर्माण करण्यासाठी अशा प्रकारचे आरोपी असतील तर त्यांना भर चौकात जीवंत जाळण्याची शिक्षा दिली पाहिजे. कोर्ट त्यांना फाशीची शिक्षा देणारच आहे. अशा प्रकारच्या गुन्हेगारांना फाशीवर लटकविण्याऐवजी त्यांच्यामध्ये दहशत निर्माण करण्यासाठी, धाक बसविण्यासाठी त्यांना जनतेसमोर जीवंत जाळण्याची शिक्षा दिली

19/07/2016
GRB/AKN/KTG

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. रोझेकर

HH-151
17:50

पाहिजे, अशी माझी मागणी आहे.

या नंतर श्री. खर्चे

प्रा. जोगेन्द्र कवाडे :

फास्ट ट्रॅक कोर्टचा उल्लेख सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी केलेला आहे, नाव फास्ट ट्रॅक कोर्ट आणि काम चालते मात्र दहा वर्षे “नाव सोनूबाई आणि हाती कथळाचा वाळा,” अशा प्रकारची परिस्थिती आहे, फास्ट ट्रॅक कोर्ट निर्माण करताना माझी मुख्यमंत्री महोदयांकडे मागणी आहे की, यासंदर्भात टाईम बाऊंड कार्यक्रम ठरविला पाहिजे. दोन किंवा तीन महिन्यात फास्ट ट्रॅक कोर्टमधील केसचा निकाला लागला पाहिजे. जो आरोपी असेल त्याला कठोर शिक्षा झाली पाहिजे. फास्ट ट्रॅक कोर्टात दहा वर्षे केस चालली तर त्याला अर्थ राहणार नाही. याबाबत शासनाने दखल घ्यावी अशी माझी विनंती आहे. हे होत असताना विशेष न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली आहे, एका जिल्ह्यात शक्य नसेल तर दोन जिल्ह्यातून एक फास्ट ट्रॅक कोर्ट तयार करण्यात यावे. अशा प्रकारच्या गुन्ह्यांचा निकाल लवकरात लवकर लागेल व आरोपींना तातडीने शिक्षा करता येईल अशा प्रकारची तरतूद फास्ट ट्रॅक कोर्टाच्या माध्यमातून करायला पाहिजे. कोपडी येथील प्रकरणाचा काय परिणाम झाला ते मी आपणाला सांगतो, सकाळी मी सभागृहात येत असताना लॉबीत मला काही पत्रकार भेटले, त्यांनी मला सांगितले की, कोपडी गावाच्या आजूबाजूला असलेल्या ३०० गावातील मुलींनी शाळेत जाणे बंद केले आहे. ही पत्रकारांकडील माहिती आहे. या प्रकारामुळे त्या भागात दहशत, भिती, क्रूरता निर्माण झाली आहे, त्या भागातील मुलांच्या आई वडिलांना असे वाटत आहे की, मी माझ्या मुलीला शाळेत पाठविले तर ती सुखरूप परत येईल किंवा नाही. तेथील मुलींनी यामुळे धसका घेतला आहे, त्यामुळे आजूबाजूच्या मुलींनी शाळेत जाणे बंद केले आहे. ही दहशत व भिती दूर करण्याचे काम आपणा सर्वांना करावयाचे आहे. शासन म्हणून आपली जास्त जबाबदारी आहे. आपण या प्रोसेसमध्ये सहभागी व्हावे व महाराष्ट्राला आश्वस्त करावे की, या पुढे अशा प्रकारचे अत्याचार व जुलूम महिलांवर झाले तर कायद्यात दुरुस्ती करून आरोपींना भर रस्त्यात जिवंत जाळण्याची शिक्षा देण्याचे काम आमचे सरकार करेल अशी घोषणा आपण केली तर अशा प्रकरणांना आळा बसेल. लातों के भूत बातों से नहीं मानते, शेवटी असा इलाज केल्याशिवाय पर्याय नाही. जेवढा रोग मोठा तेवढे त्याचे औषध जालीम द्यावयाचे असते. शाळांमध्ये देखील याबाबत सांस्कृतिक शिक्षण दिले पाहिजे. शाळेत विद्यार्थ्यांवर संस्कार झाले पाहिजेत. लहान मुलींनी स्वसंरक्षण कसे करावे याबाबत माहिती दिली पाहिजे. मुली व महिलांच्या संरक्षणाच्या संदर्भात ज्या गोष्टी शक्य होतील त्या करण्याचा प्रयत्न शासनाने केला तर मी सरकारला दोष देणार नाही. शासनाकडून लोकांची अपेक्षा असते, सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले की, मुख्यमंत्री महोदय भोजनसाठी मातोश्रीवर गेले होते, ठीक आहे, भोजन तर केलेच पाहिजे, मित्रत्व जपलेच पाहिजे, भोजनासाठी जसा आपण वेळ काढला तसा वेळ त्या दुर्दैवी मुलीच्या परिवाराला भेटण्यासाठी काढला असता तर महाराष्ट्रातील जनतेला बरे वाटले असते. बघा आमचा मुख्यमंत्री किती संवेदनशील आहे, उशिरा का होईना आले, तत्कालीन मुख्यमंत्री महोदय एक महिन्यानंतर जवखेडा येथील परिवाराला भेटण्यासाठी गेले होते, उशिरा का होईना त्या गावात जाऊन त्या परिवाराचे सांत्वन करून संपूर्ण लोकांना आश्वस्त केले पाहिजे. आता झाले ते झाले परंतु या पुढे छत्रपती शिवाजी महाराज, बाबासाहेब आंबेडकर, ज्योतिबा फुले, शाहू महाराजांच्या महाराष्ट्रात असा प्रकार कोणी करण्याचा प्रयत्न केला तर अशा नराधमांना कठोर शिक्षा न्यायालयाने द्यावी. अशी कठोर भूमिका मुख्यमंत्री महोदयांनी घ्यावी अशी माझी अपेक्षा आहे, मला बोलण्याची संधी दिली त्याबाबत मी सभापती महोदयांचे आभार मानतो व माझे भाषण संपवितो. धन्यवाद.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, आता ६ वाजून गेले आहेत, त्यामुळे सभागृहाचे कामकाज थांबविले पाहिजे.

श्री.गिरीश बापट : सभापती महोदय, आता ज्या सन्माननीय सदस्यांना बोलायचे आहे त्यांनी बोलावे व उद्या रिप्लाय होणार आहे. वेळ कमी करून आपण अॅडजेस्ट करू.

तालिका सभापती : सन्माननीय सभापती महोदयांनी सांगितले आहे की, आपल्या आजच्या कामकाजाची वेळ सात वाजेपर्यंत आहे, तोपर्यंत त्यांचा निर्णय येईल. सभागृहाची नियमित वेळ सात पर्यंत आहे.

श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले साहेबांना ऑनलेग ठेवा. उर्वरित त्यांचे भाषण उद्या घेण्यात यावे. आम्ही ११ वाजता येतो, आपण देखील ११ वाजता येतात. आपण सतत काम करतो आता देखील उद्याच्या कामकाजाची तयारी करावयाची आहे.

तालिका सभापती : माननीय सभापती यांचे निर्देश येतील त्याप्रमाणे मी कार्यवाही करतो.

श्री.शरद रणपिसे : सभापती महोदय, आपण नेहमी सभागृहाचे कामकाज सहा वाजता संपवितो. गेल्या एक ते दोन वर्षांपासून मी पाहत आहे. माझी विनंती अशी आहे की, आज गुरुपोर्णिमा आहे, काही कार्यक्रम आहेत, आणि म्हणून या संदर्भातील चर्चा उद्या कमी वेळात घेण्यात येईल. तुम्ही आमचे म्हणणे समजून घ्यावे, तुम्ही समजून घेत नाही मग तुमचे राज्यमंत्री सभागृहात गोंधळ घालतात.

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.शरद रणपिसे सभापतींचे निर्देश आहेत १२ ते सायंकाळी ७ पर्यंत कामकाज करावयाचे आहे. मी आपले म्हणणे ऐकून घेतले आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी भाषणाला सुरुवात करावी, मी पाच मिनिटांत सभापती महोदयांकडून निरोप घेतो.

श्री.नारायण राणे : माननीय सभापती महोदयांनी सभागृहातील परिस्थिती पाहून निर्देश देणे आवश्यक आहे. कोणतेही निर्देश आम्हाला १०० टक्के बंधनकारक नाहीत, असेल तर आपण नियम सांगावा. मी मान्य करतो व खाली बसतो. असे चालणार नाही आपण फक्त एक बाजू ऐकून घ्याल व निर्णय घाल हे बरोबर नाही, गुरुपोर्णिमा हा वर्षातून एक दिवस येतो, नियमित कामकाज सहा वाजता संपविण्यात येते, सभापती महोदयांनी निर्देश दिले म्हणून काय झाले, बाकी सर्व सन्माननीय सदस्य घरी गेले आहेत, कोण आहे सभागृहात किती सन्माननीय सदस्य आहेत.

तालिका सभापती : सभागृहाचा सेन्स विचारात घेऊनच आपण कामकाज करतो.

श्री.नारायण राणे : आपण सभागृहाचा सेन्स घ्यावा आमची आता काम करण्याची इच्छा नाही. आता कोणाचाही सभागृहात बसण्याचा मुड नाही.

तालिका सभापती : सभागृहाचे कामकाज आता आपण सर्वांच्या संमतीने थांबवावयाचे आहे काय ?

श्री.हेमंत टकले : सभापती महोदय, मी पाच मिनिटे बोलून ऑनलेग राहतो, नंतर आपण सभागृहाचे कामकाज थांबवावे.

श्री.गिरीश बापट : हे मान्य आहे की, आज गुरुपोर्णिमेचा दिवस आहे, या विषयाची चर्चा आपण दूपार पासून सुरु केली आहे. अनेक सन्माननीय सदस्य बोलले, बोलण्याबाबत आमची काही अडचण नाही. एक तर वेळेत ही चर्चा अॅडजेस्ट करावी कारण मुख्यमंत्री महोदय यावर उत्तर देणार आहेत, उद्याचा अजेंडा वेगळा आहे, या विषयावर भाषण करू नये या मताचा मी नाही परंतु वेळेचे बंधन आपणाला पाळावे लागेल. परत यामध्ये उद्या दोन तीन तास जातील. ज्या सन्माननीय सदस्यांना आता बोलायचे आहे त्यांना बोलू द्यावे, आम्ही बसलो आहोत.

19/07/2016
VVK

(असुधारित प्रत/ प्रसिद्धीसाठी नाही)
प्रथम श्री. बोरले

II-154
18:00

या नंतर श्री. सांगळे

श्री.नारायण राणे : आम्ही आता सद्नात बसण्यास तयार नाही. असे असल्यास आपण उद्या आमच्याकडून सहकार्याची अपेक्षा करू नये. आम्ही सर्व जण सांगत आहोत की, आज सण आहे. परंतु आपण आमचे म्हणणे ऐकत नाही. ही बाब आम्हाला मान्य नाही.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, माझी आपल्याला विनंती आहे की, प्रथम सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांना भाषण सुरु करण्यास सांगावे. त्यानंतर आपण यासंबंधी निरोप पाठवावा.

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी भाषणाला सुरुवात करावी. त्यानंतर मी यासंबंधी निर्णय घेतो. मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, आपल्या सर्वांना या संदर्भात बोलण्याची संधी मिळणार आहे.

श्री.हेमंत टकले (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, आज एका अत्यंत महत्त्वाच्या विषयावर सदनाने चर्चा सुरु आहे. सर्वश्री धनंजय मुंडे, नारायण राणे व आम्ही सर्वांनी काल स्थगन प्रस्तावाची सूचना दिली होती.

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले ऑन लेग राहतील. सदनाने सर्व सन्माननीय सदस्यांच्या भावना लक्षात घेऊन सभागृहाची बैठक आता स्थगित होऊन उद्या बुधवार, दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजी सकाळी १०.०० वाजता पुनः भरेल. सकाळी १०.०० ते दुपारी ११.४५ वाजेपर्यंत विशेष बैठक होईल. सदर बैठकीत या प्रस्तावावर चर्चा होईल. त्यानंतर दुपारी १२.०० वाजता सभागृहाची नियमित बैठक भरेल. (सभागृहाची बैठक सायंकाळी ६ वाजून १३ मिनिटांनी बुधवार, दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजीच्या सकाळी १०.०० वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)
